"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pėtnyčiomis, Chicago, Ill.
Metinė Prenumerata:
Suvienytose Valstijose $2.00
Kanadoje ir Mexike $2.50
Visose kitose užsienyje $3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainų klauskite laiške. Adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States $2.00
To Canada and Mexico $2.50
To all other Foreign Countries $3.00
Advertising rates on application. Address
A. OLSZEWSKI, Pub.
3252 So Halsted St., CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXIV — CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, RUGPJŪČIO (AUGUST) 27 d., 1915 M. — No. 35

Didėji Karė.

Svarbiausias atsitikimas ant karės lauko, po puolimui Kauno, yra puolimas svarbiausios Lenkijoj dar rusų rankose buvusios tvirtovės Novo Georgievsk. Vokiečiai ten rado 400 didelių kanuolių. Kadangi ten turėjo but daugiau kanuolių, tai reikia manyti, kad dalis kanuolių tapo iš tvirtovės išvežta; tai turėjo išsigelbėti ir dalis kareivių. Kadangi tvirtovėj buvo 85,000 rusų kareivių, tai Berlino laikraščiai garsina apie 85,000 belaisvių; štabas vienok skaitliaus nelaisvių nepagarsino oficialškai., Bet jeigu dalis kareivių spėjo pasitraukti, tai 85,000 nelaisvėn pakliuti negalėjo. Bet kur, piliečių raminimui, reikia pasigirti, ten priešų nuostoliai visuomet buva didinami. Tikri vienok rusų nuostoliai su tvirtove Novo Georgievsk visgi dar nežinomi.

Teko taipgi vokiečiams ilgiausiai besigynusi Lenkijos tvirtovėlė Osowiec, Lomžos gubernijoj. Didžiausias jos tvirtumas buvo esančios apielinkėse klampynės, kurios neleido prie tvirtovės didelių kanuolių privežti ir trukdė kariumenei prisiartinimą. Bet Osowiec tvirtovė buvo maža, tai ten nedaug kareivių buti galėjo; nors jie visi butų nelaisvėn pakliuvę, tai visgi vokiečių laimikis nebutų didelis, butų visgi mažesnis, negu su tvirtove Novo Georgievsk, nors iš jos didesnė rusų kariumenės dalis butų spėjusi pasitraukti.

Šturmu vokiečiai paėmė tarp klampynių, taipgi Lomžos gubernijoj, miestą Tykocin. Miestelis tas vienok yra atviras: paimta ten 1,200 nelaisvių, o tame 11 aficierų ir 77 mašinines kanuoles; didesnių kanuolių vokiečiai negavo; ties Tykocin rusai jų turbut neturėjo; matyt ir garnizonas ten buvo mažas. Dabar jau visos Lenkijoj buvusios tvirtovės yar vokiečių rankose; rusų rankose yra vien pora tvrtovių Lietuviškos Brastos distrikte ir Brasta yra jau vokiečių apsupta.

Lenkijoj Bavarijos kunigaikštis mušasi apielinkėse Klešcele, kur rusai smarkiai priešinasi, bet vokiečiai juos stumia rytų link. Ant tos linijos vokiečiai paėmė 3000 nelaisvių ir 16 kulkasvaidžių.

Vokišką laivyną pasiekė Rygos įlankoj didelis nepasisekimas. Vokiškas laivynas, pasinaudodamas išmiglos, mėgino ineiti įlankon, kur buvo vien maži rusiški laivai; 3 skraiduoliai ir 7 torpediniai laiveliai vienok tapo arba paskandinti, arba labai dručiai sugadinti, nes mušio toliau vesti negalėjo, todėl visas vokiškas laivynas turėjo atgal trauktis. Toliau jurėse angliški povandeniniai laivai paskandino vieną iš geriausių ir didžiausių vokiškų kariškų drednautų "Moltke," turėjusį 23,000 tonų įtalpos. Taigi pasirodo, kad bent povandeniniai angliški laivai yra Baltiko jurėse. Gal Anglija, pagelbon Rusijai, atsiuntė Baltikan ir kitokių savo kariškų laivų. Vokiečiai vienok tyli apie taip didelius savo laivyno nepasisekimus prie Rygos, todėl Berlino laikraščiai stengiasi įkalbėti, kad tai yra vien tuščias rusų pasigyrimas.

Drauge su atplaukusiu į Rygos įlanką vokišku kariškn laivynu, prie Rusijos krantų su žemės kariumene atplaukė keturi dideli transportiniai laivai ir prie Pernov mėgino ant kranto kareivius išsodinti, sustiprinimui prie Dauguvos veikiančios savo kariumenės, ar gal norėjo tą kariumenę Petrogradan pasiųsti, kur yra mažai rusų žemės kariumenės, nes į sutraukta Lietuvoj ir Latvijoj. Išsodinti ant kranto ištikro pasisekė, o gal rusai tyčia leido jiems išlipti; bet juos netikėtai užpuolė rusų žemės kariumenė ir veik visus išmušė, kitus nelasvėn paėmė; rusiški kariški laivai paėmė ir visus vokiškus transportinius laivus. Žuvo prie to 8,000 vokiškų kareivių. Taip didelio nepasisekimo jurėse dar šioje karėje vokiečiai neturėjo.

Mėginimas Estijoj išsodinti žemės kariumenę rodo, kad vokiečiai manė tuos kareivius pasiųsti prieš Petrogradą. Pernov yra gana toli nuo vietų veikimo vokiškos kariumenės, jis yra 95 mylios į šiaurius nuo Rygos ir 230 mylių nuo Petrogrado. Tas vienok nepasisekė, bet nežinia, ar tolimesnių mėginimų vokiečiai išsižadės. Su užpuolimu Petrogrado vokiečiai turi dar kitą tikslą: jie prieš Rusją nori Finliandiją sukelti, kur, dėl siaurinimo per paskutinius metus laisvės, finai iš Rusijos globos yra labai neužganėdinti, todėl, vokiečių pakurstyti, ištikro prieš Rusiją gali sukilti.

Vokietijos parliamente jos kancleris Bethmann-Hollweg apreiškė, jog Lenkija ir Kurliandija, taigi, turbut Lietuva ir Latvija, tapo iš-po Rusijos jungo išliuosuotos ir jai nebus sugrąžintos. Bet kaip laikraščiai rašo, Latvijoj vokiečiai didelį daro skirtum tarp vokiečių ir latvių, latvius persekioja. Taigi jie išliuosuoja vien vokiečius, o latvius savo jungan ima, kuris, turbut, nelengvesnis už rusišką. Tuom tarpu Latvijoj vokiečių nėra nei 10%, ten jų mažiau kaip žydų Lietuvoj, kurių Lietuvoj yra iki 15% viso gyventojų skaitliaus. Lietuvoj gal vokiečiai taipgi mano iš-po rusų išliuosuoti vokiečius kolionistus, kurie tapo Rusijon išvaryti, o jų Lietuvoj yra beveik tiek jau, kiek yra vokiečių Latvijoj, visas skirtumas yra tame, kad Latvijoj vokiečiai baronai yra turtingesni negu Lenkijoj ir Lietuvoj buvę vokiečiai kolionistai.

Vokiškai kariumenei Lenkijoj ir Lietuvoj siunčia nuolatai pastiprinimus, išdalies iš Vokietijos, išdalies nuo vakarinio karės lauko. Dabar Rusijoj yra jau apie 35 kariumenės korpusai, arba 45% Vokietijos kariumenės. Austrija gi rytuose turi 70% savo kariumenės, o prieš italus pastatyta tik 30%.

Užėmus vokiečiams Kauną, buvusi Suvalkijoj rusų kariumenė be didelio pasipriešinimo traukiasi į rytus, nes pasekmingai atsiremti negali. Rusų kariumenė pasitraukė nuo Mariampolės-Suvalkų linijos ant linijos Seinų-Lazdijų.

Vokietijos ciesorius atkako į užimtą tvrtovę Novo Georgievsk išreikšti savo dėkingumą užėmusiems tą tvirtovę kareiviams. Už jų narsumą ir pasišventimus ciesorius ištikro turi but dėkingas.

Vokietija karės vedimui vėl užtraukė paskolą $2,500,000,000. Bet iždo ministeris ministerių taryboj apreiškė, jog pinigai Vokietijoj baigiasi, naujų paskolų, jeigu karė užsitrauktų, nebus kuom uždengti ir po karės truks pinigų, todėl jis patarė raminti ir tildyti karės šalininkus, bet tie atkerta, kad pinigus turės duoti tie, kurių žemės plotus laiko užėmusi Vokietijos kariumenė.

Nors Vokietijos kancleris ir giriasi, kad jis niekam taikos nesiulė, bet laikraštininkų susirinkime Petrograde Rusijos užsienių mnisteris Sozonov apreiškė, jog Vokietija jau dv kartu atsišaukė su pasiulymu taikos: sykį ji taiką siulė Rusijai, o antrą kartą Francuzijai.

Ant vakarinio karės lauko nieko svarbesnio neatsitiko, smarkesnių mušių beveik niekur nebuvo, šaudosi vien artilerijos. Vien kaip kur vokiečiai mėgino pirmyn žengti, bet jų pirmyn žengimą francuzai sulaikė. Prie Artois vokiečiai mėgino žengti pirmyn, turbut norėdami francuzus iš jų grabių išsivilioti, bet lengvai tapo karabinų ir artilerijos šuviais sulaikyti. Vosges kalnuose vokiečiai smarkiu užpuolimu norėjo atgauti francuzų atimtas pozicijas ant Sondernach kalno, bet jų užpuolimas tapo atmuštas su dideliais jiems nuostoliais. Ir vokiečiai vakaruose nesigiria savo laimėjimais, praneša vien, kad ten nieko svarbesnio neatsitiko.

Priešais Ostende tapo paskandintas francuziško povandeninio laivo vokiškas torpedų naikintojas. Stiprus angliškas ir francuziškas kariški laivynai iš 30 laivų bombardavo vokiškos kariumenės pozicijas, bet iš jų vokiečių išvyti neįstengė, todėl turėjo pasitraukti, bet pasitraukdami, paskandino vieną vokišką mažą karišką laivą.

Aisne distrikte, apielinkėse Souchez ir Neuville buvo vien artilerijų besišaudymai; tas pats buvo tarp Somme ir Oise, bet niekur nei viena pusė neko svarbesnio nenuvekė.

Austrai praneša, buk italai apleido salą Pelagosa; pasitraukdami, išnaikino apkasus ir visas ten buvusias kariumenei parengtas triobas. Italų artilerija pradėjo smarkiai bombarduoti išlaukinius Tridento fortus ir austrų pozicijas ant Panarotta kalno. Prie Boise italai paėmė kelias austrų grabes, išvijo taipgi austrus iš jų pozicijų kalnuose Monte Cristallo. Austrų pasigyrimas, buk jie paskandino italų povandeninį laivą Nereid pasirodė neteisingas. Laivas tas tapo išgriebtas ir dabar vėl veikia drauge su kitais tokiais italų laivais.

Turkams ant Gallipoli pussalio karė nesiseka. Iš Grekijos sostinės Atėnų gauta žinia, jog ant Gallipoli pusiasalio talkininkai apsupo 100,000 turkiškų kareivių ir jiems perkirto susinešimus su Konstantinopoliu. Viena talkininkų kariumenė veržia turkų pozicijas prie Krithia ir Ači-Baba kita užima jiems užpakalį ir pasitraukimo kelią. Konstantinopolis jau beveik suvisu yra atkirstas, nieko ten privežti negalima. Konstantinopolyj truksta anglių, todėl prisiėjo uždaryti gazo dirbtuves; gatvėse dabar dega ten kerosininiai žiburiai. Ir kareivių prie Dardanelių turkai privežti negali, nes vienatinis ant Gallipoli geležinkelis jau talkininkų rankose.

Prie Dardanelių angliškas orlaivis bomba paskandino didelį turkų transportinį laivą, gabenantį kariumenę. Prigėrė prie to ir visi gabenami kareiviai.

Italija jau formališkai apšaukė karę Turkijai. Italijos ambasadorius iškeliavo iš Konstantinopolio, o turkiškas iš Rymo. Kaip manoma, Italija pasiųs pagelbon talkininkams savo laivyno dalį ir žemės kariumenę veržti Dardanelius ir Konstantinopolį.

Iš Balkanų tautų iki šiol dar nei viena karėn neįsikišo, bet, kaip manoma, pradėjus Italijai karę su Turkija, turės įsikišti ir Balkanų tautos; įsikišimas Italijos suskubįs įsikišimą ir kitų, ypač Rumanija ilgai nelauks, nes ji turi jau senai su Italija padarytą sutarimą, o Vokietija, lyg norėdama Rumanijos įsikišimo, su ja erzinasi.

Iš Sofijos pranešama, buk Vokietija pastatė Rumanijai ultimatumą ir pareikalavo, kad ji per savo teritoriją leistų gabenti Turkijon ginklus ir amuniciją. Kadangi leidimas butų neutrališkumo sulaužymu, tai Rumanija nesutinka Vokietijos reikalavimą išpildyti ir turi neutrališkumą ginti su ginklu rankoj.

Apie Bulgariją prieštaraujančios ateina žinios. Iš Berlino užtikrina, buk ji susitaikė su Turkija, kuri už neutrališkumą duoda jai žemės sklypą, jungiantį Bulgariją su Aegeiškomis jurėmis; iš Atėnų gi ateina žinios, buk Bulgarija pertraukė tarybas su Turkija ir prie jos rubežių pasiuntė 150,000 kareivių. Serbija sutinkanti atiduoti Bulgarijai tą Macedonijos dalį, kokią ji gauti nori.

Grekija kištis karėn dar nesiskubina, bet valdžią į savo rankas paėmė karės ir talkininkų šalininkas Venizelos. Iš jo šalininkų susideda ir parliamento dauguma. Už prisidėjimą karėn Grekijos talkininkai jai siulo pietinę Albaniją ir grekų apgyventas Turkijos salas. Tokiu budu, prisidėjus prie talkininkų kitoms Balkanų tautoms, išnyktų su tokiu triukšmu sutverta neva neprigulminga Albanija, nes ją pasidalintų, sutinkant jos tvėrėjams, kaimyniški kraštai, nieko bendro su albanais neturinčios tautos.

Iš Karės Lauko.

VILNIŲ BOMBARDUOJA.

Petrogradas. Vokiečių orlaiviai atkartotinai bombarduoja Vilniaus miestą. Vilniaus gubernatorius paliepė išvežti iš Vilniaus visas mašinas iš fabrikų; liepiama vežti taipgi visi metalai, neišskiriant ir bažnytinių varpų; vežama taipgi šikšnos ir viskas, kas tik galėtų but vokiečiams naudinga. Arkliai ir gyvuliai varoma toliaus į rytus. Tuom pačiu laiku Bialystoko kraustymas eina toliaus. Miestas nakties laiku yra tamsoje, nes žiburius gesinama iš priežasties vokiškų orlaivių užpuldinėjimo.

KAUNE VOKIEČIAI DAUG PELNIJO.

Londonas. Sakoma, kad vokiečiai užgriebę Kaune per 400 kanuolių ir daug kariškos medžiagos, bet kareivių, matyt, jie čia nepagavo; nes apie tai visai vokiškuose pranešimuose neminima. Matyt rusų kariumenė laimingai pasitraukė nuo Kauno geležinkeliu į Vilnių. Ties Vilnių rusai, matomai dar sykį sustos, nors čia nėra jokių fortų ir vieta atsigynimui nėra paranki. Todėl dabar jau nėra nei mažiausios abejonės, kad Vilnius netrukus pateks į vokiečių rankas.

Jeigu rusai bus priversti apleisti ir Vilnių, tai tuomet jiems reikės visą savo frontą net nuo Brest Litovsk traukt atgal. Bet čia niekur jau nėra didelių tvirtovių ir sekanti parankiausia atsigynimo vieta turbut eis nuo Rygos išilgai Dauguvos upės iki Dvinsko; iš čia į pietus iki Minsko ir Pinsko balų, o pietuose galės atsiremti ant Rovno tvirtovės.

NESUSIPRATIMAI TARP SERBIJOS IR ITALIJOS.

Berlinas. Čia gauta žinia, buk Italija nusiuntė Serbijai notą, kurioj reikalaujama, idant serbai tuojaus apleistų Albanijos užimtą dalį. Sakoma, kad Italijos atstovas Serbijoj pranešė Serbijos premnerui, jog užtektinas skaitlius italų kariumenės yra kelionėj, idant užimti Albaniją. Tas, sakoma, sukėlė Serbijoj didelį nusistebėjimą.

ITALIJA IR TURKIJA GALI SUSIKIRSTI.

Rymas. Visi ženklai parodo, kad tarp Italijos ir Turkijos bus netrukus apskelbta karė.

Stipri eskadra itališkų skraiduolių stovi po garais Taranto uoste, prisirengus išplaukti tuojaus. Menama, kad šie laivai bus išsiųsti prieš Turkiją, jeigu Turkija atsisakys išpildyti italų reikalavimus. Apart eskadros, mieste Apulia stovi prirengti penki korpusai italų kariumenės, kuriai duota paliepimas buti prisirengusiai.

Turkija atsisakė išleisti iš Smyrnos distrikto 8,000 itališkų gyventojų, apart to Italijos kolionijoj Tripolis sukilo arabai, kuriuos buntan sukurstė Turkijos agentai. Šitie dalykai ir yra priežastim ginčo tarp Italijos ir Turkijos.

NOVO GEORGIEVSK PAIMTAS.

Berlinas. Rugpjučio 20 d. čia oficiališkai pranešta, kad apsupta rusų tvirtovė Novo Georgievsk tapo paimta. Pranešimas šiaip skamba:

"Novo Georgievsko tvirtovė, paskutinė priešo atrama Lenkijoj, tapo paimta po atkaklaus pasipriešinimo. Visas tvirtovės garnizonas, susidedantis daugiaus negu iš 20,000 kareivių ir didelis daugumas kariškos medžiagos pateko į musų rankas.

"Kaizeris išvažiavo į Novo Georgievsk, kad padėkavoti nuo savęs ir nuo fatherlando tvirtovės paėmėjui, generolui von Beseler, ir jo kariumenei."

RUSAI APLEIDO KALVARIJĄ IR SUVALKUS.

Berlinas. Puolimas Kauno tvirtovės tuojaus atsiliepė ant visos rusų linijos Suvalkų gubernijoj, kur rusai stovėjo ant linijos nuo Kalvarijos iki Suvalkų. Užėmę Kauno fortus, vokiečiai butų galėję užeiti rusams iš užpakalio ir todėl rusai apleido savo pozicijas ties Kalvarija ir Suvalkais, traukdamiesi linkui Nemuno upės ir Gardino.

VOKIEČIŲ LAIVYNAS ARTINASI PRIE RYGOS.

Petrogradas. Vokiečių kariški laivai vėl pasirodė ties inėjimu į Rygos įlanką, matomai norėdami prisiartinti prie Rygos.

RUSAI GALI PERKELTI SOSTINĘ.

Londonas. Korespondentas laikraščio Post iš Petrogrado praneša, kad rusai gali perkelti sostapilę iš Petrogrado į Maskvą.

BREST LITOVSK BUSIĄS PAIMTAS.

Londonas. Žinios, ateinančios iš rusų fronto, nurodo į tai, kad ir Brest Litovsk, stipriausi rusų tvirtovė, neišsilaikys ir bus paimta.

Už Brest Litovsk prasideda didelės balos ir yra tik du geležinkeliu; gerų kelių mažai. Todėl kariški expertai bijosi, kad rusų armijai, esančiai ties Brest Litovsk, neatsitiktų nelaimė.

BULGARIJA IR KARĖ.

Rymas. Čia pasklydo stiprus gandas, kad Bulgarija stos karėn talkininkų pusėj. Tą išvedą daroma iš to, kad pranešama, jog Serbija sutiko atiduoti Bulgarijai dalį Macedonijos, kurios ji reikalavo. Grekija taippat, sakoma, sutinkanti atiduoti Bulgarijai tulus žemės plotus. Grekija ir Serbija už tai turi gauti dalis Albanijos. Bet kadangi Italija taipgi turi pretensijas prie Albanijos ir laiko jau užėmusi Albanijos uostą Avloną, tai neatbutinai yra reikalingas dabar susitaikinimas tarp Grekijos, Serbijos ir Italijos.

Sulyg ateinančių privatiškų žinių, Bulgarija ant visados atsižada nuo Salonikų, Vodina ir Uskubo miestų, už kuriuos iki šiolei dažnai kildavo ginčai tarp Bulgarijos, Serbijos ir Grekijos. Bulgarija turi gauti Macedoniją tuojaus ir po to, sakoma, apsiima tuojaus stoti karėn su Turkija. Po karės Bulgarija dar turi gauti daugiaus žemės iš Turkijos plotų.

RUSAI TRAUKIASI PRIE NEMUNO.

Petrogradas. Užėmus vokiečiams Kauną, rusai pradėjo trauktis atgal išilgai geležinkelio tarp Kauno ir Vilniaus ir apsistojo šioj pusėj geležinkelio, kuris bėga iš Košedarų į Panevėžį.

Suvalkijoj rusai, atšokę nuo Kalvarijos ir Suvalkų, nepasitraukė visai už Nemuno, bet sustojo ant naujos linijos ir prasidėjo mušiai ant linijos, kuri eina nuo Gudelių (Mariampolės pav.), per Lazdijus ir Seinus (Seinų pavieto) iki Studzeniczna, Augustavo miškuose. Galima vienok manyti, kad ant šitos linijos rusai laikys vokiečius tik patol, pakol jų svarbioji kariumenė nepersikels tvarkiai skersai Nemuną.

Kauno gubernijoj, šiauriuose, jokių svarbių permainų nebuvo.

Pradedant nuo Osowiec, visu frontu į pietus net iki pačiam Brest Litovsk eina labai smarkus mušiai. Sulyg rusų pranešimo, vokiečiai neatlaidžiai atakavo rusus 18 ir 19 d. rugpjučio.

VOKEITIJA BANDĖ PIRKTI AMUNICIJOS DIRBTUVES AMERIKOJ.

Washingtonas. Suv. Valstijų užrubežio reikalų departamente oficiališkai pripažinta, kad Vokietijos valdžia, jau šiai karei prasidėjus, mėgino išpirkti visas amunicijos ir ginklų dirbtuves Amerikoj. Po karės esą Vokietija butų atpardavusi Amerikai tas dirbtuves už pigią kainą. Užrubežio sekretorius Lansing tą žinią patvirtino.

SVARBUS TALKININKŲ LAIMĖJIMAS PRIE DARDANELIŲ.

Londonas. Privatiškos žinios praneša, buk talkininkai ant Gallipoli pusiausalio įgijo svarbų laimėjimą, nes perkirto kelią nuo Konstantinopolio į fortus, kurie saugoja Dardanelių siaurumą.

Jeigu šita žinia pasirodys teisinga, tai šitas laimėjimas butų vienas iš svarbiausių, nes jis turėtų didžaiusią strategišką svarbą. Sulyg anglų expertų manymo, šis laimėjimas talkininkams butų daugiaus vertas, negu buvo Varšavos paėmimas.

VOKIEČIAI NETEKO 11 KARĖS LAIVŲ.

Londonas. Rusai laimėjo didžiausį jurių mušį šioje karėje. Vienuolika vokiškų kariškų laivų žuvo, jų skaitliuje milžiniškas vokiečių drednautas Moltke, trįs skraiduoliai ir septyni torpediniai laivai. Šis mušis Rygos įlankoj, kur buvo vokiečių eskadra įsiveržusi, yra didžiausis jurių mušis nuo pat pradžios šios karės.

Žinios, ateinančios iš Petrogrado, parodo, kad įtraukimas vokiško laivyno į Rygos įlanką ir sumušimas jo tenais buvo gudriai apgalvotas rusų plianas. Įdomu taipgi ir tas, kad šiame mušyje dalyvavo ir anglų submarinai ir torpedų naikintojai, kurie kokiu tai budu atrado sau kelią į Baltiko jures.

Rugpjučio 18 d., sulyg oficialių pranešimų, vokiečių eskadra persiveržė per siaurumą ir inėjo į Rygos įlanką. Pereitą subatą telegramuose pradėta kalbėt, kad rusų laivynas prispirtas prie sienos ir kad Rygos miestas netrukus bus užimtas. Taip ir išrodė, nes vokiškas laivynas buvo kur kas didesnis. Vienok pasirodo, kad rusų eskadros vadas leido visai vokiečių eskadrai sueiti per siaurumą Rygos įlankon. Sykiu su kariška eskadra vokiečiai turėjo ir keturis milžiniškus transportus su kareiviais, kuriuos pradėjo išsodinėti prie Pernov, apie 130 verstų į šiaurius nuo Rygos.

Kuomet vokiečiams iš pažiuros ėjo viskas kuogeriausiai, staiga ir visai netikėtai rusai stojo didelin mušin: skraiduoliai, submarinai ir torpediniai rusų laivai nusiuntė dugnan 11 vokiškų kariškų laivų, o likusius privertė kuogreičiausiai iš Rygos įlankos neštis. Transportai tapo užgriebti, o 8,000 vokiškų kareivių, kurių dalį jau išsodinta, tapo sunaikinti.

ITALIJA APSKELBĖ TURKIJAI KARĘ.

Rymas. Italija apskelbė karę Turkijai. Apskelbimas tapo padarytas po to, kaip Turkija atsisakė išpildyt Italijos ultimatumą, kuris buvo, sakoma, pasiųstas pereitą ketvergą.

Apskelbimas karės Turkijai turės tas pasekmes, kad Italija netrukus turbut pasiųs savo kariumenę ir laivyno dalį prie Dardanelių, kad prigelbėt talkininkams paimti tą siaurumą, kuri neprileidžia jų į Konstantinopolį.

Stojus karėn Italijai, manoma, kad dabar ir kitos Balkanų viešpatijos atsikreips su savo ginklais prieš Turkiją.

NUSKANDINO 2 RUSŲ KARĖS LAIVUS.

Berlinas. Rygos įlankoj buvo keletas mušių. Apie pirmą mušį vokiečiai padavė tokias žinias: Mušyje tarp vokiško laivyno ir rusų laivų Rygos įlankoje žuvo keturi laivai ir keletas tapo sugadinta. Sulyg vokiečių pranešimo, du rusiški kanuoliniai laivai Sivuč ir Korejec, o taipgi ir vienas torpedinis laivas tapo nuskandinti. Vokiečiai pražudė vieną torpedinį laivą, ir du vokiški torpedų naikintojai tapo sugadinti.

RUSAI TRAUKIASI IŠ SUVALKIJOS.

Petrogradas. Rusų rugpjučio 24 d. oficialis pranešimas parodo, kad rusai pradeda apleidinėti ir Suvalkų gubernija ir keliasi ant kito kranto Nemuno upės.

Šitas persikėlimas į dešinįjį Nemuno krantą palyti Mariampolės ir Kalvarijos pavietus, arba visą Nemuno paupį, pradedant nuo Darsuniškio per Prienus, Balbieriškį, Punią ir Alytų. Alytus yr tvirtovė.

VOKIEČIAI UŽĖMĖ OSOWIECĄ.

Berlinas. Vokiečių kariumenė užėmė Osowieco tvirtovę, Lomžos gubernijoj. Rusai pasitraukė iš tvirtovės ir vokiečiai gavo tuščią vietą, nes oficiališkame pranešime nieko neminima nei apie paimtus ten belaisvius, nei apie kanuoles. Rusai turėjo apleisti Osowiecą, nes iš šiaurių ir iš pietų vokiečiai yra toli priešakin įsivarę ir butų galėję tą tvirtovę apsupti.

RUSŲ LAIVAI UŽPUOLĖ ANT TURKIJOS.

Sevastopolis, Rusijoj. Rusiškas Juodųjų jurių laivynas vėl padarė pasekmingą užpuolimą ant turkiškų pakraščių. Turkų fortifikacijos ant jurių kranto prie Trebizondo tapo sunaikintos, ir keletas turkiškų laivų su anglimis tapo nuskandinta.

JAPONŲ AMUNICIJA RUSAMS.

Tokio. Japonija, apsidirbusi su Chinais, dabar atkreips visą savo atydą, idant pagelbėjus talkininkams, ypač Rusijai, pristatyme amunicijos. Visos valdiškos ir privatiškos jiegos bus sunaudotos dirbimui amunicijos, kurios ypač Rusijai truksta. Dirbtuvės dirbs dieną ir naktį, ir priruošta amunicija bus siunčiama į Vladivostoką, o iš ten siberišku geležinkeliu Europon.

ITALŲ KARIUMENĖ DARDANELIAMS.

Rymas. Visa eskadra transportų, prikrautų italų pėstininkais ir artilerija, šiądien išplaukė į jures į nežinomas vietas. Transportai su kariumene išplaukė tuom pačiu laiku iš Neapolio, Syracuse, Taranto ir Brindisi. Juos lydi stiprios eskadros kariškų laivų. Nors jų kelionės tikslas nėra viešai pagarsintas, ir visi laivai išplaukė į jures su užpečėtytais prisakymais, kurie bus tik išplaukus į jures atidaryti, tačiaus niekas neabejoja apie tai, kad šita kariumenė ir laivai plaukia į Dardanelius, kad ten sustiprinti ir prigelbėti anglų ir francuzų armijai ir laivynui.

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ-VOKIETIJOS SANTIKIAI.

Washingtonas. Iš tikrų šaltinių sužinota, kad jeigu pasirodys,, jog visos žinios apie nuskandinimą Arabic'o yra teisingos ir bus oficialiai patvirtintos,

tai Amerika daugiaus neves jokių derybų su Vokietija ir neduos kaizeriui progos nei aiškintis, bet pertrauks diplomatiškus ryšius su Vokietija, t. y. atšauks savo ambasadorių Gerard'ą iš Berlino, o vokiškam ambasadoriui Washingtone, grafui von Bernstroff, įteiks jo pasportus.

NUSKANDINO VOKIEČIŲ KARĖS LAIVĄ.

Paryžius. Francuzai pranešė oficiališkai, kad francuziški torpediniai laivai susitikę ir nuskandinę vokišką torpedinį laivų naikintoją netoli Ostend (Belgijoj). Francuzų laivai sugrįžę čieli.

IŠ AMERIKOS.

BAISI AUDRA.

Houston, Texas. Laike baisios audros, kuri siautė Mexikos įlankos pakraščiais ir gręsė net užlieti miestą Galvestoną, žuvo išviso 207 žmonės įvairiuose miestuose, o šiaip nuostolių padaryta ant 18 milionų doliarių. Galvestone žuvo 39 ypatos, Texas City 32, La Porte 7, Hichcock 7 ir t.t.

GAUDO LYNČIUOTOJUS.

Atlanta, Ga. Valstijos gubernatorius prisakė detektyvams ir policijai išgaudyti lynčininkus, kurie paveržė iš kalėjimo užmušėją Marės Phagan, Leo Franką, ir jį lynčiavo. Šeriffas Cobb ieško lynčininkų, bet kaip jis mano, nors juos suimtų, teismas neras prisaikintųjų teisėjų, kurie juos kaltais pripažintų, nes gyventojai lynčininkams pritaria ir jų darbą pagiria.

NELAIMĖ TUNELYJ.

Charleston, W. Va. Įbėgus į tunelį netoli Corkie pasažieriniam traukiniui Chesapeake & Ohio geležinkelio, nugruvo didelis uolos šmotas ir nupuolė ant geležinkelio vagonų ir du sudaužė; traukinys iš bėgių iššoko. Užmušta prie to 4 vyrai, o apie 20 pasažierių sužeista.

VOKIEČIAMS TEKO LAIVŲ DIRBTUVĖS.

Washington, D. C. Philadelphijos laikraščiai pagarsino, buk slapta Vokietijos valdžia savo kontrolėn paėmė Crampso laivų dirbtuves. Laivyno ministeris teisinasi, jog jis apie panašius vokiečių darbus ir intrigas nieko nežino.

AŠTRIAU CENZURUOS.

Washington, D. C. Laivyno ministeris Daniels apreiškė, jog po pasikalbėjimo su redaktorium laikraščio Providence Journal, kuris suteikė prirodymus vokiečių intrigų ir šnipystės, vokiečių bevielinio telegrafo stacija Sayville bus labjau kontroliuojama ir telegramai aštriau cenzuruojami.

MILIONAI VOKIEČIŲ AGITACIJAI AMERIKOJ.

New York. Laikraštis New York Herald paduoda, jog vokiečiai turi Amerikoj daug milionų doliarių vokietystės reikalams: laikraščių papirkimams, intrigoms, streikų kėlimui ginklus dirbančiose dirbtuvėse ir kitokiems reikalams. Sulyg to laikraščio: Chicagoj vokietystės tikslams yra sudėtų 30 milionų doliarių, St. Louis $15,000,000, Milwaukee $5,000,000, San Francisco $5,000,000, Denver, Col., $5,000,000. Dikčiai sudėtų pinigų tam tikslui yra ir kituose Suvienytų Valstijų miestuose.

DIDELI RUSIJOS UŽSAKYMAI AMERIKOJ.

New York. Amerikos plieno dirbtuvės gavo vėl didelius užsakymus iš Rusijos. United States Steel Corporation gavo užsakymą padirbti 65,000 tonų plieninių šėnių tolimesniam dirbimui Siberijos geležinkelio, o Maryland ir Pennsylvania kompanijos dirba 60,000 tonų šėnių. Už toną Rusija moka po $28.

MEDVILNĖ KARĖS KONTRABANDA.

Washington, D. C. Talkininkai sutarė medvilnę pripažinti karės kontrabanda, taigi jos nei iš Amerikos neleisti lygiai Vokietijon, kaip ir į kaimyniškas su ja neutrališkas viešpatijas. Vokietijai pritruko jau medvilnės, jos neduoda verpykloms ir karėj reikalingiems daiktams, vietoj medvilnės, vartoja linus ir pakulas. Medvilnė yra viena iš svarbiausių Amerikos išvežimo produktų.

MUŠA NEGRUS.

Lexington, Ky. Gyvenanti šitose apielinkėse negrai gavo prisakymą išsinešdinti. Naktiniai raiteliai užpuola negrų namus ir juos muša ir kankina. Nekentimą negrų pagimdė tas, kad tulos kompanijos nuo darbo prašalino baltspalvius, o jų vietoj priemė negrus.

GYVAČIŲ AUKOS.

Houston, Texas. Laike paskutinės audros ir nuo jos gimusių potvinių vandenyj atsirado daugybė gyvačių, kurios daug žmonių sukandžiojo. Prie panašių audrų gyvatės visuomet atsiranda vandenyj.

POTVINIAI ILLINOIS VALSTIJOJ.

St. Louis, Mo. Nuo smarkių lietų šitose apielinkėse užgimė potviniai, kurie ypač Illinois valstijoj yra dideli. Traukinių bėgiojimas tapo sulaikytas. 20,000 žmonių iš priemiesčių negalėjo darban atkakti, o kiti turėjo kazarmėse nakvoti. Nuostolių padaryta ant miliono doliarių. Žemesnėse miesto apielinkėse vandens buvo 20 pėdų. 400 darbininkų parako dirbtuvių bėgti turėjo. Prigėrė tulas žmonių skaitlius.

Texas gubernatorius pranešė Washingtonan, jog pajuriuose prigėrė apie 300 žmonių.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ **Cleveland, O.** Pranešama, kad sekančio mėnesio pradžioje penkios dirbtuvės Clevelande ir apielinkėje pradės darbą ant gautųjų iš talkininkų užsakymų, kurių vertė išnešanti $65,000,000. Dirbtuvių kompanijų vardai yra laikomi slaptoje.

IŠ VISUR.

|| Iš Zuericho, Šveicarijoj, praneša, buk Austrijos valdžia paskyrė dovaną $4,000 už galvą garsaus itališko raštininko Gabrielio d'Annuzio, kuris iš orlaivio Triestan mėtė kurstančius prieš Austriją atsišaukimas.

|| Vengrijos sostinėj Peszt pasimirė buvęs Vengrijos ministerių pirmininkas Coloman Szell. Nuo ministerių pirmininko vietos jis pasitraukė 1903 m., o paskui, iki gyvenimo pabaigai, buvo Vengrijos Seimo atstovu.

|| Kubos sostinėj, mieste Havanoj, vėl apsireiškė aziatiškas maras; buvo ten jau vienas apsirgimas.

|| Mexikoj didinasi nekentimas amerikonų ir piliečių Pietinės Amerikos republikų; ypač nekenčia jų darbininkai, prigulinti prie organizacijos "Industrial Workers of the World." Mieste Vera Cruz išlipinta atsišaukimai, kurstanti prieš amerikonus. Generolas Villa liepė sušaudyti 22 politišku kaliniu, kurie be jo leidimo norėjo iš Mexiko iškeliauti.

|| Mexike, netoli Monterey, buvo labai smarkus mušis Villos kariautojų su Carranza. Villa norėjo paveržti nuo Carranzos miestą Monterey, bet jo užpuolimas tapo atmuštas. Užmušta 700 kariautojų, o tris syk tiek sužeista.

|| Danijos dugną gilinantis garlaivis Marie netoli Skagero rado jurėse daug kanuolių nuo 1588—1648 metų.

|| Rusijos ministerių taryba ir vidaus ministerija panaikino 3,000 vokiškų ir austrų išradėjų išradimams išduotų patentų. Iš tų 1,000 patentų yra valdžios nupirktų, kitus išradimus gali išnaudoti Rusijoj kas panorės, visai išradėjų nesiklausę.

TURKISH PRISONERS OF WAR

Photo by American Press Association.

TURKAI NELAISVĖJE.

Paveikslas rodo turkų kareivius, patekusius pas talkininkus nelaisvėn. Belaisvių buveinė yra aptverta dygliuotų vielų (dratų) tvoromis. Prie dratų prikabinėta varpelių, kurie pradeda skambėti, palytėjus vielas, ir tuom duoda žinią aplink belaisvių stovyklas apstatytai sargybai.

IŠ LIETUVOS.

Lietuvių Draugijos pasiuntiniui, gerb. p. Stasiui Šimkui, prisiųsta sekantis laiškas nuo tos Draugijos sekretoriaus: "Gerbiamasis!

Tamstos antrąjį laišką gavome liepos m. (s. st.) 5 d.

Visuotinas Lietuvių Draugijos susirinkimas, liepos 1 d. šaukiamas, įvyko ir buvo teisotas. Susirinkime dalyvavo 64 nariai, Vilniuje gyvenantieji, ir antra tiek svečių. Iš provincijos, dėlei kelionės nepatogumų, narių visai beveik nieko nebuvo. Šis susirinkimas, tai trečias iš eilės Visuotinis Lietuvių Draugijos susirinkimas ir visai nepanašus į anuodu susirinkimu. Jokių ginčų, jokių triukšmų. Kalbėta ramių ramiausiai apie pakeltus klausimus. Kalbėjo profesorius kun. Kraujalis, "Saulės" kursų direktorius p. Vokietaitis, Draugijos narys Augustinas Janulaitis.

Nori Įtaisyt Amatų Prieglaudą.

"Pripažinta reikalingumas įtaisyti Vilniuje pabėgėlių vaikams amatų prieglaudą. Tikslesniam to reikalavimo išpildymui pripažinta taipogi reikalingumas įgyti nuosavybėn Vilniuje plečių, kur galima butų tokią vaikams amatų prieglaudą pastatyti. Susirinkimas be ginčų nutarė plečių įgyti, visus reikalingus formalumus atlikti pavedė Komitetui. Plečius su namais atsieis 17,000 rb., gi įrankių amatų mokyklai reiks už 3—4 tukstančius. Šitai prieglaudai išlaikyti pusę visų išlaidų pridės Romanovų Komitetas.

"Draugijos reikalai vis auga. Steigiama arbatinės: Darsuniškyj, Birštone, Nemajunuose, Balbieriškyj, Alytuj Viln. gub., Miroslave Suv. gub., Nemunaityj, Alovėj, Stakliškyj, Jezne (valgykla). Panevėžyj yra septynios arbatinės, Radviliškyj, Šiauliuose, Lygumuose, Žiežmariuose ir kitur.

Tukstančiai Žmonių Miškuose.

"Kiekvienai tokiai arbatinei išlaikyti reikia kas mėnuo nuo tukstančio iki trijų tukstančių rublių. Prienų ir Šakių skyriai, kadangi jiems gręsė pavojus pasitraukimo šiapus Nemuno ir tokiu budu negali vietoje ant tvirtų kojų atsistoti, reikalauja po 4 tuktančių į vieną savaitę, kad pavalgydinti žmones, miškuose gyvenančius. Mat tose apielinkėse yra susispietę žmonių apie 40 tukstančių.

"Vilniaus gub. dėlei didelių karščių rugiai beveik visai dingo, vasarojų tai šiek-tiek pataisė pastarasis lietus, kuris irgi nevisur buvo. Kai-kuriose vietose Kauno gub. rugiai pusėtini, o vasarojus visur menkas. Tat antroji nelaimė—musų kraštą aplankiusi, tai neuždėrėjimas. Po tokių ilgų kaitrų kai-kur buvo kruša, javus ant laukų sunaikinusi.

Ligos Pradeda Rodytis.

"Jau pradeda ir užkrečiamosios ligos atsirasti. Pas mus Vilniuje, tarp pabėgėlių Antakalnyj apgyvendintų, keliolika atsitikimų šiltinės, raupų ir plaučių uždegimo užregistruota.

"Vilniuje pabėgėlių skaičius, dėlei užgynimo įvažiuoti, sumažėjo. Bet per pastarasias dvi dienas atvežta nuo stoties, nuo laukų surankiotus, keliolika vaikų. Policija juos atvežė ir stačiai, kaip žvilbliukus, Komitete ir paleido.

"Pabėgėliams maitinti parsigabenome iš Maskvos už 8 tukstančius rub. miltų ir kitų maistui reikalingų dalykų.

Draugijos Atstovas Buvo pas Vokiečius Pakliuvęs.

"Įgaliotinis Skipitis R. buvo atvažiavęs Kauno gub. nukentėjusių vietų tyrinėti ir daugiau kaip mėnesį nieko nežinojom, kur dingo. Paskui grįžo. Buvo pas vokiečius pakliuvęs, bet laimingai iš jų išspruko.

Šį kartą nieko daugiau naujo nežinau. Vokiečiai vėl pradėjo veržtis. Bet šį kartą netaip dideliais žingsniais eina pirmyn. Iškarpos iš Amerikos laikraščių apie Lietuvių Draugiją mums labai reikalingos. Gi toji knyga, kur talpiname viską, kas ką rašo apie musų Draugiją, tai bus istorinė knyga.

"Abu kartu Tamstos siųstas iškarpas gavome. Geistina butų, kad ir kiti Amerikos laikraščiai apie musų Draugiją rašytų ir jų iškarpos patektų musų knygon.

"Įdomu, ar lietuvių laikraščių iš Vilniaus gauna Amerikoj? Visuotinis lietuvių Draugijos susirinkimas labai plačiai buvo aprašytas "Vilties" NN 147 ir 148. Dėlto aš šiame laiške pasitenkinau tik trumpu jo paminėjimu.

"Geistina, kad Tamsta tinkamesnes mano laiško vietas patalpintum į Amerikos laikraščius.

"Su Diev!

Tariu pagarbos žodį

Kun. Dogelis.

Vilnius, liepos 6 d. 1915 m.

VILNIUS.

"Lietuvių dr-jos nukent. dėl karės šelpti" komitetas liepos 6 d. posėdyje įgaliojo kun. N. Raštutį aprupinti išsiblaškiusių Vitebsko gub. pabėgėlių reikalus.

Vilniaus gub. darbuotis įgalioti šie kunigai: J. Staugaitis—Kruonių rajonui, P. Bielskis—Pivošiunų Butrimonių sk. raj., P. Andziulis—Jėzno sk. rajonui.

Nauji skyriai įsteigta Želvoje ir Svodbiškyj, Kauno gub.

Pašelpų paskirta šiems skyriams: Švenčionių—700 r., Merkinės—500 rub., Stakliškių—500 rub., Kučiunų—300 rub. ir Svodbiškių—200 r. — Širvintos, Kernavos, Kazokiškio, Žaslių, Gegužinės, Čiobiškio, Gialvonyse ir Bagoslaviškyj dega miškai.

Derlius dėl sauso oro bus negeriausis. Rugiai neblogi, bet vasarojus blogai išrodo. Sodų medžius kirminai apėdė.

Pabėgėlių Globojimas.

Vilniuje birželio mėnesyj Suvalkų piliečių komitetas globojo 2790 pabėgėlių; jų tarpe buvo 555 vyrai 1060 moterų ir 1175 vaikai.

Globojamųjų dalis gavo darbo Vilniuje ir jo apielinkėse; daug jų išvažiavo uždarbiauti Rusijon. Suvalkiečių pabėgėlių dalis sugrįžo į liuosas nuo vokiečių tėviškės vietas, bet aplamas pabėgėlių skaičius dėl to nesumažėjo, nes komitetas paėmė savo globon daug pabėgėlių, iškraustytų iš Suvalkų gub.

LATVIJOJE.

Vokiečių neužganėdinti gyventojais užimtos jų Kurliandijos (Kuršės) dalies—labiausiai latviais, kurie atvirai parodo savo neprielankumą vokiečiams.

ŽASLAI,
Trakų Apskr.

Parapiją aplankė birželio 19 d. nuo senų laikų nematyta ir negirdėta audra su ledais. Kelių sodžių sukulti, sumaišyti su žeme javai ir daržai. Išdaužyti trobų langai. Daugiausia nukentėjo šie sodžiai: Kapčiškės, Bartašiunai, Rusiai, Surveliai, Paukščiai ir kiti.

SAMARA.

= Lietuvių belaisvių iš Prusų Lietuvos gyvenimas Samaros gubernijoje. Rusai nelabai neatsiskiria Prusų lietuvių nuo vokiečių. Sykiu jau Vokietijos pavaldinys, —tai jau ir vokietys!..

Samaros gubernijoje yra labai daug lietuvių belaisvių. Bet kadangi vietos gyventojai vis dėlto jų gailisi, tai šiaip-taip jie laikosi. Aukoja apdarų ir kitaip gelbsti. Nekurie belaisviai sunkiai serga. Belaisvių gyvenime dar tai yra bloga, kad kai-kuriuose kaimuose jie neturi didesnio atskiro buto, dėlto juos stumdo nuolat iš vietos į vietą.

Suvalkų Gubernijoje.

Pabėgėliai iš Suvalkų gub. pasakoja, kad vokiečiai užimtoje tos gubernijos dalyje nutiesę du nauju geležinkeliu: iš Vištyčio Mariampolės linkui ir nuo Naumiesčio per Šakius Kauno linkui. Abu tuodu geležinkeliu yra taikomu karės reikalams. Be to, vokiečiai taisą suardytą Virbaliaus—Kauno geležinkelį.

Vokiečių Štabo Įsakymas.

"Lit. R." rašo, kad kelių Kauno gub. apskričių gyventojai pranešą, jog vyriausis vokiečių štabas išleidęs skelbimą, kuriuo vokiečių užimtųjų vietų gyventojams esą įsakoma pasilikti savo nuolat gyvenamose vietose. Apleidusieji savo gyvenamąją vietą, be vokiečių karės vyriausybės leidimo, busią šaudomi, o jų turtas konfiskuojamas. Vokiečių kareiviai, kaip rašo "Lit. R.," prisidengdami tuo įsakymu, einą plėšti tariamųjų prasikaltėlių turtą.

RADVILIŠKIS,
Kauno Gub.

Iki birželio 22 d. surašyta 1141 šeimyna pabėgėlių nuo Dubisos apielinkių; išdalinta jiems 1000 pudų miltų, duotų D. Kunigaikštaitės Tatjanos Komiteto; kiekvienas nuo 10 metų amžiaus gavo 10 svarų savaitei, iki 10 m.—pusę. Lietuvių Draugijos nukentėjusiems dėl karės šelpti skyrius taip-pat kiek išsigalėdamas veikia.

Valdžios komisija, važinėdama po laukus, apkainuosianti javus; nustatytomis kainomis busią žmonėms atlyginta, jeigu priešininkui besiveržiant, o rusų kariumenei atsitraukiant, butų laukai sunaikinti.

TRYŠKIAI ir LUPKĖ,
Kauno Gub.

Vokiečiai sušaudė Tryškių valsčiaus viršilą Jukšį su dviem padėjėjais—Želviu ir Šauliu, ir Luokės viršilos padėjėją Gieštautą. Pirmieji trįs sušaudyta už tariamąjį vokiečių įsakymų nepildymą. Gieštautas gi nukentėjęs tokiose apystovose; du raitu vokiečiu vijęsi merginą, kuri spėjusi kaž-kur pasislėpti; sutikę Gieštautą, vokiečiai liepė palaikyti arklius, o patįs ėmė ieškoti merginos; neradę ir perpykę, vokiečiai apkaltino Gieštautą už "nemokėjimą vokiečių imperatoriaus arklių palaikyti" ir ant vietos nušovę.

Ordenais Apdovanoti Lietuviai.

Dešimtosios armijos viršininko įsakymu apdovanoti ordenais lietuviai:

1) D-ras Jurgis Šlapelis—Šv. Onos 3-jo laipsnio.

2) Vėliauninkas Vladas Dovydaitis—Šv. Stanislovo 3-jo laipsnio.

3) Štabo kapitonas Jurgis Kubilius—Šv. Onos 4-jo laipsnio.

DVINSKAS.

Miestas čion atsižymi savo netvarka, nešvarumu. Apgyventas gudų ir žydų. Atsiranda taipgi ir lenkų; lietuvių tik kelos šeimynos ir kelioliką tarnaičių. Bet tautinis susipratimas tarp jų begalo žemas. Jos vos tik pramoksta šiek-tiek liežuvį apversti svetima kalba, tuoj ir pradeda "lenkiškai"—"panike co čeksi."

Tik, karei prasidėjus, privažiavo čionai daug lietuvių kareivių, kurie pasikalba savo tarpe lietuvių kalba. O paskutiniu laiku apščiai prisirinko lietuvių pabėgėlių. Ir jie paaimanuoja, atsidusta lietuviškai.

Pabėgėlių padėjimas Dinaburge labai apgailėtina. Rupinas jais žemės tvarkomoji komisija. Iš ten didieji gauna 15 kap., o vaikai 10 k. dienai. Bet iš tų pinigų negalima prasimaitinti, nes čionai viskas begalo brangu; o kartais dar ir pinigų pabėgėliams "pritruksta." Su komisijos nariais pabėgėliai negali susikalbėti, kadangi komisijoj viešpatauja vien tik rusų ir lenkų kalba. Vietiniai kunigai pabėgėliais nesirupina. Buvo pažadėję nors virtuvę įtaisyti, bet ir to nepildo. Vieniems pabėgėliams pavyko užimti vasarnamius, o kiti apsigyveno ant plikos žemės. Kietos čionykščių žmonių širdis neduoda karės aukoms net šiaudų pasikloti!

Yra čionai dvi katalikų bažnyčios ir nemaža kunigų, bet lietuvių dvasios reikalais nieks nepasirupina. Visos pamaldos ir pamokslai atliekama lenkų kalba. Lietuviai kareiviai ir pabėgėliai guodžias, kad bent du žodžiu supranta—"Matka Boža."

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ PORT WASHINGTON, WIS.

Vietos lietuviai. Darbai. Šiame miestelyje abelnai nedaug tebėra gyventojų: išviso priskaitoma apie penki tukstančiai. Lietuvių yra apie 50 šeimynų ir kita tiek pavienių. Kiek teko patirti, tai vietos lietuviai turi vieną pašelpinę draugiją—šv. Laurino. Kaslink biznio, tai lietuvių rankose yra mėsinyčia, barzdaskutykla ir keturios karčiamos. Lietuviai čia matomai gerai ir gražiai gyvena.

Darbai šiame miestelyje eina neblogiausiai. Vietos gyventojai turi darbo, tačiaus iš kitur atvažiavusiam darbas butų sunku gauti.

F. K. Bat—is.

IŠ SO. BOSTON, MASS.

"Gabijos" vaikų vakaras. Rugpjučio 13 d. Lietuvių Name "Gabijos" vaikų choras, susidedantis iš 125 vaikų, statė scenoje operetę "Tarnaitė Pamokė." Veikalas vaidinta su žaislais, orkestra, solistais ir choru. Dirigavo pats musų gerb. M. Petrauskas. Vaidinimas pavyko labai gerai. Ypač malonu buvo matyti puikų vaikų chorą. Už šį vakarą, kaip ir už abelnai visą žymų dailės plėtojimą, kurisai apsireiškia pas mus, reikia pirmiausiai padėkavoti gerb. M. Petrauskui. Jojo veikimas tarp vietos lietuvių jaunimo yra daugiau negu pagirtinas. Tasai veikimas turi visuomeniską svarbą, ir musų visuomenė p. Petrauskui yra dėkinga už visą jojo darbą. Dėlei p. Petrausko pasidarbavimo, męs galime tikėtis susilaukti iš savo jaunuomenės gerų aktorių, pianistų, solistų, dainininkų ir muzikų. Padėkos žodis priklauso ir musų pašelpinėms draugijoms, kurios nepasigailėjo paaukauti keletą dešimčių doliarių musų jaunimo mokinimui ir lavinimui; taipogi Lietuvių Labdarystės draugijai, kuri aukavo savo namų kambarius repeticijoms.

Pažymėtina, kad visa musų vietinė visuomenė prielankiai atsineša į šį gražų darbą ir musų "Gabijai" rodo apščiai priejautos. Nemalonų išskyrimą daro tiktai socialistai, kurie, nežinia kodėl, nenori leisti savo vaikų "Gabijos" vaikų choran mokytis. Nemato pati "Gabija" nei prielankumo iš jųjų; atpenč, matosi nedraugingas atsinešimas į "Gabijos" veikimą. Rods, kitaip turėtų buti.

Ex-bajoras.

Iš "Gabijos" gyvenimo. Rugpjučio 15 d. abu "Gabijos" chorai turėjo išvažiavimą į p. P. Čepliko ukę, Hudson, Mass. Išvažiavime buvo taipgi ir p. Račiunas, kurisai judomuose paveiksluose nutraukė įvairių lietuviškų šokių. Buvo apgailestauta, kad neužteko filmų visiems šokiams nutraukti, ir vieną (vestuvės) reikėjo palikti nenutraukus.

Diena pasitaikė labai graži. Žmonių suvažiavo suvirš 400. Tarp suvažiavusiųjų buvo p. R. Karuža iš Philadelphia, Pa.; p. J. Ambroziejus iš Brooklyn, N. Y.; pp. Ramanauskai ir p. Sekevičius iš Lawrence, Mass.; p. J. Večkis iš Haverhill, Mass.; p. L. Pruseika iš Brooklyn, N. Y.; p. V. Juška, p-lė M. Reipiutė, p. J. Šlicas iš Montello, Mass.; pp. J. Gedminas ir J. Landžius (vietiniai). Išvažiavimas labai gražiai nusisekė ir buvo pažymėtinai linksmas. Svečiai išsiskirstė apie 9 val. vakaro.

Šiomis dienomis išvažiuoja iš Bostono gerb. M. Petrauskas. Jisai keliomis savaitėmis skiriasi su "Gabija" ir važiuoja į Shenandoah, Pa., "Sietyno" choro mokytų. Bostonan žada grįžti spalio pradžioje. Sugrįžęs bene apsigyvens čia porai metų.

Išvažiavus p. Petrauskui, gabijiečiai tartum turėtų progą pasilsėti. Mažai tačiaus iš tos vakacijos bus pasinaudota. Sekančiam sezonui jau padaryta plianai, sulyg kurių kiekvieną savaitę turės buti po vieną vakarą, kame bus pastatyta po vieną operą arba operetą, arba šiaip dramą. Darbo daug, tačiaus jaunimo entuziazmas taip didelis, kad galima tikėtis, jog didis programas bus pasekmingai iki galui atliktas.

Berods yra pas mus žmonių, kurie sako, kad "Gabija" biznį sau daro ir p. Petrauskui pinigus "sukiša." Nėra ką atydos atkreipti į taip plepančiuosius. Toliaus, susipras ir kitaip pradės kalbėti. Tuos paskalus leidžia čia davatkos arba šiaip nesusipratėliai.

Rugpjučio 24 d. apleido Bostoną Lietuvių Konservatorijos mokinys p. B. Rimkus. Jisai buvo geras dainininkas ir uolus scenos darbininkas. Laimingos kloties jam. Vietos jaunimas apgailestauja darbštaus savo draugo.

Ex-Bajoras.

Apie naująjį laikraštį. Už kelių savaičių susilauksime naujo laikraščio "Darbininko," kurį leis kunigų vedama "Lietuvių Darbininkų Katalikų Sąjunga." Dabar tam laikraščiui renkama pinigai visoje Naujoje Anglijoje. Daugiausia aukų suplaukia, kiek teko patirti, iš kitų miestelių. Patsai Bostonas, kaip matyt, nelabai gausus šiam sumanytam darbui. Kai-kurie musų kunigai išsijuosę darbuojasi už naująjį laikraštį ir taipogi už jįjį leisiančią organiaciją. Tam tikslui naudojama bažnyčios ir sa-

kyklos. Nesenai vietinis klebonas per pamokslą išsireiškė, kad, girdi, "ar duosite aukų ant altoraus, ar ant bažnyčios, arba naujam laikraščiui, tai vis tokia pat Dievo garbė, tiek pat atlaidų apturėsite." Žmones toksai sakyklos pavertimas į vietą agitacijai už laikraštį labai nustebino. Iš tų kunigo žodžių žmonės daro įdomių išvadų. Štai kaip kalbama: sako, "neužilgo nereiks nei ant mišių duoti. Užsirašysiu "Darbininką," ir bus Dievui garbė. Tai kam dar bažnyčias ir altorius statyti? "Darbininkas" man viską atstos." Kiti štai kokias išvadas daro: "Kunigai pyksta ant laisvamanių ir juos kolioja. Bet klausimas, kas padaro tuos laisvamanius, jei ne patįs kunigai, kurie Dievo namą sulygina su laikraščio agentura. Laikraštį,—jie sako,—skaitai dėlei žinių, dėlei straipsnių, dėl apsišvietimo. Bažnyčia yra vieta, kurioje žmogus atiduoda Dievui garbę, ir tos vietos negalima maišyti su svietišku bizniu, su politika. Tai yra katalikybės pamynimas po kojų ir paaukavimas klerikalizmui. Kunigai teisinasi ir "Draugas" skelbia, kad tiktai laisvamaniai prasimanė klerikalus, bet toksai pasielgimas su šventa vieta ir josios naudojimas politikos tikslams yra ne kas kita, kaip tiktai klerikalizmas, kurį ne laisvamaniai prasimanė, bet patįs kunigai platina. Męs esame gerais katalikais,"—sako žmonės,—"bet savo tikėjimo nenorime matyt maišant su politika. Tai yra tikėjimo pažeminimas." Tokias tai išvadas daro kai-kurie musų parapijonai iš agitacijinių pamokslų.

Ex-Bajoras.

IŠ MIDLEMPORT, PA.

Nušautasai mirė. V. Geniunas, kurį peršovė anglas Dowd rugpjučio 10 d. (Žiur. "Liet." No. 34), mirė Fountain Spring ligonbutyj rugpjučio 13 d. 3 val. išryto. Rugpjučio 17 d. V. Geniuno lavonas palaidota ant New Philadelphijos lietuvių kapinių su bažnytinėmis apeigomis. Vėlionis paliko tėvus, 2 brolius ir 2 seseris. Teisėjas Freiler, sulyg prirodymų, kad tai buvęs "netyčių atsitikimas," paliuosavo Dowd'ą. Vėlionio pažįstamieji, sakoma, grąsiną "nedovanosią" šovikui.

Koresp.

IŠ EAST MAHANOY JUNCTION, PA.

Rengiama "Tautos Diena." Rugsėjo 6 d. čia pat prie "Lakeside" parko apie 12 šios apielinkės lietuvių chorų rengia "Tautos Dieną." Dienos programas susidės iš didoko skaitliaus numerių. Tarpe kit-ko, dainiuos atskiri chorai ir visi sykiu. Geriausia padainavusiam chorui teks dovana. Dainuojant gi visiems chorams sykiu, dirigentu bus pats p. St. Šimkus. Dalyvaus sekančių miestelių chorai: Mahanoy City, Shenandoah, New Philadelphia, Mt. Carmel, Freeland, Tamaqua, Coaldale, Minersville, Girardville, Gilberton, Shamokin ir k. Dienos pelnas skiriamas nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje.

Report.

IŠ ENGLEWOOD, ILL.

Iš darbštaus kampelio. Rugpjučio 29 d. susivienijusios vietinės trįs draugijos: Dr-ja Tėvynės Mylėtojų Lietuvos, Dr-ja Sv. Augustino Vyskupo ir SLA. 182 kp. bendromis jiegomis rengia p. L. C. Strogio darže W. Pullmane pikniką. Visas pelnas eis naudai nukentėjusių nuo karės Lietuvoje. Ponas Strogis duoda uždyką savo daržą, už kurį paprastai reikia mokėti 25 dol. Už šį prielankumą Lietuvos gelbėjimo darbui p. Strogis užsitarnauja padėkos ir pagarbos. Rengėjai tikisi galėsią pasiųsti dar pluoštelį aukų prie tų, kurios jau pirmiaus buvo pasiųstos Liet Gelb, ir Aut. Fondui.

Rugpjučio 8 d. tos pačios draugijos ir tuom pačiu tikslu buvo parengusios pikniką p. A. Vasiliausko darže. Kaip teko sužinoti, pelno liko 72 dol. Dr-ja Šv. Augustino Vyskupo ir Dr-ja Tėvynės Mylėtojų Lietuvos prie gautojo pelno paskyrė dar kiekviena iš savo iždo po 10 dol.

Šisai piknikas buvo atnaujinimu darbo, kurisai tulą laiką,—rasi, vasaros karščių dėlei,—buvo persitraukęs.

Prieš pertrauką vietinis bendras komitetas buvo parengęs prakalbas, į kurias užkviesta kalbėtojais gerb. St. Šimkus, "Liet. Dr-jos" atstovas, ir p. B. Balutis. Dėlei klerikalų įsimaišymo tačiaus, prakalbos nebuvo tinkamai surengtos, ir pelno tuomet buvo surinkta tiktai $29.00.

Pirm šio laiko vietos suvienytasai komitetas yra nuveikęs ilgą virtynę darbų, kuriais jisai tikrai gali pasigirti. Komitetas susitvėrė dar 1914 metų gruodžio mėnesyje. Jame 16 ypatų atstovauja tris augščiaus minėtasias draugijas. To komiteto pastangomis vietinėje kolionijoje surinkta suvirš $300.00 aukų nukentėjusiems nuo karės. Čia randasi apie 70 lietuviškų šeimynų ir du kart tiek pavienių. Iš to skaitytojas gali padaryti išvadą, ar komitetas uoliai darbavosi.

Vietos lietuvių draugijos visuomet rodė lietuviškųjų reikalų supratimą ir juos visuomet noriai rėmė. Anais metais, kuomet "Aušra" dar buvo ne-socialistų rankose ir šelpė moksleivius, vietos lietuviai ir draugijos "Aušrą" mielai rėmė. Tą liudija nors Dr-ja Tėv. Myl. Liet. auka $10.00, savo laiku paskirta "Aušrai."

Kuomet Amerikon atsilankė Liet. Mok. Dr-jos atstovai, gerbiamieji Dr. J. Basanavičius ir p. M. Yčas, Dr-ja Tėv. Myl. Liet., nors svečiai asmeniškai negalėjo atsilankyti musų kolionijon, parengė L. M. D. naudai vakarėlį ir prie gautojo nuo vakarėlio pelno paskyrė iš savo iždo $10.50.

Prasidėjus karei ir pakilus sumanymui šaukti visuotiną Amerikos lietuvių seimą, vietinės draugijos nepasiliko užpakalyje kitų. Teko englewoodiečiams, kaip sakoma, nudegti ir nagus. Surengton garsion Chicagos lietuvių draugijų konferencijon buvo pasiųsti delegatai ir įkišo tenai $15.00 siuntimui delegatų į taip nepasekmingai užsibaigusį New Yorko (teisingiau Brooklyno) seimą. Šisai seimas drauge su Amerikos lietuvių vienybės viltim palaidojo musų kolionijoje ir socialistų įtekmė, kokia prieš tai buvo.

Po tam prasidėjo aukų rinkimo darbas, kurisai šioje korespandencijoje trumpai paminėtas ir kurisai jau gerai žinomas iš savo laiku "Lietuvoje" tilpusių pranešimų.

Senis.

IŠ BROOKLYN, N. Y.

"Harmonijos" išvažiavimas. "Liet." 33-čiame numeryje tilpusioje korespondencijoje apie Brooklyno išvažiavimus pasakyta daug karčios teisybės. Pabaigoje buvo paminėta, kad "Harmonijos" choras ketina važiuoti į tą patį "vokiečių gardą" savo išvažiavimą laikyt. Tiesa, išvažiavimas tenai atsibuvo šio mėnesio 15 d. Bet reikia pažymėti, kad Maple Grove Parke buvęs "Harmonijos" išvažiavimas buvo kitoniškas, negu paprastai tenai rengiamieji. Gerai ir gražiai pavykusio išvažiavimo priežastis reikia pirmiausiai ieškoti tame, kad nebuvo šinkuojamas tenai rudis, kas tenai paprastai buna, kaip jau minėtoje augščiaus korespondencijoje buvo pilnai ir išsemtinai aprašyta. Tiesa, atsirado tokių burių, kurie turėjo su savim bačkučių ir apie jas trynėsi ir staugė visokiais balsais, tačiaus tai buvo išskyrimas, už kurį visų išvažiavimo dalyvų negalima butų kaltinti.

Išvažiavimas buvo papuoštas programu, susidėjusiu iš dainų, dekliamacijų ir pagaliaus šokių bei žaislų. Programą užbaigė "Harmonijos" choras, p. K. Strumskio vedamas, sudainuodamas keletą dainelių. Išėjo gražiai. Abelnai, visas programas ir išvažiavimas pavyko neblogai.

J. K. Mikas.

IŠ SHEBOYGAN, WIS.

Vietos lietuviai. Darbai. Šisai miestelis guli prie pat didžiojo Michigano ežero. Oras čia tyras, sveikas. Lietuvių nemažai yra. Apskaitliuojama, kad lietuvių esama suvirš 200 šeimynų ir du kartu tiek pavienių. Yra keletas pašelpinių draugijų. Nežiurint to, čia nėra nei vienos lietuviškos krautuvės. Lietuvių biznis čia apsireiškia vien saliunuose. Pastebėtinas tai dalykas: lietuviai biznyje griebiasi pirmiausiai saliuno. Bus nebus kitokių biznių, bet saliunų lietuvių rankose beveik kiekvienoje kolionijoje užtiksi. Aplamai, Sheboygano lietuviai biznio srityje yra atsilikę nuo kitų kolionijų lietuvių. Sulyginant su kitomis kolionijomis, Sheboygano lietuviai dėlei savo skaitliaus privalėtų turėti bent keletą biznių savo rankose. Lietuviškų saliunų šioje kolionijoje yra 10, ir visi jie gerai užsilaiko. Kitoki lietuviški bizniai čia, rods, galėtų lengvai išsilaikyti. Pavyzdžiui, kodėl negalėtų vietos lietuviai turėti savą mėsinyčią, grosernę ir kitokių biznių? Tegul kas nors iš apsukresnių lietuvių pabando.

Sheboyganą Lankęs.

Nauja draugija. Vietos lietuviai. Darbai. Rugpjučio 14 d. susitvėrė čia nauja pašelpinė draugija, vardu Lietuvos Sunų, iš 11 narių. Savo pirmame susirinkime naujoji draugija išsirinko jau ir pilną valdybą. Mėnesinis nario mokestis yra 25 centai; įsirašymas—$1.00. Pašelpa ligoje yra 75 centai į dieną.

Lietuvių šiame mieste yra vien suaugusių 542. Čia gyvuoja keturios lietuvių draugijos, pašelpinės; apart to, yra ir dvi teatrališkos. Lietuviai čia muzikoje yra pasižymėję tuom, kad jie labai myli armoniką, kurią užtiksi beveik kiekvienuose lietuvių namuose. Jeigu išgirsi armoniką, tai gali eiti tiesiog į namus ir užtiksi lietuvių šeimyną. Biznio srityje vietos lietuviai yra pasižymėję vien tuom, kad yra keli lietuvių saliunai; kitokių biznių visiškai nėra.

Darbai dabar čia eina neblogiausiai. Kas nori darbo, visgi gali gauti. Dirbama 10 valandų į dieną.

J Kudirka.

IŠ SO. OMAHA, NEBR.

Keturios skrynios drabužių nukentėjusiems. Visi atsimename, kaip Amerikos lietuvių moterų tarpe kilo sumanymas rinkti drabužius nukentėjusiems dėl karės Lietuvoje musų viengenčiams. Ir visi taipgi gerai žinome, kad išpradžių apie tą sumanymą labai daug kalbėta, bet paskui nutilta ir padaryta labai nedaug. Dabar beveik nieko nei negirdėti apie drabužių rinkimą nukentėjusiems. Viena kolionijų, kame p. Šliupienės balsas, raginantis rinkti drabužius išgirsta, tai So. Omaha. Apie to darbo pradžią "Lietuvoje" savo laiku buvo rašyta. Buvo išleistas į lietuvius ir anglus tam tikrai parupintas atsišaukimas, ir sutvarkyta plianai drabužiams rinkti. Buvo nutarta, kad rinkliavos centras, kurin butų sugabenami visi surinktieji drabužiai, butų pas p. Sabaliauskienę. Praėjo apie pora mėnesių, tačiaus niekas drabužių nenešė. Niekur tarp vietos lietuvių nesimatė užuojautos pradėtamjam darbui. Moterįs "Šviesos" draugijos, kuri užsiėmė visu šiuom darbu, tačiaus nenuleido rankų dėlei to nepasisekimo. Jos pasitarė tarp savęs. Rinkliavos centras likosi perkeltas pas p. Junevičienę. Pastaroji pati asmeniškai apvažinėjo pas savo pažįstamus, drapanas rinkdama. Jai pasisekė prie surinktųjų drabužių pluošto dar pridėti gerokai surinktų drabužių. "Šviesos" dr-ja įgaliojo p. O. Žalpienę parinkti aukų padengimui išlaidų drabužiams persiųsti į Brooklyną, kame padarytas vyriausis surinktųjų drabužių centras. Įgaliotinė, perėjusi per keletą namų, surinko $6.75. Renkant aukas, teko pritirti nemalonumų. Anglai, pas kuriuos užeita, priminė, kad dabar rinkti aukas jau pervėlu, nes belgai, lenkai, žydai jau buvę, ir dabar vėl duoti jie nenorį. Didžiulės krautuvės atsisakė duoti drabužių ir patarė kreiptis prie miesto krautuvininkų draugijos, kad jinai nuspręstų, ar reikia nukentėjusius nuo karės lietuvius gelbėti-šelpti. Abelnai buvo sunku ir dažnai nemalonu. Čia taipgi pritirta, kad męs, lietuviai, esame atsilikę nuo kitų ir pradedame darbą tuomet, kai kitų tautų žmonės jau senai jįjį yra pabaigę ir turime naudotis tuom, ką pirmiau rinkusieji paliko. Šisai darbas taipgi parodė mums, kaip daug galima butų pelnyti, jeigu butų laiku ir tinkamai kreiptasi prie amerikoniškosios visuomenės. Lietuviai butų susitikę, rasi, su tokiu pat duosnumu, kokį amerikonai apreiškė linkę belgų ir tų pačių lenkų.

Moterįs visgi surinko gerą pluoštą drabužių. Surinktieji drabužiai likosi sudėti į keturias skrynias ir pasiųsti Brooklynan. Rods, So. Omahos lietuvaitės bene bus daugiausiai pasidarbavusios. Garbė joms už tai!

A. A. Žalpis.

IŠ WILKES-BARRE, PA.

Lietuviai, vietiniai laikraščiai ir "base ball." Pastaruoju laiku vietiniuose anglų kalba einančiuose dienraščiuose dažnai rašoma apie lietuvius, apie musų istoriją, papročius, literaturą ir t.t. Tų straipsnių pagelba amerikoniškoji visuomenė yra supažindinama su lietuviais, pradeda jųjų nemaišyti su kitomis tautomis ir į pačius lietuvius kitaip žiurėti negu kad iki šiolei žiurėjo. Už tai reikalinga padėkavoti pp. Šaimiui iš Edwardsville, Pa., ir Gidžiui, gyvenančiam čia pat Wilkes-Barre.

Vietos lietuvių jaunimas, čia gimęs, turi sutvėręs lietuvių base ball lyga, prie kurios priklauso lietuvių tymai" iš apielinkės miestelių. Šioji lyga buvo įsteigta anksti praeitą pavasarį. Jon priklauso Wilkes-Barre, Edwardsville, Pittston ir Scranton tymai. Kiekvienas tymų (kliubų) turi po 15 narių. Šiam metui lyga turi pasidariusi programą sulošti 18 kartų. Iki šiolei likosi tiktai keletas lošimų nelošta. Lygon gali prigulėti vien lietuviai. Net lošimo teisėjai (umpires) turi buti lietuviais ir katalikais. Apie lietuvių lygos lošimus vietiniai laikraščiai nuolat rašo ir paduoda smulkiai žinias, kaip ir apie angliškuosius "beisbolininkus." Visuomet minima, kad tai yra lietuvių, o ne kitos tautos lošimai. Šie lošimai daug prisidėjo prie lietuvių supažindinimo su tuom, kas yra lietuviai.

Lygos kliubai dažnai laiko susirinkimus, ir iki šiolei jųjų atlaikyta gerokas skaitlius. Surengiama ir pasilinksminimų. Vienas tokių pasilinksminimų bus laikomas šio mėnesio 31 d. Valley View Parke. Lietuviai paprastai skaitlingai lankosi į Lygos rengiamuosius pasilinksminimus.

Kuomet pasibaigs vasaros lošimai, rugsėjo 12 d., tai žadama parengti viename didžiausiųjų vietinių viešbučių, Redington Hotel, didelį bankietą, kurin žadama sukviesti įžymesnius lietuvius, kaip tai biznierius, kunigus, advokatus ir kitus, prijaučiančius lietuvių base ball dėjai. Bankietan ketinama užkviesti ir pora redaktorių. Šiame bankiete dalyvaus vien vyrai. Vėliaus, apie Kalėdas, žadama surengti kitą bankietą, kurin bus kviečiamos moterįs, kaip ir vyrai.

Kiek teko girdėti, sekančiais metais prie lietuvių Lygos žada prisirašyti ir plymouthiečiai. Tas pat irdėt apie Dureya lietuvių jaunimą. Tokiu budu lyga, kaip matytis, palengva auga. Jau dabar jinai yra gan stipri.

Vincas B. Neuwellis.

IŠ ROCHESTER, N. Y.

Pavyzdingas išvažiavimas. Rugpjučio 15 d. "Kanklių" benas buvo parengęs išvažiavimą, į kurį buvo pakviesti ir vietiniai šv. Cecilijos ir "Aido" chorai. Dėlej nežinomų priežasčių, "Aido" choras neatsilankė. Kitų pakviestųjų dauguma tačiaus dalyvavo išvažiavime. Laikas praleista gražiai ir linksmai. Buvo skiriama įvairių dovanų už žaislus ir taip toliaus. Dovanos buvo paaukautos pp. V. Danilevičiaus, beno pirmininko, Širvinsko ir pašaliečių p-lės Stučkaitės ir p. A. Stuko. Daugiausia laiko buvo praleista žaidžiant bole. Žaislų ir buvusiųjų lenktynių pratarpiuose griežė "Kanklių" benas. Vėliaus sukvietus triubomis publiką, beno pirmininkas p. Danilevičius pasakė susirinkusiems prakalbą, kurioj nupiešė musų tėvynės vargus ir nelaimes šiuom metu ir kvietė kiekvieną aukauti sulyg išgalės nukentėjusiems nuo karės musų broliams. Klausytojai atsiliepė į pirmininko žodžius pusdoliarių ir kvoterių sumetimu. Surinkta aukų išviso $5.25. Vakarė visi gražiai ir patenkinti išsiskirste.

"Kanklių" benas yra dar nesenai susitvėręs, tačiaus gerai gyvuoja. Benas yra gan gerai prasilavinęs ir matyt grajinant piknikuose. Jisai rupinasi ne vien tiktai savo reikalais, bet rodo užuojautos ir karės nuskriaustiems musų broliams užjuryje. Kiek teko girdėti, jisai žada parengti vakarą, kurio visas pelnas eitų naudai nukentėjusiųjų nuo karės.

Vietinis T. F. skyrius rengia pikniką rugsėjo 6 d. (Labor Day). Pelnas skiriama nukentėjusiems nuo karės.

B—c.

IŠ TORONTO, ONT., CANADA.

Iš vietinės "Federacijos" veikimo. Dar pernai metais vietos lietuviai sumanė įsteigti tokią draugiją, kuri rupintųsi rinkimu aukų nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje. To sumanymo pasekme išdygo tam tikra įstaiga, kuri buvo pavadinta "Federacija." Šios įstaigos darbo pradžia buvo gan pasekminga. Umiu laiku pradėta rinkimo darbas. Rinkta aukos, surengta vakaras. Tokiu budu aukų susidarė $75 nukentėjusiems nuo karės ir $10 Lietuvos autonomijos reikalams. Nukentėjusiems surinktieji pinigai buvo nutarta pasiųsti tiesiog Vilniun Dr. J. Basanavičiaus vardu, ir tuom tikslu išrinkta siuntimo komitetas. Besiunčiant pinigus, kilo nesusipratimų, kurie "Lietuvoje" jau pirmiaus buvo išdėstyti. Nesusipratimų šaltiniu buvo tai, kad komiteto pirmininkas savo, o ne "Federacijos" vardu pasiuntė pinigus. Žmonės tokiu pasielgimu labai pasipiktino. Buvo šauktas susirinkimas. Jin žmonių susirinko neperdaugiausiai, tačiaus susirinkimas buvo triukšmingas. Susirinkusieji pirmininko pasielgimą nupeikė už savavalį pinigų išsiuntimą. Iš jojo buvo pareikalauta, kad jisai atitaisytų viešai savo klaidą. "Lietuvoje" jisai atitaisė klaidą atskaitoje, o apie savo pasielgimo atitaisymą jisai visai užsimiršo. Vietos lietuviai likosi tuom nepatenknti, ir "Federacijos" komitetas, visuomenės spiriamas, buvo priverstas sušaukti viešą susirinkimą, kurisai įvyko rugpjučio 15 d. Šv. Marijos Kliube, prie Bathhurst gatvės. Susirinkime žmonių buvo neperdaugiausia. Susirinkusieji vienbalsiai nutarė visi eikti išvien nukentėjusiųjų šelpimo darbe ir tuom tikslu išrinko naują komitetą. Šioji nauja organizacija buvo pavadinta "Šelpimo Sąjunga." Susirinkimas nutarė parsikviesti, jei galima, p. Šimkų pas vietos lietuvius, kuomet jisai lankysis Montrealiuje.

Laike susirinkimo surinkta aukų $1.50 svetainės samdymo išlaidoms padengti.

Šiuomi naujasai komitetas praneša vientaučiams lietuviams, kad uždėtą ant jojo darbą jisai stengsis atlikti kaip galint geriausiai. Visas jojo darbas bus smulkmeniškai visuomenei pranešamas. Kiekvieną kartą, kaip tikta susirinks $50.00 aukų, jos bus neatidėliojant siunčiamos Vilniun "Lietuvių Draugijai." "Šelpimo Sąjungos" kasierius padėjo $50.00 kaucijos. Sekantieji žmonės yra paskirti aukoms rinkti: F. Regina, F. Breskus ir J. Burinskas.

D. A. Čapas, Pirm.
A. Morkis, Rašt.
V. *Austrauskas,* Kasierius.

IŠ CLEVELAND, OHIO.

Vakaras. Rugpjučio 15 dieną Didž. L. K. Vytauto Kavalerija buvo surengusi vakarą. Programas susidėjo iš visokių įvairumų, kuriuos išpildė vietinė "Lietuvos Vyčių" 25-ta kuopa.

Pirmiausia, buvo vaidinta triveiksmė drama "Karės Metu." Režisieriavo p. M. Rusiackas. Vaidinimas pavyko labai gerai. Visi vaidintojai savo roles atlikо kuogeriausiai. Veikalas priminė dabartiniąją karę ir darė didelį įspudį. Vaidinimui pasibaigus, p-lė Z. Bagdžiuniutė padekliamavo "Pasveikinimas Švečių." Paskui kalbėjo ponas M. Rusiackas apie dabartinę karę Lietuvoje. Po kalbai p-lė P. Čeraukiutė puikiai padekliamavo "Neverk." Ant galo sekė dainos, "Vyčių" choro atliktas. Pirmutine buvo "Pavasaris Tėvynėj," paskui vyrų kvartetas sudainavo dvi dainas: "Žvaigždelė" ir "Vyčių Maršas." Kvartetas nusisekė ir net antru syk turėjo dainuoti, ypač patiko "Vyčių Maršas," kurio žodžius ir gaidas sutaisė p. V. Greičius.

Choras dar sudainavo "Medžiotojo Dainą" ir "Broleliai Namo." Dainos žmonėms patiko, ir delnų plojimui nebuvo galo. Programą užbaigė p. K. Saimonas savo kalba apie naudą, kokią męs turime iš jaunimo draugijų, ir skatino, kad kiekvienas prigulėtų prie tokių draugijų. Programui užsibaigus, prasidėjo šokiai.

Nežiurint didelės šilumos, žmonių buvo prisirinkę labai skaitlingai. Vakaru publika, kiek galima buvo patirti, likosi pilnai užganėdinta.

Aldona.

Sektinas pavyzdys. Retai kur pasitaiko kitose lietuvių kolionijose toki prakilnųs, naudingi ir verti didžio pagyrimo dalykai, koki dažnai atsikartoja tarpe clevelandiečių. Štai, vienas, kurio pavyzdį turėtų sekti ir kitų kolionijų lietuviai. Šio mėnesio 11 d. p. Čeranka ir p-lė P. Čerankiutė surengė šeimyniską vakarėlį paminėjimui varduvių. Susirinko nemažai sukviesto jaunimo, kuris, atsiskyręs nuo senesnių, kitame kambaryje linksmai dainavo ir žaidė. Tarpe žaidimų ir dainų p. M. Simonis sumanė, kad išpuola šale žaidimų, šį-tą pasakyti. Pirmutinis p. M. Simonis į susirinkusius prabilo apie tai, kokiu tikslu čia susirinkome, ir visų vardu linkėjo poniai P. Čerankienei ir p-lei P. Čerankiutei ilgiausių metų. Paskui p. J. Sakalauskas, tarp kitko, trumpais žodžiais apibėgo musų tėvynės vargingą padėjimą ir vardan tėvynėje badaujančių prašė, kad sumestų nors po kelis centus, pats pirmiausiai aukodamas. Visų akyse sužibo gailestis ir atjautimas, ir kiekvienas sulyg savų išgalių pradėjo aukoti. Aukavo po $1.00—P. Čeraukiutė, K. Bucis, J. Petukauskas ir A. Čerkesas. Po 50c.—J. Sakalauskas, M. Simonis, M. Rybinskas, Z. Bagdžiuniutė, M. Bagdžiuniutė, O. Masiulioniutė, J. Žitkevičius, T. Neura, N. Monstvilas, P. Vabaliutė, P. Čerauskienė ir B. Skripkauskiutė. Po 25c.—O. Krisiunaitė ir J. Malsiuvienė. Viso aukų $10.50. Pinigai perduoti liko J. Sakalauskui, T. F. kom. raštininku.

Taip tai elgiasi Clevelando jaunimas šeimyniškuose vakaruose. Malonu butų, kad ir kitų kolionijų lietuviai, rengdami panašius vakarėlius, nepamirštų ir musų užjuryje badaujančių ir vargą velkančių brolių. Pagirti tik reikia Cleveland'o jaunimas.

J. Meilutis.

IŠ FIDDING HILLS, MASS.

Darbai ir lietuviai. Šioji vieta, tai mažas miestelis, vienok uždarbiai neblogiausi. Dirbtuvių čia nėra. Dirbama daugiausiai "vėrauzėse."

Tarp esančių čia lietuvių viešpatauja didelė betvarkė. Jokio viešo veikimo musų lietuviai neapreiškia. Žymiai išsiplatinusi čionai girtuoklystė. Geria taip vyrai, taip moterįs. Per naktis nepasiliauja girtuokliavimas, keiksmai ir muštynės. Laikraščių skaitymas mažai išsiplatinęs, o kurie skaito, tai daugiausia "Šakę" ir panašius laikraščius.

Pinavijas.

Zinios=Žinelės.

Shenandoah, Pa.

— Andrius Andriulevičius likosi nudurtas. Jisai sveiksta ligonbutyje.

— Dovydas Jarovskis tapo automobiliaus sunkiai sužeistas.

Greenfield, Mass.

—Mirė Veronika Mičiutienė. Paliko vyrą Juozą ir naujagimį sunų.

—Konstanto Diedyno sunus Antanas, 9 metų, likosi elektros užmuštas.

St. Louis, Mo.

—Sutverta jaunimo "Žiburio Dramatiškoji Draugija."

Troy, Vt.

—Ligonbutyje rugpjučio 9 d. mirė Rapolas Baltrunas iš E. Arlington, Vt., lietuvių veikėjas, rašytojas ir laikraščių bendradarbis. Liko moteris, duktė ir du sunu. Kilęs iš Ramygalos parapijos, Kauno gub.

E. Arlington, Vt.

—Nesenai susitvėręs Arlingtono Lavinimosi Ratelis buvo parengęs išvažiavimą su programu.

Minersville, Pa.

—A. K. Stravinsko 4 metų duktės drabužiai užsidegė ir mergaitę labai apdegino, iš ko jinai ant rytojaus mirė Pottsvillės ligonbutyje. Laike laidotuvių ta pati nelaimė patiko mergaitės motiną. Užsidegę drabužiai apdegino jąją, ir jinai už trijų dienų mirė.

Dorrisville, Ill.

—SLA. 16 kp., gyvuojanti trįs metai ir neturėjusi nei vienos moteries, galop susilaukė dviejų gražiosios lyties asmenų savo narių tarpan.

St. Louis, Mo.

—Darbai eina neblogiausiai.

—Mirė Magd. Baniulienė, 30 metų amžiaus. Mirė taipgi Vladas Zubavičia, 23 metų. Abu palaidota Gillespie kapinėse.

New Haven, Conn.

—"Tėv." pašakojama apie vieną porą, kuri negalėjusi apsivesti, kadangi nebuvusi užtektinai turtinga, kad užmokėti kunigui už šliubą. Susitarę, abu išėję gatvėn ir pradėję "šposauti." Paskui mergina patelefonavusi policijai, kad josios jaunikis norįs pabėgti, jąją "nuskriaudęs." Atvykusi su vežimu policija nusigabenusi abudu stotin, pašaukusi kunigą, kurisai apvesdinęs porą, už ką kunigui reikėję mokėti tik 50c.; išviso šliubo išlaidų buvę $4.50. Jaunieji paskui juokęsi, kad iškirtę klebonui "šposą."

Atlanta, Ga.

— Praeitą savaitę lietuvių 'Kunigų Sąjunga' laikė čia savo seimą. Seime dalyvavo diktokas kunigų skaitlius.

Armstrag Creek, Wis.

— Naktį iš rugpjučio 16 į 17 d. čia buvo smarki šalna. Bliuduose rasta ledą lango stiklo storio. Sugadinta agurkai ir kornai. Čia yra lietuvių ukininkų.

ATSKAITA.

Aukos surinktos šv. Kazimiero parapijos svetainėje prie Wharton st., Philadelphia, Pa., laike "Liet. Dr-jos" atstovo St. Šimkaus prakalbų.

Aukavę $2.00 ir daugiau gavo dipliomus, liudijančius, kad yra nariais-remėjais "Lietuvių Draugijos Nukentėjusiems Dėl Karės Šelpti." Aukavo:

Ona Svazaitė—$30.00, Anelė Jasotaitė—$25.00, Ona Budvitaitė—$6.00. Po $5.00:—kun. J. Zimblys, T. Palaimiutė, O. Valanciutė, D. Baubliutė, J. Kateiva, A. Birgeliutė, O. Palonienė, Elena Kavaliauskytė; po $3.00:—V. Miežis, T. Kazlauskaitė, O. Pranskuniutė, K. Driža, D. Neverdauskas, J. Lordauskas, J. Snukiškis, E. Sinkaitė; po $2.50:—Anastazija Klišaitė; po $2.00:—M. Jonaičiutė, A. Stanelienė, R. Petraičiutė, J. Poskienė, A. Židoniutė, P. Mikšas, A. Žitkus, M. Rimkienė, A. Rimkaičiutė, P. Balčiunas, V. Domeika, P. Norkiutė, J. Hodell, J. Karlauskas, T. E. Šipaila, J. Butkus, M. Kulikauskas, J. Imbrazas, J. Baltaduonis, M. Zemaitis, D. Daukas, A. Bernotas, A. Kentrus, J. Katauskas, J. Valčiukas, A. Ukas, I. Misiunas, M. Baltrasaitis, P. Vaitėkunas, K. Lyčis, J. Akinskas, S. Lapinskas, K. Digris, R. Kurliauskas, A. Timinskiutė, T. Malinauskas, A. Svirinas, A. Baleišis, B. Imbrazas, T. Kareiva, I. Markelis, V. Sakalauskas, S. Smerigė.

Po $1.00: C. Lenkevičienė, E. Katilaitė, E. Valantiniutė, J. Baciulskas, E. Kiškienė, J. Cepulioniutė, E. Miekiutė, E. Legedienė, P. Nemanis, J. Zigalis, K. Juknaitė, A. Upas, J. Putra, R. Juskaitis, A. Simkaitė, M. Žemaitienė, R. Jonikaitienė, J. Gričiunas, J. Stepsiutė, J. Zubikaitė, P. Mikonis, M. Sefelda, V. Skarmus, I. Ansenas, I. Vasauskas, O. Guokiutė, J. Felipavičiutė, A. Liaudinskis, A. Freitikas, S. Brazas, J. Mateušaitis, A. Sedlevičius, J. Cepelis, J. Pociukas, J. Kazlauckas, K. Olesauckas, K. Snukiškis, J. Cibas, K. Simuliunas, J. Mateukas, J. Kriščiunas, A. Jonaitis, P. Giedris, J. Pranckunas, V. Norvaišiutė, M. Kazeliutė, P. Valantiniutė, P. Barčiutė, A. Joniškaitė, M. Areškevičiutė, J. Budris M. Janosutė, V. Dorečkiutė, A. Saukaitienė, U. Saukaitienė, B. Kirsnauskaitė, S. Skrimauskiutė, C. Mitkiutė, J. Brazaitis, A. Saukaitis, K. Samys, A. Brasienė, U. Kairienė, E. Palaimiutė, J. Pauplis.

Prie to smulkesnių aukų suplaukė—$55.26.

Viso labo—$339.76.

Atėmus išlaidas už pliakatų spausdinimą $2.50, viso labo pasiliko $337.26, kuriuos rugpjučio 18 d. išsiuntė T. F. Centro raštininkas J. Valančiunas, Tautos Fondo skyriaus raštininko pagelbininkas,

Visi laikraščiui siunčiami rankraščiai turi buti pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonimais turi paduoti, Redakcijos žinniai, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasilieka sau teisę atsiunčiamus jai rankraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščiui rankraščius Redakcija, pareikalauta, grąžina autoriui atgal jo lėšomis.

Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popiero pusės, palikdami plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Bendri tautos reikalai. Chicagos "Naujienos" pastatė labai gudrų užklausimą Amerikos lietuvių tautiškiems laikraščiams. Tasai laikraštis sakosi nesuprantąs, kas toks yra tokia "mistifikacija," kaip bendri tautos reikalai. Toksai užklausimas nebutų nei kiek stebėtinas, jeigu jisai nebutų aprubežiuotas taip, kaip "Naujienos" aprubežiavo. Girdi, neprašoma "keliauti per jures ieškoti 'bendrų reikalų toliname Lietuvos krašte,' bet tiktai išaiškinti, koki reikalai gali buti pas lietuvius čia Amerikoje."

Neliogiškumas šiame "Naujienų" užklausime guli tame, kad jos atskiria vieną lietuvių dalelę (Amerikos lietuvius) nuo visos lietuvių tautos ir reikalauja pasakyti, koki pas tą dalelę yra bendri tautos reikalai. Bendri tautos reikalai palieti lygiai Amerikos, kaip ir Lietuvos lietuvius, ir tiktai imdami tenykščių lietuvių reikalus ir sulygindami juos su Amerikos lietuvių reikalais, mes galime pamatyti, koki reikalai yra bendri, koki ne. Be to sulyginimo negalima kalbėti apie kokius nors bendrus tautos reikalus. "Naujienų" užklausimas reiškia tą pat, ką ir reikalavimas dviems broliams parodyti, koki pas juodu yra bendri reikalai, tam parodijimui imant tiktai vieno brolio reikalus ir nelyginant jųjų prie antrojo brolio reikalų. Kiekvienas pasakytų, kad toksai reikalavimas yra absurdiškas. O "Naujienos" kaip sykis panašaus dalyko ir reikalauja. Ištikrųjų labai "mystiško" dalyko reikalaujama.

O gal "Naujienos" reikalauja paaiškinimo, koki bendri reikalai yra pas Amerikos lietuvius, susidedančius iš įvairių užsiėmimų ir įvairaus darbo žmonių? Į tokį reikalavimą išdalies nurodo minimojo laikraščio pastatytasai aprubežiavimas. Reiškia, norima žinoti, kokių bendrų reikalų esama pas Amerikos lietuvius, tiktai reikalavimas taip netikusia pastatytas?

Jeigu atspėjimas yra teisingas, tai atsakyti į jįjį, rods, nesunku bus.

Tų bendrų reikalų yra labai daug. Pirmu bendru reikalu yra kalba. "Naujienas" riša su visais kitais lietuvių laikraščiais, nežiurint jųjų pakraipos, ir skiria nuo kitų, ne-lietuvių, nors ir vienminčių, laikraščių lietuvių kalba. Lietuvių kalba Amerikos lietuvius, nežiurint jųjų pažiurų skirtumo, riša vienon kruvon ir skiria nuo kitų tautybių ir kitokios, ne-lietuvių, kilmės žmonių. Tų pačių "Naujienų" nebutų, jeigu nebutų burio žmonių, surištų viena bendra prigimta lietuvių kalba, ir tai žmonių, įvairių pažiurų, darbų ir profesijų. Bet kalbą galima padėti ne į "reikalų" kliasą.

Imkime ateivybę. Įvairių tautų žmonės rupinasi savais ateiviais. Lenkai rupinasi savais, žydai savais, kiti vėl savais. Ateivybė lygiai apeina biznierius, kaip ir paprastus darbininkus. Jeigu ne kas kita, tai vien tiktai žmoniškumo ir, norėtume pasakyti, broliškumo jausmas verčia pirmiaus atvykusius ir čia jau "apsisėdusius" žmones rupintis tais, kurie vėliaus už juos atvyksta Suv. Valstijosna. Kitataučiai nesirupins lietuviais, ir todėlei patįs lietuviai turi rupintis savo atvykstančiais santautiečiais. Prie to reikia pasakyti, kad tuom laiku, kaip pas daugelį kitų tautybių žmonių ateivybės reikalai, kurie yra visiems tos pačios kilmės žmonėms bendri, jau gerai sutvarkyti, lietuvių ateiviai yra labai apleisti, tiktai apgailestauti reikia, kad lietuviai ateivybės reikalų sutvarkyme yra taip toli nuo kitų atsilikę. Ateivybės klausimas yra visiems Amerikos lietuviams bendras ir svarbus.

Toliaus, sulyg Imigracijos Departamento statistikų, netoli pusė lietuvių, atkeliaujančiųjų Amerikon, yra visiškais bemoksliais. Prie normališkų aplinkybių juos pirmu dalyku reikia šviesti. Suprantama, nekalti jiems galvon, kad apšviestunais yra socialistai, o visi kiti yra neišmanėliais, nesusipratėliais, tamsunais, kuriuos reikia neapkęsti ir niekinti,—ne, tiktai išmokinti juos abėcėlės ir skaitymo bei rašto. Kitu bendru reikalu yra supažindinti juos su šia šalim, su josios įstatais, gyvenimo sąlygomis ir t.t. Prie lietuvių gali prieiti tiktai tie, kurie patįs lietuvių kalbą žino, kurie pažįsta lietuvio budą, kurie galėtų tinkamai jam perduoti visas ateiviui reikalingas žinias. O tokiais yra tiktai patįs lietuviai, čia gyvenantieji, apsipažinę su šalim ir daugiau apsišvietę.

Paimkime pašelpos klausimą. Yra Amerikoje daug visokių amerikoniškų pašelpos draugijų. Tačiaus lietuviai į jas savo daugumoje neis, nes jie nežino kalbos ir tokiose draugijose jie jausis svetimais. Jie yra priverst tverti savas pašelpines organizacijas, kuriose jie gali susikalbėti ir nėra amerikonų žeminami, kaipo "foreneriai." Dėlei savo nežinojimo lietuviai įtartinai žiuri į esamas apdraudos kompanijas, nes jie dažnai yra nesanžiningų agentų prigaudomi. Reikalui ištikus daugumai yra labai kėblu su tomis kompanijomis susikalbėti ir susiprasti. Tas juos dar daugiau stumia tverti savas pašelpines organizacijas. Taigi, pašelpa yra bendru dalyku. Į Amerikos lietuvių pašelpines draugijas priguli ir paprastai darbininkai, ir amatninkai, ir biznieriai, ir įvairių profesijų žmonės.

Ateiviai Amerikoje yra apsigyvenę paprastai taip vadinamomis kolionijomis, tai yra vienos tautybės žmonės gyvena kruvoje, vienoje vietoje. Lietuviai, sakysime, gyvena vienoje miesto dalyje, lenkai kitoje, vokiečiai vėl kitoje. Sulyginkime nors sveikatos, hygienos atžvilgiu įvairių tautybių kolionijas. Pamatysime, kad lietuviai paprastai gyvena daug blogesnėse aplinkybėse negu toki, sakysime, vokiečiai. Toje pačioje vietoje gyvena lietuviai biznieriai, darbininkai, profesionalai ir kiti, visus juos liečia sąlygos, kuriose jie gyvena. Tas aplinkybes reikia gerinti. Tai yra bendras reikalas. Berods, yra sveikatos departamentai miestuose, bet jie mažai ką gali padaryti tarp ateivių, kadangi nežino jųjų kalbos ir sveikatos dėsnių propagandavimo jie negali varyti be tų pačių ateivių gydytojų pagelbos. Lietuvių kolionijose bendru reikalu yra daryti savo gyvenimo sąlygas sveikatos atžvilgiu geresnėmis.

Vėl yra politika. Kiekvienas akyviau sekąs vadinamąją vietinę politiką galėjo matyti; kad, nežiurint visų priešingųjų tvirtinimų, tautybė yra čia Amerikoje labai žymiai maišoma politikon. Kurios nors tautybės žmonės yra paprastai viešpataujančiais. Kaipo aplama taisyklė, galime pasakyti, kad tokiais atskirų vietų "viešpačiais" paprastai yra airiai, anglo-saksai ir vokiečiai. Jie į kitas tautybes paprastai žiuri su panieka, ir, sakysime, lietuviui arba slavui mažai ką net atydos galima tikėtis, nuėjus miesto valdybon arba kiton kokion viešon įstaigon. Jeigu yra koksai nors skundas policijai arba šiaip miesto valdžios įstaigai, tai jeigu toksai skundas paeina iš žeminamųjų tautybių žmonių apgyventųjų distriktų, tai mažai ką atydos galima tikėtis skundui. Visai kitas klausimas, kuomet skundžiasi "saviškiai." Tas gali rodytis menkniekiu, bet kas praktikoje patyrė tuos "menkniekius," tas kitaip pasakys. Vienu išėjimu iš to yra sudaryti stiprią politišką jiegą, kad nusikračius tos žeminamojo rolės. Tas lygiai apeina lietuvį darbininką, kaip ir biznierių, ir pasiliuosavimas iš tos nesmagios rolės yra lygiai lietuvio darbininko ir lietuvio biznieriaus reikalas.

Paimkime darbo klausimą. Lietuviai milžiniškoje savo daugumoje yra paprastais darbininkais, kuriems tenka dirbti mažiausiai apmokamas ir sunkiausis darbas. Išvesti lietuvius iš to, parodyti kelią prie amatų, prie geresniojo gyvenimo yra didžiai svarbus reikalas. Jisai paliečia ir lietuvius binzierius bei profesionalus, nes, stovint minios darbininkui augščiaus ekonomiškai, biznieriui ir profesionalui geresnis biznis.

Tokių esama bendrų reikalų pas Amerikos lietuvius. Yra tų reikalų dar ir daugiau, tačiaus šių kelių, rods, užteks, kad parodžius, jog jų bendrų reikalų pas mus yra. Tiktai labai gaila, kad, vieton atkreipus į juos atydos, daugelis musų lietuvių arba padangėsna socializmo svajonių sparnais yra nuskridę, užsiima svetimų jiems parapijinių reikalų putimu į skandalus arba panašiais dalykais.

Bendrų reikalų yra, tiktai reikia atkreipti akis nuo padangių prie praktiškojo gyvenimo.

Lietuvių atstovų prakalbos Rusijos Dumoje. Susirinkusioje dėlei karės reikalų Rusijos Valstybės Dumoje, tarp kitų kalbėjusių atstovų, liepos 20 d. (s. k.) prabilo ir lietuviai atstovai p. Yčas ir p. Januškevičius. Januškevičiaus prakalbos rusų dienraštis "Rieč" necituoja ir tiktai pažymi, kad jisai sakęs, "jog Lietuvos ukininkai ant savo pečių išnešė priešo kirčio sunkumą. Lietuvių ukininkai pastatė daugybę savo sunų ant pozicijų ir atlieka sargybos tarnybą geležinkelių apsaugojime. Lietuvos žemė yra atpirkimo auka visai Rusijia, kadangi jinai išgelbėjo centrus nuo sunaikinimo. Nežiurint to, valdžia po senovei nesiskaito su tuom, kad (Lietuvos) žmonės neša milžiniškas aukas, ir valdžios jungas nemažėja." Toliaus kalbama apie tai, kad valdžia, išleisdama įstatą apie Lenkijos savivaldą, aplenkė lietuvių kalbą ir tuom lietuvius nuskriaudė.

Atstovo Yčo kalbą "Rieč" gan ilgokai cituoja. Jojo kalbą minimasai laikraštis šiaip perduoda:

"Jums žinomos tos kančios ir toji sielvarta, kurią kenčia lietuviai. Žiaurus priešas užima ištisas srytis, nieko nesigaili ant savo kelionės. Visa Lietuva apimta gaisru. Žmonės, pakelti iš savo apgyventų vietų, baimėje bėga prieš prievartininkus, ir armija alkanų, nelaimingų, siratų žmonių traukia gilyn į kraštą ir jieško pagelbos pas vietines visuomeniškas organizacijas. Ir kas buvo tose vietose, tas be skausmo ir ašarų negali žiurėti į šiuos žmones, prisiglaudusius miškuose, prie kelių su savo turto liekanomis, su kudikiais ant rankų. Sielvartos negalima aprašyti. Ką darė valdžia šiose dienose? Ar pasistengė jinai palengvinti padėjimą kaip Lietuvos, taip ir kitų pakraščių? Labai mažai. Jeigu tukstančiai pabėgėlių pavalgydinta, tai tą padarė visuomeniškos organizacijos, į kurias valdžia įtartinai žiurėjo ir kurioms kenkė veikti." Toliaus jisai sako, kad karę veda ne kuri atskira Rusijos dalis, bet visa Rusija, ir kad todėl turi išnykti valdžios neužsitikėjimas ir reikia ateiti pagelbon nukentėjusiems nuo karės.

Sprendžiant iš kalbų, matyt, kad Rusijoje, kaip ir Lietuvoje, yra nemažai neužsiganėdinimo pasielgimu Rusijos valdžios, kuri net tokioje sunkioje valandoje, kaip toji, kurią Rusijos žmonės dabar pergyvena, nemeta atžagareiviškumo, kurisai niekuomet neleido Rusijai žengti pažangos vieškelin.

Apie Lietuvą. Musų bendradarbis prisiuntė mums straipsnį, tilpusį Philadelphijos laikraštyje "The Philadelphia Record" (rugpjučio 22 d.). Straipsnis nėra pažymėtas autoriaus vardu. Jisai yra vienu geriausiųjų straipsnių, kokius mums teko iki šiolei matyti Amerikos angliškoje spaudoje. Straipsnis yra vidutiniško ilgumo, tačiaus skaitytojas, nieko nežinantis apie lietuvius, gali iš to straipsnio susistatyti sau gan aiškią nuomonę apie tai, kas yra lietuviai, kokią vietą jie dabar užima Europoje ir kokią rolę jie pirmiaus lošė Europos istorijoje. Net ir šiek-tiek apsipažinęs su lietuviais ir Lietuva tame straipsnyje gali rasti įdomių dalykų. Šisai straipsnis, atkartojame, išsiskiria iš visa to, ką mums iki šiolei teko amerikoniškoje spaudoje matyti apie lietuvius. Kad daugiau panašių straipsnių butų!

Karės Metams Sukakus.

(Užbaiga)

SKIRSNYS X.

Mušiai Prie Dardanelių.

Prasimušimas per Dardanelius buvo ir yra talkininkams vienu svarbiausiųjų tikslų karėje. Prasimušti per Dardanelius stengiamasi vyriausiai dėlei dviejų dalykų. Pirma, norima užduoti smugis Turkijai, kurią Vokietija įsivilko į karę, ir padaryti įtaką į Balkanų valstijas; antra, pagelbėti Rusijai, kuriai didžiai kėbliu dalyku yra stoka amunicijos, kuriai iš užrubežio parsigabenti jinai neturi tinkamų kėlių (portų), išskiriant Juodasias jures, inėjimas į kurias yra turkų rankose.

Turkija stojo karėn be formališko paskelbimo. Karės pradžia buvo netikėtas rusų portų Odessos ir Feodosijos apšaudymas iš laivų "Geoben" ir "Breslau," kurie pirmiaus priklausė Vokietijai ir karės pradžioje buvo Turkijai "parduoti." Užpuolimas ant minėtųjų portų atsitiko spalio 29 d. Lapkričio 5 d. Anglija bei Francuzija paskelbė Turkijai karę, ir Anglija užgrobė salą Cyprus. Turkija bandė pradėti karę prieš Rusiją Kaukazo srytyje, įsiveržda ma į rusų žemę. Tenai iki šiolei tęsiasi mušiai be jokios didesnės svarbos. Turkai buvo pasiuntę burį kariumenės prie Suezo perplaukos. Jiems pasisekė pasiekti perplauką, tačiaus tenai anglai juos skaudžiai sumušė ir visą turkų žygį į niekus pavertė. Gruodžio 17 d. Anglija paėmė savo globon Egiptą, kurį prieš tai Turkija globojo.

Vasario 19 d. anglų-francuzų laivynas pradėjo bombarduoti Dardanelius. Savaite vėliaus fortai prie Dardanelių inėjimo buvo jau nutildyti, ir prasidėjo viduriniųjų fortų bombardavimas. Kovo 18 d. buvo bandyta persilaužti per siaurumą. Bandymas pasibaigė tuom, kad tapo nuskandinti anglų laivai "Ocean" bei "Irresistible" ir francuzų laivas "Bouvet." Tuomet talkininkai pamatė, kad bandymas persilaužti per Dardanelius vien laivyno pagelba yra tragiška klaida. Dėlei šios klaidos turėjo pasitraukti iš vietos Winston Churchill, pirmasai Anglijos admiralijos lordas.

Dardanelių veržimas tačiaus nebuvo atidėtas į šalį. Balandžio 25 d. ant Gallipoli pusiasalio pasekmingai išsodinta anglų ir francuzų kariumenė. Atlikta tai, nežiurint smarkios turkiškųjų kanuolių ugnies. Talkininkams tasai žygis nunešė labai daug aukų, tačiaus jisai buvo atliktas. Šisai kariumenės išsodinimas yra skaitomas vienu žymiausių žygių visoje žmonikos karės istorijoje.

Nuo to laiko Dardanelių veržimas yra varomas sutartinomis laivyno ir sauszėmio kariumenės jiegomis. Žengimas pirmyn yra lėtas ir sunkus. Kiekvieną žemės pėdą reikia užkariauti. Nežiurint to, talkininkų kareiviai žingsnis už žingsnio prisiartino prie stipriai fortifikuotų turkų augštumų už Krithijos.

Pastaruoju laiku buvo ženklų, kad turkų atsispyrimas eina silpnyn dėlei amunicijos stokos. Vokietija visokiais budais pradėjo stengtis, kad gavus progą prigabenti turkams amunicijos. Kadangi tai yra galima vien per Balkanų valstijų žemę važiuojant, tai Vokietija stengiasi visokiais budais išgauti iš balkaniečių leidimą amunicijai per jųjų žemę gabenti. Tose pastangose nesustojama net prieš grąsinimus. Rumanijai buvo įteiktas tuom tikslu ultimatumas.

Gegužio 27 ir 28 d. vokiečių submarinas, kurisai pats vienas padarė kelionę nuo Vokietijos prieplaukos Wilhelmshaven iki Dardanelių, paskandino prie Gallipolio anglų mušio laivus "Triumph" ir "Majestic." Vėliaus buvo pranešta, kad rusų karės laivas šį submariną nuskandinęs Juodose jurėse.

SKIRSNYS XI.

Vokietija Netenka Savo Kolionijų.

Karės pasekmėje Vokietija neteko brangios savo kolionijos Kiau-chau ir dar didelio žemės ploto Piet-vakarinėje Afrikoje.

Japonija atėmė iš josios pirmąją, ir generolas Botha užkariavo antrąją.

Japonija įdavė Vokietijai ultimatumą rugpjučio 15 d. ir paskelbė karę to paties mėnesio 23 d. Savo užpuolimą ant Kiau-chau jinai varė išlėto, žinodama, kad pasisekimas jai yra užtikrintas. Abelnas atakas buvo pradėtas tiktai spalio 31 d. Lapkričio 7 d. Kiau-chau pasidavė.

Afrikoje, generolas Botha, pirm negu jisai galėjo užpulti ant vokiečių, turėjo numalšinti pas save namie sukilimą, kurį vedė garsingas boerų generolas De Wet. Tačiaus neužilgo, patsai generolas De Wet buvo pagautas, ir visas sukilimas užsibaigė.

Karė prieš vokiečius Piet-vakarinėje Afrikoje buvo uoliai varoma per visą gegužio mėnesį. Jinai užsibaigė birželio mėnesyje, kuomet kaizerio kariumenė pasidavė ir 350,000 ketvirtainių mylių žemės plotas buvo prijungtas prie Anglijos. Sakoma, kad tasai plotas, jojo užkariautojo pagerbimui, busiąs pavadintas Bothaland.

SKIRSNYS XIII.

Mušiai Ant Jurių.

Karė ant jurių gali buti padalinta į dvi dalis: pirmąją, kuomet vokiečių laivai skraidė jurėmis, naikindami savo priešų prekybos laivyną, ir anglų karės laivai juos vaikėsi, stengdamiesi išnaikinti; antrą, kuomet vasario 18 d. vokiečiai pradėjo Didžiosios Britanijos salų bliokadą savo povandeniniais laivais-submarinais.

Pirmas svarbesnis mušis atsitiko jurėse rugpjučio 5 d., kuomet anglų trečioji flotilija užpuolė vokiečių laivus Šiaurės jurėse. Anglų skraiduolis "Amphion" buvo sugadintas ir sekančią dieną nuskendo, minos išsprogdintas. Rugsėjo 22 d. vokiečių submarinas U-9 nuskandino anglų skraiduolius "Cressy," "Aboukir" ir "Hogue" Šiaurės jurėse.

Tuom pačiu laiku vokiečių skraiduoliai "Karlsruhe," "Emden" ir kitų karės laivų skraidė jurėmis ir naikino anglų prekybos laivus. Lapkričio 1 d. vokiečių admirolo von Spree eskadra susitiko prie Chili krantų, Pietinėje Amerikoje, su anglų eskadra, buvusia admirolo Cradock komandoje. Ištikusiame mušyje anglų laivai "Good Hope" ir Monmouth" drauge su visa įgula nuvėjo dugnan. Mėnesiu vėliaus, gruodžio 8 d., anglų eskadra po vice-admirolo Sturdee vadovavimu užpuolė von Spee'jo eskadrą prie Falkland salų ir paskandino vokiečių skraiduolius "Scharnhorst," "Gneisenau," "Leipzig" ir "Nurnberg." Anglai tuom atsimokėjo už pirmesnį savo nepasisekimą. Nuo to laiko nebuvo jokio svarbesnio mušio jurėse.

Prieš tą mušį Australijos skraiduolis "Sydney" pagavo vokiečių "Emden'ą" Rytų Indijos vandenyse ir jįjį paskandino. "Emden'o" įgulai pasisekė pabėgti, ir jinai, po ilgų bėdų ir visokių atsitikimų, pasiekė galop Konstantinopolio.

Spalio 27 d. mušio laivas "Audacijous" nuskendo Airijos jurėse. Lapkričio 26 d. Thames upėje buvo išsprogdintas laivas "Bulwark." Gruodžio 1 d. karės laivas "Formidable" buvo torpeduotas Angliškame kanale. Visi šie laivai priklausė Anglijai. Po jųjų nuskandinimui anglų laivynas dingo iš pavojingųjų vietų. Vokiečių laivynas visą laiką buvo pas save namie, išskiriant užpuolimą ant Anglijos pakraščio Scarborough ir aplinkinių miestų ir neskaitant žvalgavimo.

Anglų laivyno veikimas prie Dardanelių buvo aprašytas augščiaus. Francuzų laivynas svarbiausiai sergėjo Adriatiko jurės ir šiek-tiek nukentėjo nuo austrų submarinų. Rusų laivynas turėjo mažesnių mušių Baltiko jurėse.

Nuo to laiko, kuomet Italija stojo karės, jinai paliuosavo, ar bent palengvino, francuzų laivyno darbą Adriatiko jurėse.

Tuom užsibaigia apžvalga svarbesniųjų atsitikimų, įvykusių pirmųjų karės metų bėgiu. Apskaitliuojama, kad per tą laiką vien užmuštų kareivių skaitlius siekė virš penkių milionų žmonių. Visų kariaujančiųjų šalių nuostoliai kareiviais tuom laikotarpiu, sulyg apskaitliavimų, siekė apie 15,000,000. Kur šiaip nekariaujantieji, kurių didelis skaitlius žuvo nuo priešo rankų ir dar labjaus nuo įvairių ligų? Kiek karė per tuos metus apsiėjo medžiagiškai, tiesioginėmis išlaidomis, sunaikintu turtu ir t.t.—tunku apskaitliuoti.

Lietuviškai surašė *J. A.*

Kudikio Priežiura Vasarą.

Trijų mėnesių kudikis reikalauja į dieną 16 uncijų pieno, kurisai privalo buti praskiestas 16 uncijų vandens. Prie šito privalo buti pridėta 3 stalavi šaukštai cukraus ir 2 uncijos kalkių vandens. Šitai privalo buti kudikiui suduota į šešis kartus. Pienas privalo buti padauginamas puse uncijos kas šešios dienos. Vanduo privalo buti sumažinamas puse uncijos apie kas dvi savaitės.

Šešių mėnesių vidutiniškas kudikis reikalauja kasdien 24 uncijų pieno, kurisai privalo buti praskiestas 12 uncijų vandens. Prie šito privalo buti pridėta 2 uncijos kalkių vandens ir 3 nelygus stalavi šaukštai cukraus. Tąi turi but suduota kudikiui į penkis kartus. Pienas privalo buti padauginamas, jeigu kudikis yra išalkęs ir maistą gerai virškina. Pienas neprivalo buti padauginamas, jeigu kudikis nėra alkanas arba jeigu jisai serga vidurių nevirškinimu, nors pastarame atsitikime jisai ir rodytųsi alkanas.

Devynių mėnesių vidutiniškas kudikis reikalauja kasdien 30 uncijų pieno, kurisai privalo buti praskiestas 10 uncijų vandens. Prie šito privalo buti pridėta du nuolygus stalavi šaukštai cukraus ir 2 uncijos kalkių vandens. Visa tai privalo buti suduota kudikiui į penkis kartus. Pridedamasai cukrus gali buti pieniniu cukrum (milk sugar,) arba jeigu jojo negalima gauti, tai granuliuotas cukrus (granulated or can sugar) arba maltosas (malt sugar) privalo buti paimtas jojo vieton. Išpradžių paprastas vanduo privalėtų buti pavartotas pienui praskiesti.

Trijų mėnesių amžiuje, kai-kada anksčiaus, silpnas miežių vanduo gali buti vartojamas vieton paprasto vandens. Jisai yra padaromas iš pusės nuolygaus stalavo šaukšto miežių miltų, įdėtų į 16 uncijų vandens, ir tai turi buti virinima per 20 minutų.

Šešių mėnesių amžiuje miežių miltai gali buti padauginti iki pusantro nuolygaus stalavo šaukšto, kas turi buti virinama 12 uncijų vandens.

Devynių mėnesių amžiuje miežių miltai gali buti padauginti iki 3 nuolygių stalavų šaukštų, virinamų 8 uncijose vandens.

Iš bonkutės maitinamieji kudikiai lengvai gali susirgti nuo perpenėjimo. Jie gali buti perpenėti arba duodant jiems perdaug vienu penėjimu, arba perdažnai penint, arba duodant maistą, pertirštą jiems suvirškinti. Jie taipgi gali buti susirgdinti nereguliariu penėjimu, tai yra nepaskirtais laikais penint.

Kudikį galima labai lengvai išmokinti reguliarių įpročiu, ir jokis kitas geras įprotis nėra taip svarbus geram kudikio sveikatos plėtojimuisi, kaip penėjimas visiškai lygiais protarpiais. Kudikiui privalu duoti jojo bonkutė kas trįs valandos sulyg laikrodžio. Taip turi buti daroma, kol kudikis pasieks 6 mėnesių amžiaus. Po tam, jeigu daktaras nedavė kitokio įsakymo, kudikis privalo buti penimas kas trįs valandos. Laike karščių liepos ir rugsėjo mėnesiuose dirbtinas maitinamas privalo buti kuolabjausiai prižiurimas. Laike karščių kudikis neturi apetito ir negali suvirškinti valgio. Todėl tokiais laikais jisai privalėtų buti mažiau penimas, ir patsai maistas turėtų buti susilpnintas, išpilant vieną kvortą pieno ir pradedant kiek virinto vandens kiekvienon bonkon. Jeigu pas kudikį apsireiškia koki nors nevirškinimo ženklai, tai maitinimo laikotarpiai privalo buti prailginti iki keturių valandų.

Kudikio svarumas tokiais laikais neaugs taip, kaip kad vėsesnio oro metu, tačiaus geriau yra duoti jam mažiau maisto negu susirgdinti jįjį viduriavimu, duodant daugiau valgio, negu jisai gali suvirškinti.

Ypatingai laike karščių kudikis privalėtų turėti užtektinai geriamojo vandens, kurisai privalo buti išvirintas ir atvėsintas. Jokiu budu neduokite ledinio vandens.

Komentarai.

Vokiečiams paėmus, arba teisingiau sakant, rusams dėlei strategiškų ir humaniškų priežasčių Varšavą apleidus, vokiečių pritarėjai džiaugėsi, o vokiečiams neužjaučiantieji pradėjo manyti, kad Vokietija pergalės talkininkus.

Vokietijos ciesorius buvo sumanęs su savo žmona iškilmingai į Varšavą žengti. Bet kaip rodos, vokiečiai nedaug naudos teturi iš jos paėmimo. Laikraščiai mena, kad Varšavos užėmimas lėšavo vokiečiams apie milioną kareivių.

Dažnai laikraščių korespondentai savo žiniose perdeda priešo nuostolius, bet daleiskim sau, kad jeigu vokiečiai nustojo, vieton viso miliono, 300,000 arba 400,000 kareivių, tai jiems Varšavos paėmimas daugiau nuostolių pridirbo negu rusams. Savo pergalėmis vokiečiai mėgsta girtis ir pergalėjusių dienas švęsti. Bet Varšavos paėmimas juose jokio entuziazmo nesukėlė, kas yra ženklu, kad jie iš to atsitikimo jokios arba maža naudos teturėjo. Vargiai apsirikšiu, sakydamas, kad su Varšavos paėmimu vokiečiai atsiekė savo pergalių viršunės ir pradeda "žemyn" ristis. Jeigu teisinga, kad jų ciesorius pasiulė, per Danijos karalių, rusams užmegsti derybas apie karės užbaigimą, ką anie griežtai atmetė, tai tas ženklina, kad jie nesitiki rusus pergalėti.

Keletą savaičių atgal vokiečių laikraščiai, turbut tikėdamiesi, kad jų kariumenė sutriuškins Rusijos galybę, skelbė, kad kadangi jiems brangiai atsiėjęs Rusijos sumušimas, tai jie negalį suteikti lenkams autonomijos arba neprigulmybės. Bet po Varšavos paėmimo, jie bandė net kalbėti apie įsteigimą lenkų karalystės su princu Joakimu kaipo jų karalium.

Kalbėjo jie ir pirma apie princą Joakimą kaipo Lietuvos karalių, arba bent didį kunigaikštį.

Iš šitų faktų galima permatyti, kad vokiečiai yra pilni pasalumo ir vyliugystės.

Jie siulo lenkams neprigulmybę, kada jie mato, kad jiems karės bėgis nesiseka, bet kada jiems tuomtarpu geriau, kaip rodos, vyksta, tai jie kalba, kad negalima lenkams suteikti politiškos liuosybės, kadangi vokiečiams perbrangiai rusų armijos sumušimas atsiėjęs.

Amerikoj vokiečių leidžiamas anglų kalboje laikraštis "Fatherlan" taippat "darkė," kiek galėdamas, lenkų tautą. Yla iš maišo išlindo, ir vokiečių tikslai turėtų but suprantami net tokiems vokiečių šalininkams, kaip pp. G. Gaigalaitis ir Vidunas. Vokiečiai nori paveržti kiek galima daugiau tautų, o ne liuosuoti jas.

Jeigu jau lenkai turėtų gauti autonomiją arba net visišką neprigulmybę, tai jiems nereikia "karalių" tarpe vokiečių jieškoti, jie turi ir patįs savas garbingas savo praeitim kunigaikščių gimines, kaip tai Czartoryskių, Lubomirskių ir kitų, kurių tarpe galima rasti asmenių, galinčių taippat atsakančiai užimti karališką Lenkijos sostą, kaip ir vienas ar kitas iš Hohenzollern'ų giminių.

Lietuviai, jeigu įgytų autonomišką savo šalies valdžią ar tai formoje republikos, kaip kad Finliandijoje po Rusijos protekcija, ar formoje kunigaikštystės, tai jie gali kaipo savo 'valdoną' išsirinkti, sakysim, dabartinį Rusijos kariumenės vyriausįjį karvedį Nikalojų arba vieną iš kunigaikščių Radvilų giminės. Tokia tai mano nuomonė. Nežinau, ką kiti apie tai mano.

* *

Dr. Rutkauskas labai bijosi laisvamanių ir su jais nenori jokių susinešimų turėti; jis tiesiog jų nekenčia.

Tas parodo, kad tasai daktaras yra žmogum gerų norų ir gailestingos širdies, bet truksta upo, kad jis yra siaurų pažvalgų.

Jis yra tikru įnagiu klerikalų, kurie menkai ką nusimano apie tarptautišką politiką. Jis nors ir nori suteikti Lietuvai pagelbą, bet negali eiti su tautininkais išvieno aukų rinkime. Rodos, jis suprasti turėtų, kad, išvien eidamas su tautininkų sriove, jis daugiaus naudos Lietuvai atgabentų negu taip pasielgdamas, kaip dabar. Turbut jis yra užhypnotizuotas klerikalų, kurie jį, kaip man rodos, sunaudoja kaipo įnagį supainiojimui Dr. Šliupo darbų ir tikslų.

"Tautos Taryba" išleido peticiją, prašydama lietuvių, kad jie po ja rašytųsi, idant vėliaus ją suteikus visasvietiniam kongresui. Toje peticijoje reikalaujama, kad Prusų Lietuvos apskričiai, k. t. Klaipėdos, Tilžės, Gumbines ir Karaliaučiaus, butų sujungti su Didž. Lietuva, kuriai reikėtų suteikti autonomiją. Čionai pasirodo nenuoseklumas arba tiesiog ignorantiškumas šitos "Tautos Tarybos" komiteto. Tarpe Karaliaučiaus, Gumbinės ir Tilžės su Klaipėda yra desėtkas lietuvių apgyventų apskričių, kuriuos jie visai nemini.

Padavus tokią "T. F." "peticiją" taikos kongresui, jie didžiausią gėdą lietuvių tautai savo ignorantiškumu padarytų. Tarpe lietuvių kunigų vienas gana aiškiai parodė savo naiviškumą, paduodamas "savo balsą ant Lietuvos prezidento" už p. Gabrį, kadang

tas mokąs francuziškai ir Paryžiuj gyvenąs.

Iš šių faktų matyt, kad "T. F." susideda iš neišmintingų žmonių, kurie turėtų suprasti savo prigimtą pašaukimą. Jeigu jie nori prisidėti prie Lietuvos gelbėjimo, tegul stengiasi visokiais legališkais ir doriškais budais daugiau aukų nukentėjusiems nuo karės savo tautiečiams surinkti, o nesikiša į tarptautišką politiką ir savo neišmintingumo svietui nerodo.

D. Sargunas.

LENKŲ VILTIS.

Kad lenkus savo pusėn patraukti, lygiai vokiečiai, kaip ir rusai juos pažadėjimais maitina, bet ar tie pažadėjimai turi reališką vertę, tai jau kitas dalykas; greičiausiai ir vieni ir kiti jems žada taip sau, nes lenkai ir vieniems ir kitiems yra reikalingi, bet duos jiems tą, ką duoti bus priversti, bet iš gero noro, turbut malonėms ir geradėjystėms niekas jų neapdovanos. Teisybė, laisvė piliečių, kokios jie kilmės nebutų, gali sudrutinti kiekvieną kraštą, bet laisvės reikalauja ne vieni lenkai; Rusijoj yra daugybė buvusių ir esančių prispaustomis tautų (Vokietijoj jų yra mažiau, bet yra, o vokiečių prispaudimas yra sunkesnis negu prispaudimas Rusijos biurokratų ir fanatikų), ne vien lenkai, bet ir kiti tos laisvės reikalauja. Kad visus užganėdinti ir tokiu budu pririšti prie Rusijos, reikėtų ten įvesti federatyvišką tvarką, bet nuo despotizmo, prievartos, fanatizmo neužkantos iki federacijai yra labai toli, peršokti taip didelę spragą negalima su sykiu, nes pripratę kitus išnaudoti nepanorės savo privilegijų išsižadėti.

Vokietijoj kitokios kilmės tautų padėjimas yra daug blogesnis, nes ten ne vokiečių yra mažai, o reikia abejoti, kad vokiečiai mažumą piliečių sau lygiais darytų, kad jiems visame lygias tiesas duotų, nes vokiečiams ir be tiesų davimo sekasi jiems tekusias tautas ištautinti kad ir su didžiausia jų skriauda ir baisia priespauda. Juk visi Prusų pajuriai ir pats Berlinas tai slavų ir prusų kraštai, o dabar ten slavų beveik neliko. Poznaniaus provincija vokiečiams teko vos šimtas metų atgal, o dabar ten gyvena jau beveik pusė vokiečių, kurie juo toliau, vis daugiau lenkų išgraužia iš jų nuosavybės, pasinaudodami prie to dorais ir nedorais budais. Tie patįs vokiečiai, kurie vien naikinti mokėjo kitokios kilmės tautas, kadangi jiems lenkai reikalingi, žada jiems neprigulmystę ir vokietį žinoma, karalių, kuris lenkus, prisitrauktų su vokiečių pagelba, po neprigulmystės skraiste, ir dar smarkiaus verstų lenkus į vokiečius. Jeigu laikraščiai turi teisingas žinias, tai iš tilpusių juose straipsnių, galima manyti, kad vokiečiams ištikro nerupi Lenkijos neprigulmystė, taigi kad jie, žadėdami jiems laisvę, mėgina juos vien vilioti, kas ištikro seniau gana sekdavosi.

Londono laikraštis London Post gavo iš Rumanijos sostinės, Bucharesto, žinią, kad vokiečių oficiališkose sferose nemano išmintingu ir pageidaujamu dabar jau kelti klausimą Lenkijos likimo. Jie einą Lenkijon kaipo išliuosuotojai, bet drauge su tuom pasirengę nuvesti sau naudingesnius rubežius Lenkijoj, taigi pasirengę pasilaikyti turtingiausią Rusiškos Lenkijos dalį.

Laikraštis Gothenburger Handelzeitung garsina, jog Vokietijos valdžia pasirengusi duoti Lenkijai laisvę, bet tik tąsyk, kada visa Lenkija bus pastoviai vokiečių rankose. Bet kada tas bus atsiekta, jau vokiečiams nereiks lenkų, todėl ir juos pažadėjimais vilioti reikalo nebus.

Kokią laisvę vokiečiai mano suteikti ne vokiečiams gyventojams užimtuose kraštuose, geriausiai parodo jų į gyventojus paleisti atsišaukimai, šaukianti pabėgusius nuo vokiečių grįžti į savo namus, nes kitaip nuosavybė pabėgusių, neišėjusių dirbti Vokietijon, bus konfiskuota ir išdalinta čia sutrauktiems vokiškiems kolionistams. Taigi vokiečiai nori iš progos pasinaudoti ir pigiai kolionizuoti vokiečiais jų užimtus Lenkijos, Lietuvos ir Latvijos kraštus, kad apsilpninus ten gyvenančius ne vokiečius, atėmus nuo jų nuosavybę ir tokiu budu privertus juos eiti kitur duonos ieškoti ir apleisti tėvynę, kurios vokiečiai sau nori. Vokiečiai juk žino, kad, nuo vokiečių pabėgę negrįš ant jų pakvietimo iki karė nepasibaigs, nes vis, kaip bijojo jų, taip ir bijos; tokiu budu vokiečiams dykai teks daug nejudinamos nuosavybės, kurią bus galima vokiečiams išdalinti, o ne vokiečių skaitlių sumažinti ir juos neturtan įstumti, kad tokiu budu vokiečių išliuosuotos tautos negalėtų pasekmingai nuo vokietystės gintis ir turėtų kitur kraustytis.

ANT KAUKAZO BEKELIAUJANT.

Tokiu užvardinimu kun. Dr. J. Steponavičius, kurisai yra paskirtas Kaukazo armijose štabo kapelionu, aprašinėja vilniškėje "Aušroje" savo įspudžius iš kelionės kalnuotuoju Kaukazu. Aprašydamas, lankomąjį kraštą, jisai neužsimiršta nei saviškių žmonių, lietuvių, tenai apsigyvenusių. Spėjame, kad musų skaitytojams įdomu bus žinoti, kas dedasi dabar ant Kaukazo aplamai ir kaip tenai einasi su lietuviais, ir todėl čionai paduodame įdomią to aprašymo dalį.

* *

Rodos laimingas kraštas tas Kaukazas. Kur ten... gruzinas ponaitis neapkenčia armėno-pirklio. Stebėtina, kad čia žydo nebepamatysi. Vienas graikas, sako, apgaus du žydu, o vienas armėnas apgaus net tris žydukus. Dėlto čia žydams nebe tėvynė. Žmonėms, atkeliavusiems iš musų krašto nelengva susikalbėti ir atlikti net savo dvasios pareigas. Armėnų ir iš dalies gružinų dvasiškija moka tik savaip ir supranta rusiškai. Kunigai su barzdomis ir mišias laiko armeniškai. Privažiavus čia didesniam skaičiui lietuvių ir lenkų, yra dabar čia ir musų kunigai: du lietuviu, penki gi lenkai. Daugumas gruzinų ir armėnų priguli prie armėnų-gregorijonų tikėjimo. Jie nuo Rymo nepriklauso ir skiriasi nuo pravoslavų.

Šioje karėje armėnams daugiausia kliūvo. Spaudžiami nuo turkų per ilgus metus, dabar armėnai, kur tik gali, turkams gadina ir net prieš turkus kariauna. Dėlto tai, kur turkai sugriebs armėnų sodžių, tai niekas apart jaunų merginų nelieka gyvas—visiems galvos krinta.

Dabar rusai atėmė nuo turkų armenų sostapilę Vano miestą. Gražus tai miestas, guli prie didelio Vano ežero, o aplinkui lygus turtingi žemės plotai.

Žinoma be mušių nepasidavė Vano miestas. Turkai šaudo gerai ir turi kuo šaudyti. Jie nemėgsta tik durtuvų mušių, o rusai šiame dalyke "maloei." Turkų kariumenėj pasitaiko daug vokiečių aficierų. Keletą jų sučiupo čia nelaisvėn. Matyt vokiečiai ne tik valdo turkus, bet eina su jais podraug mušin.

Nuo Rusijos rubežių už šimto verstų stovi gan gerai įtaisyta turkų tvirtovė Erzerumas. Iš ten vokiečiai ir stumia turkus prieš rusus. Palei Juodųjų marių turkams norėtųs prasimušti į Batumą; per Sorokamišą. Gi norėtųs pereiti prie Karso tvirtovės, per Persiją eidami jie norėtų paimti miestą Baku. Turkų norai dideli, bet ant Kaukazo jiems nevyksta. Savo trumpas žinutes noriu užbaigti mums svarbiausiu klausimu: kaip-gi lietuviai gyvena ant Kaukazo? Lietuvių čia visur rasi, daugiausia gi tarp tarnaujančiųjų ant geležinkelių, pačtose ir kitose valdiškose įstaigose. Daugiausia lietuvių gyvena Tiflise. Čia bus apie tukstantis žmonių. Keletas metų atgal buvo čia ir kunigas lietuvis, o dabar jau kelinti metai nuo kunigų negirdėjo nei žodelio lietuviškai. Ogi ir musų žmonės čia yra duosnųs: ar gimsta, ar miršta vis pinigai plaukia kunigėliams, tačiau jie nepasirupina lietuviams nei žodžio pratarti.

Nėra ko stebėtis, kad prie tokių aplinkybių musų žmonės mėgsta stikliuką, o musų mergužėlės-mėlynakės pagražindavo visokius sodus ir sodelius. Tik ačiu ištvermei ir darbštumui lietuviškosios Savitarpiečių draugijos, tautiškai dar ne visi musų žmonės pražuvo. Ši draugija sutaisė net vakarą su paskaitomis apie švietimo draugijas Lietuvoje ir apie ekonominį Lietuvos stovį.

Labai gražiai eilutes pasakė Albertas ir Julija Karpavičiai, Bronė ir Marė Makuševičiutės, Antanas Strazdas, Vladas Dievaitis ir labjausia visų širdis pagavo kalbos dailumu ir jausmų turtingumu Maironio ir Jakšto eilės "Dzukas" ir "Vestuvės" taipgi gražiai buvo sulošta. Po spektaklio puikiai pagriežė kelias musų tautiškas dainas p. Štarka.

Matydami taip gražų veiklumą susipratusios ir išlavintos lietuvių jaunuomenės, Tifliso lietuviai mano įgyti savo draugijai namą ir uždėti knygyną-skaityklą.

J. Sutkus.

Iš Praeities.

[Piešinėlis, perskaitytas susirinkimui, apvaikščiojant Wilkes-Barrio "Kanklių Aido" draugijai metines Lietuvių Seimo Vilniuje].

"Lietuva, tėvyne musų, tu
didvyrių žeme,
"Iš praeities tavo sunųs
te stiprybę semia."

Iš praeities... Kas praėjo ar buvo, tai sako, jau, nebegrįš. Nesugrąžįsi vakarykščios dienos. Tačiaus žmogus dažnai praeitį lyg grąžina iš buvosenos užkaburio. Atlieka tai savo omenyje, o atlieka dėlto, kad randa toje veikmėje šiek-tiek g e r o. Mat praeities faktai ar atsitikimai suteikia mums apščiai pasimokinimų musų kasdieniniame gyvenime. Aiškus tai dalykas: ką vakar pažinau sau naudingu ar pragaištingu esant, šiądien galiu tuo pasinaudoti, arba pasisaugoti. Tatai praeitis—mus mokina. O šit pirmieji musų tautos hymno žodžiai nurodo musų tėvynės praeityje stiprybės versmę: "Iš praeities tavo sunųs te stiprybę semia!"

Taigi, turėdami savo tėvynės praeityje medžiagą jausmui ir protui, meskime į ją nors akimirkos žvilgį, susitelkus čionai į kuopelę apvaikščiotų žymaus fakto Lietuvos atgimimo istorijoj—apvaikščiot metines Lietuvių Seimo Vilniuje.

* *

Visi žinome, kad ne nuo amžių Lietuva apkaustyta vergijos retėžiais.—Buvo laikai, kada musų šalis buvo laisva; buvo laikai, kada prieš jos galybę drebėjo jos laisvės priešai,—kada Lietuvos globos ieškojo jos silpnesni kaimynai.—Tai Lietuva Gedimino, Keistučio, Vytauto.

Jau gi, kaip kiekvienas atskiras žmogus, kaip kiekviena atskira tauta savo kasdieniniame gyvenime turi kovoti su priešingomis sau aplinkybėmis, taip ir tuomet Lietuva pažinojo kovą už laisvę. Neramųs kaimynai vis tykojo aplinkui, o kad negalėjo atvirai jos užpulti, —nors iš pasalų, netikėtai, kaip kryžeiviai, mozurai, rusai, paišiojo josios ribas. Tačiaus musų didvyriai mokėjo su jais apsieiti. Tų laikų Lietuva kvėpavo dar laisvės krutine.

Patogu tada buvo Lietuvoje.

Atėjo 1386 metai. Lietuva susijungė su lenkais, priėmė krikštą, o drauge—pradėjo painiotis į pasalingo kaimyno-podžiaus pinkles. Lenkų magnatai, pagavę ant mikliai užmestos meškerės mulkį Jogailą, kuris tuomet buvo Didžiuoju Lietuvos Kunigaikščiu, o įsivilkę į Kristaus-avinėlio rubą, atsišaukdami į krikščionybės meilę-vienybę, o ne,—tai grąsindami musų patogiam girėnui pragaro versmėmis,—tuoj pradėjo skleisti po Lietuvą savo žabangus. Lietuvą skyrė lenkams... į bernus!

Mylėjo savo tautą karžygis Keistutis,—tatai reikėjo jisai pasalingai nunovyti. Vytautas, sutrynęs geležažvynių kryžeivių galybę, Lietuvą Lietuvai skyrė, ne lenkams,—lenkai tykojo jojo. Negalėdami jo nudaboti, kando nors iš pasalų,—niekšai pastojo kelią, užgriebė Vytautui Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio vainiką. Nuodijo nusų bajoriją, nesidrovėjo patremti jos tiesų, pagalios, patižusi paleistuvybė, porą kartų suklupus, trečiąjį žlugo galutinai su visa savo šalimi. Ne, ne tiktai ką pati žlugo, bet dar paskandino Lietuvą. Negana to, kad pati nustojo savo pašėlusios laisvės, bet dar didesnę negu ant savęs užtempė nelaisvę ant lietuvių.

Štai ir 1863 metai. Ketvirtuose—Lietuvos sostapilyje viešpatauja Muravjov'as su gauja sau panašių budelių. Šalį, jos gyventojus terioja,—kartuves stato. Spauda Lietuvai atimta. Tėvynainiai ištremti iš Lietuvos ir išblaškyti po Sibyro pusnynus. Kiti jų (tėvynainių) nužengė į kapą pakirsti amžio.

Baisus smugis, kritusis ant Lietuvos nuo carų valdžios,—tačiaus dar kartybės taurė nepilna...

Kritus ant Lietuvos tai nelaimei, lenkomanų idėjai Lietuvoje dar panagiaus buvo kerota. Ir jie, užkrėtę Lietuvos kunigiją savo nuodais, butent gindami musų maldų kaimietį nuo stačiatikybės, bruko jam į antį lenkų "nelaimingą oičižną," nuodijo jame lietuvio širdį. Negana to,—"Kristaus įpėdiniai," tapę Lietuvoje tarnais lenkų šovinistų, grąsino lietuviui net pragaro versmėmis už vartojimą savo "pagoniškos" kalbos; lietuviui bažnyčioje iš pamokslinės įkalbinėta, kad lietuvių kalba—tai "galvijų kalba!"...*)

Novija visaip Lietuvą carų valdžia, nuodija josios sielą aklas laikų fanatizmas. Vargas prispaudė Lietuvą...

Ir pasidarė tėvynėje tamsu, labai tamsu...

Bet nelemta jai karstas. Nemirė tėvynės mylėtojų idėja.—Vargšui artojui plyktelėjo "Aušros" pazara, graudžiai uždainavo jam blaškomieji vargų po pasvietį Lietuvos pilkieji vieversėliai, štai pasklydo Lietuvos pamiškiais graudus, malonus drauge ir rųstus "Varpo" aidas; žiurėk,—šit jau taiso arklą Lietuvos "Ukininkas..."

Nors už sklypelį lietuviško spaudinio popieros carų valdžia grudžia dar į kalėjimą, ištremia svetur, prirakina lietuvį iki amžio pabaigai "prie karo," nors sakyklos skelbia jį už skaitymą lietuviškos knygutės ar jos platinimą bedieviu, "farmazonu" ir kitokioms bjaurybėms esant,—bet... jau virto laikai....

Blaiviau jau pažiurėjo į Lietuvos supuolusį, apkerpėjusį net dirvoną tautos artojai. Viltimi suplakė jų širdįs...

Ir buvo Lietuvai viltis...

Tai laikai iki iškovojimo spaudos sugrąžinimo.

"Mainos rubai margo svieto:
"Silpnas kelia, tvirtas—griuna...
"Nebijokim vargo kieto!
"Juk be jo—galingi puna...

Caras pradėjo karę su japonais. Su ja dar labjaus pasirodė aikštėn Rusijos biurokratų nedorybės. Subruzdo prieš skriaudą galop visos pavergtos tautos, subruzdo pačios tikrosios Rusijos gyventojų visi luomai,—ir pareikalavo savo tiesų.—Tuomet tai pakišta Lietuvai, kaipo mylista Jo Ciesoriškos Didenybės per 40 metų kovota spauda...

Dar labjaus prasiblaivė kaktos riaukšlės tautos darbininkų. Jie, nors ir varžomi biurokratų cenzuros, tačiaus jau viešai reikalauja savo tiesų,—tiesų savo tautos.

Ginta Lietuvai šviesa per 40 metų,—dabar jiji nors turi tiesą šviesos reikalauti.—Ir reikalauja Lietuva sau Lietuviškos Mokyklos.

Pirmeiviai, viešoji spauda, versmę lietuvių ištautinimo, žalčio gelonį ištyrė po sparnais patogaus balandėlio, kuris Dievo vardan niekino tai, kas musų tautai buvo švento,—lietuviško. Taigi: šalin iš Lietuvos lenkomanai, lauk, gauja jų tarnų,—kaimyne pabludusių fanatikų. Nekenčiate jųs to, niekinate tai, kas lietuviui šventa, —tatai šalin iš musų tarpo!...

Šitai pirmieji viešosios spaudos Lietuvoje reikalavimai.

Kad taip Lietuvos spauda kovoja už savo šalies tiesas, tėvynės sunų kraujas liejasi Mandžurijos tyruose.—Raišydami sau rankas vaitoja Lietuvoje našlės ir našlaičiai. Vaitoja kitos pavergtosios tautos, vaitoja tikrosios Rusijos gyventojai,—visus kankina nelemta biurokratija,—visi ima rišti...

Iškovota nuo caro manifestas, kuris pažadėjo laisvę sąžinės, žodžio, susitelkimų, organizacijų, kuris žadėjo ir konstituciją.

Subruzdo tumu laiku Lietuva,—tuojaus pasinaudojo vilingo manifesto leidimais—ir susitelkė josios sunųs 2,000 skaičiuje į Vilnių iš draugės sutartų, kaip galutinai reikia pakelti tėvynę, kaip galima išsiliuosuoti iš tamsybės pinklių...

Ir buvo tada Lietuvių Seimas Vilniuje gruodžio 4 ir 5 dienas 1905 m.

Prabilo Geležinio Vilko Pilis. Sutarta tuomet kovoti už Lietuvos savivaldą, kovoti, ne maldauti,—o kovoti taip, kaip mokina josios atgimimo istorija.—Toji girodo ašaras, retėžius, kraują, tačiaus nešė tautai š v i e s ą.

* *

Tautieti! Daugelis musų šitoje svetimoje šalyje baisiai įmigę, daugelio musų tikrasai tautos susipratimas, o drauge ir supratimas žmogaus vertės, paniręs ypatiškame letarge. Šitai turėjai prieš save silpnos mislies ir plunksnos piešinėlį. Tai tik labai skystas šešėlis Tavo tėvynės praeities, kuris atminė tik Tavo senovės garbę ir žygį Tavo tautos atgimimo iki Lietuvių Seimo Vilniuje. Skysta jame mintis, tačiaus įsigilink į jąją,—gal rasi sau nors krislelį pasimokinimo savo tautiškos prievolės. Lietuvos atgimimo takai užmesti jame silpna plunksna, bet lai pakursto jie Tave geriaus juos ištirti. Lai tieji Tavo tautos atgimimo takai buna tau vadu, sustiprinimu sielos kasdieniniame gyvenime.

Tautieti! Pažadink krutinę!

*) Anot vieno Seinų Diocezijos vyskupo—"bydlęca mowa."

Pašnekėlių Kampelis.

669. Kokis dienos laikas yra parankiausis blogiems papročiams įsivyruoti? Šisai klausimas nevienam gali pasirodyti daugiau negu keistas. Rodos, blogų papročių įsivyravimui visokis dienos laikas butų lygus, ar tai rytas, ar tai vakaras, ar tai pietųs, ar tai kitoksai dienos laikas. Ištikrųjų gi, kaip tyrinėtojai sako, tas toli gražu nelygu. Tie tyrinėtojai sako, kad tulos valandos kiekvienoje dienoje yra tinkamesnės blogų papročių įsivyravimui žmoguje, ir atpenč tulos valandos yra labai nepatogios. Jie sako, kad vakaro valandos yra laiku, tinkamiausiu blogiems papročiams vystytis. Šisai tvirtinimas yra sekančiai aiškinamas ir prirodomas.

Žmogaus kune yra tam tikri nervai, kurie atsiliepia į skonį. Yra tai skonies nervai. Jeigu žmogus paragaus ko nors, kas tiems nervams, taip sakant, nepatiks, tai jie padarys įtaką į judėjimą kontroliuojančius nervus, kad tie sulaikytų žmogų nuo pakartojimo to, kad skonies, arba pajautimo, nervams buvo nemalonu.

Paimsime pavyzdį. Sakysime, žmogus išgers stiklą alaus. Paprastai alus žmogui išpradžių neturi nei negardaus, nei negardaus skonies. Tuomet nervai vargu atsilieps į suerzinimą, kurį pagimdys išgertasai alsu. Bet jeigu alus butų negardus, tai skonies nervai tuojaus duos judėjimo nervams "prisakymą," kad jie daugiau neatkartotų to, kas suteikė nesmagumą. Kuomet žmogus vėl užsimanys alaus, tai judėjimo nervai apreikš pasipriešinimą alaus ėmimui. Dabar, jeigu jųjų pasipriešinimas bus užtektinai stiprus, kad pergalėti žmogaus norą, tai žmogus alaus antru kartu neims. Jeigu noras bus stipresnis už pasipriešinimo jiegą, tai žmogus ir antru kartu gers alų.

Vakare žmogaus kunas paprastai yra nuilsęs po dienos darbui. Nuilsę yra visi nervai. Tatai ir pasipriešinimas negali buti taip stiprus, kaip kad dieną, kuomet nervai veikia ir yra druti. Todėlei vakare žmogui yra sunkiau pergalėti toksai noras, kaip, sakysime, išsigerti stiklą alaus. Nežiurint negardaus skonies, kurį nervai pirmiau jautė nuo alaus, pasipriešinimas nėra užtektinas, kad pergalėti norą. Žmogus ima antrą stiklą. Po tam eina trečias stiklas, ketvirtas ir t.t. Skonis yra, taip sakant, užmušamas, permainomas. Ilgainiu tasai noras išsigerti stiklą sustiprėja ir pasidaro reguliaris, tai yra ateinantis žmogui kasdien tuom pačiu laiku. Pasipriešinimo jiega išnyksta, nes negardumo pajautimo jau nėra. Tokiu budu paprotis išsigerti stiklą alaus gemsta ir susitprėja.

Kas teisinga dėlei stiklelio alaus, tas pat teisinga dėlei kitų papročių. Jiems patogiausiu laiku įsivyruoti yra vakaras, kuomet žmogus ir su juom jojo pasipriešinimo jiega yra nusilpusi.

□⊠□

670. Kodėl kupranugaris gali ilgai išbuti be vandens? Kiekvienam yra žinoma kupranugario ypatybė, leidžiantį jam išbuti ilgą laiką be maisto ir vandens. Ištisomis dienomis kupranugaris eina tyru, kame nei krislelio gyvybės nesimato, ir nei maisto nei vandens jam nereikia. Sakoma, kad kupranugaris galįs be vandens išbuti net po septynias ir aštuonias dienas.

Kaslink maisto, tai žinovai aiškina tą sekančiu budu. Pas kupranugarį yra augštyn išsikišusi kupra, nuo kurios paeina ir šio gyvulio vardas lietuvių kalboje. Toji kupra susideda iš taukų sluogsnių, gulinčių vienas ant kito. Šie taukų sluogsniai yra atsarginių kupranugario maistu. Kuomet kupranugaris neturi maisto iš lauko, tai jisai ima taukus iš šio taukų sandėlio ir juos vartoja maistui.

Gi vandens sandėlius kupranugaris turi savo "antrame pilve" ir išdalies pirmame pilve. Čia vanduo laikosi tam tikrose cėlėse. Kuomet kupranugaris nori gerti, tai jisai ima vandenį iš šio savo sandėlio.

□⊠□

671. Ar perkunsargis apsaugoja namą? Apie perkunsargį paprastai manoma, kad jisai pilnai apsaugoja namą nuo perkuno įtrenkimo. Toksai manymas tačiaus yra klaidingas. Tiesa, perkunsargis apsaugoja namą, bet tiktai išdalies ir tai prie tam tikrų sąlygų. Perkunsargio viela, išsikišusi eikštėn, pritraukia prie savęs elektros bangą ir nuleidžia jąją žemyn savo viela į žemę, bet tiktai tuomet, kai elektros banga yra pat viršum perkunsargio viršunės. Jeigu žaibas mušą tiesiog žemyn ir toliaus nuo perkunsargio viršunės, tai perkunsargio veikimas yra labai maža, ir jinai vargu gali ką nors reikšti. Patį žaibą pritraukia ne perkunsargio viela, bet augštyn stogsąs namas. Reiškia, perkunas gali mušti į namą, jeigu jisai ir turėtų perkunsargį. Suprantama, butų mušta į vietą, šiek-tiek tolimiau nuo perkunsargio stovinčią. Kad išvengti perkuno įtrenkimo, paprastai dabar dedama perkunsargiai ant visų išsikišusių namo dalių. Tokiu budu yra daugiau progos, kad artimiausio perkunsargio viela "pagaus" perkuną, kurį pritraukė išsikišusios namo dalįs.

□⊠□

672. Kokis sąryšis yra tarp vidurių virškinimo ir akių stovio? Mokslininkai randa, kad vidurių stovis ir akių sveikata yra du artimai surištu dalyku. Sakoma, kad dažnai nėt akių ligos paeina nuo to, kad viduriai yra sugėrę kokio nors nuodingo maisto. Vienas Anglijos okulistas (akių gydytojas) sako, kad dėlei įvairių vidurių ligų, surištų su netinkamu maistu, žmogaus akis pradedanti silpniau matyti. Pranešama, kad Anglijoje vienam žmogui, kurisai sirgo akių uždegimu, reikėję prašalinti didžiąją žarną, kad prašalinus akių uždegimą ir kad toji operacija pasirodžiusi pasekminga. Panašus gydymo budas, suprantama, yra reikalingas tiktai išskirtinuose atsitikimuose, tačiaus jisai rodo, koksai artimas sąryšis yra tarp akių ir vidurių, nors tos dvi kuno dalįs rodosi niekuom tarp savęs nesurištomis. Manoma, kad aplamas akių silpnumas nieko bendro neturįs su virškinimu, kaipo tokiu. Reiškia, žmogaus akįs gali iš prigimimo buti silpnos, arba tas pat gali buti pagimdyti kokių nors priežasčių, su virškinimu nesurištų. Tačiaus sakoma, kad virškinimas daug prisidedąs prie įvairių akių ligų.

KLAUSIMAI.

673. Kokia knyga pasaulyje yra didžiausia?

674. Kur yra miestas po žemės?

675. Kame yra ilgiausiai be užsukimo einantis laikrodis?

676. Kur vienas žmogus gali iškasti 15,000 tonų "auksinės žemės" į dieną?

(Atsakymai bus kitam numeryj)

Kibirkštįs.

Well, well, well! Kaizeris, matyt, veja ruskį į Sibyrą. Tegul pamėgina ir pats sibyriškų pyragų.

×=×

Tai mušiai eina prie Košedarų... Kas-žin, kuris kuriam tev košės pridarys?

×=×

"Amerikos Lietuva" išuptė didelį burbalą "Drauge." Kad tik netruktų.

×=×

Katalikas su Gudu negalėjo išgyventi.

×=×

"Laisvė" butinai užsimanė tų $100,000. Tik nežinia ar nuo "Vien. Lietuvninkų," ar nuo savo skatytojų.

×=×

Kas-žin, kodėl tas niemčius taip lupa kailį ruskiui? Ar kartais tas vyras, ką žadėjo pakelt savo didelį karddą prieš smalavirius, nedavė kaizeriui pagelbos?

×=×

Vokiečiai ir negirti, o Rygon važiavo."

×=×

Bagočius garsina, kad trijose valstijose egaminus išlaikė, bet nei vienoj praktikuot negali. Išrodo, kaip tas vyras, ką už trijų stalų sėdėjo, bet nei vienų pietų suvalgyt negalėjo.

×=×

E u r i k a Kaizeris todėl negali davyt kunigaikščio Mikės, kad tas perilgas kojas turi: kaizeris sieksnį pirmyn, tai tas pusverstį...

×=×

Tautininkai gudrųs: pliatformės nedaro, kol karė neužsibaigs...

×=×

"Laisvė," negalėdama "Darbo" sukritikuot, pasišaukė pagelbon—peles: tegul jos, sako, kritikuoja!...

Jurgis Spurgis.

VIETINĖS ŽINIOS.

Iš TMD. judėjimo. Praeitos savaitės seredoje Aušros svetainėje atsibuvo TMD. 22-ros kuopos susirinkimas. Ši kuopa turi labai retus suisrinkimus. Šis susirinkimas gal paskatins kuopos valdybą dažniau laikyti susirinkimus, nes šiame susirinkime kaip ir "pakilo upas" tarpe narių. Nutarta, ir nutarimui vykinti komisija išrinkta, kad surengti, agitacijos dėlei porą **vakarėlių.** Vienas turi atsibuti paskutinį ateinančio mėnesio subatvakarį. Rengiama su tikslu gauti naujų narių.

To vakarėlio rengimo komisijai susirinkimas davė keletą instrukcijų iš kurių viena butų verta paminėti—kad šis, nors ir mažas vakarėlis, turėtų turininga programą. TMD. nariai mokės po 25c. išlaidoms padengti, o visi svečiai bus leidžiami dykai, bet su viena išlyga: kad jie tame vakarėlyje taptų TMD. nariais, užsimokėdami įstojimo ir vienų metų mokesties—$1.10.

Tai, rodosi, yra naujas dalykas musų kuopoms. Nežiurint naujumo, jisai labai sektinas. Jeigu TMD. kp. vakarėlin prieina kai-kada ir daug svečių, bet jeigu jie nesirašo draugijon, tai kam ir vakarėlį rengti? Čia, jeigu svečių bus ir neperdaugiausiai, vienok jie visi padidins TMD. narių skaitlių.

Rodosi, kad TMD. kuopos, taip savo vakarėlius rengdamos, galėtų įgyti draugijai daug naujų narių.

Šiame susirinkime taipgi nuspręsta surengti prieš Kalėdas literatiškai-vokališką vakarėlį, kur žadama dalinti savo kuopos nariams naują veikalą "Širdis."

Ši kuopa savo susirinkimuose dažnai mato TMD. centralinį prezidentą ir iš jo neretai gauna pluoštą žinų apie pildomosios valdybos veikimą.

Šiame susirinkime TMD. prezidentas suteikė gan didelį pluoštą tokių žinių. Jis pranešė, kad šįmet nariai gaus dar du leidinių apart Strazdelio raštų, tai "Motina" ir "Širdis." Tie veikalai busią išėję iš spaudos apie lapkričio 15 d. š. m. Prezidentas taipgi pasakojo, kad TMD. Centralinė Valdyba su Literatiškuoju Komitetu turi dabar didelę rugiapjutę, nes rengia kitiems metams labai daug leidinių, net 4 knygas. Vienas iš jų busiąs 2 ar 3 tomuose. Tai "Kulturos Istorija."

Labai gerą sumanymą padavė Dr. Zimontas, TMD. preziden-

tas. Jisai patarė, kad visi TMD. nariai, atėjus Kalėdoms, vieton pirkę savo draugams kalėdines dovanas, užmokėtų vieną doliarį į TMD. iždą, prirašytų savo draugą prie draugijos ir, kaipo dovaną, suteiktų jam TMD. tais metais išleistas knygas (kaip šįmet tai net 3 knygas). Draugas, gavęs tokias knygas, kitais metais, savo kuopos paragintas, užsimokės pats 60 centų ir taip pasiliks nuolatiniu draugijos nariu.

Šisai susirinkimas, aplamai, darė labai malonų įspūdį.

Rep.

Sako, gerai ukininkauti. Šiomis dienomis atsilankė Chicagoje p. Adomas Dudkevičius iš Cascade, Wis. Ponas Dudkevičius, sakoma, yra vienas iš turtingiausių lietuvių farmerių. Jis turi puikią farmą iš 280 akerių geros žemės ir dasidirbo turto apie $10,000 vertės. "Nėra nieko geresnio"—sako p. Dudkevičius,—"kaip farmeriauti. Į savo apielinkę aš parsitraukiau dar porą lietuvių, kuriems taipgi gerai sekasi. Čia yra dar keletas farmų, kurias galima butų gerai nupirkti."

Grįžtant atgal, sykiu su juom išvažiavo ant vakacijų ir p. V. Bigelis, agrikulturos studentas.

SLA. suvažiavimas. Praeitą nedėldienį buvo SLA. Antrojo Apskričio suvažiavimas, kuriame, tarp kit-ko, užgirta Dr. Graičuno paskaitos. Apskritys žada parengti Dr. Graičunui paskaitų maršrutą visose prieinamose savo kuopose.

Išvažiavo Bostonan. Ponas Pr. Gudas, kurisai dirbo "Kataliko" redakcijoje ir kurisai nesenai iš tos vietos išėjo, praeitą savaitę išvažiavo į Bostoną. Sakoma, jisai tenai dirbsiąs redakcijoje laikraščio 'Darbininkas," kurisai neužilgo žadama pradėti leisti.

Susilaukė sunaus. Dr. Antanas Kazys Rutkauskas, Tautos Fondo pirmininkas, praeitą savaitę susilaukė pirmo sunaus.

"Birutės" išvažiavimas. Praeitą nedėldienį "Birutės" draugija buvo parengusi išvažiavimą į Wilmette, prie Michigan ežero, į šiaurius nuo Chicagos. Išvažiavime dalyvavo diktokas skaitlius jaunimo. Pavakarėje, po ilgo ir smagaus maudymosi ežere, visiems išvažiavimo dalyvams buvo patiektas užkandis, laike kurio pasakyta keletas prakalbėlių. Vakare, prieš išsiskirstant, "Birutės" choras, arba teisingiau sakant, jojo dalis, p. Pociui vadovaujant, padainavo keletą dainelių. Draugijos pirmininkas, Dr. Drangelis, pranešė, kad šią savaitę "Birutė" pradėsianti ruoštis prie rudeninio sezono. Visa diena gražiai ir blaiviai, kaip ir paprastai "Birutės" susirinkimuose, praleista ir burio grįžta namon. Malonun ir pasekmingan išvažiaviman įsimaišė viena nelaimė: p. Augustausko arklys du kartu pasibaidė ir antru kartu visiškai sudaužė bričką (bogę).

Dalyvas.

JUOKELIAI.

GUD NAIT, PINIGĖLIAI!

Kriaučius:—Kuomet, tamista užmokėsite už siutą, kruį aš jum pasiuvau?

Sportinskas:—Dievaži, tamista, tu man primeni mano brolio vaiką.

— Kaip tai? Kokiu budu?

— Užduodi tokius klausimus, į kuriuos aš per visą savo gyvenimą negaliu atsakyti.

TOKS BAISUS ĮŽEIDIMAS.

Jinai:—Kas tai širdyje man sako, kad tamista esi vedęs.

Jisai:—Tamista mane baisiai įžeidi. Juodą antakį aš gavau nuo bilų kolektoriaus.

GERAS STRATEGAS.

Dėdė (broliavaikiai, kurisai su draugu lošė į karę):—Jeigu tu į 15 minutų paimsi šią tvirtovę, tai duosiu tau kvoterį.

Vaikas (už minutos):—Dėdė, tvirtovė paimta. Duokite dabar kvoterį.

Dėdė:—Kaip tu sugebėjai taip greitai jąją paimti?

Vaias:—Aš tvirtovės įgulai pasiuliau nikelį, ir jinai pasidavė.

LIUKAUT!

Jis:—Ką tamista darote, kuomet vyras bando jus pabučiuoti?

Jija:—Nesakysiu. Tamista pats ištirk.

KAS YRA DIDVYRIS?

Motina:—Pasakyk, Onute, kas yra didvyris.

Dukriukė:—Žmogus, kurio dar gerai nepažįsti, bet apie kurį daug girdėjai.

PRIRODYMAS.

Baili moteris (pirkdama tikieta garlaiviu važiuoti, klausia rupestingai kasieriaus):—Bet, tamsta, ar šisai laivas yra saugus?

Kasierius (rimtai):—Tamista, šis laivas jau daugel metų plaukioja, ir nei kartą dar jisai nenuskendo.

Moteris (pertikrinta):—Tai gerai, aš dabar rami.

VISUS MANDAGIAI ASILAIS PAVADINO.

Žemės pardavėjas pardavinėjo lauke liotus. Nežiurnt viso jojo iškalbumo apie liotų puikumą, niekas iš susirinkusios kruvos nepirko. Pardavėjas ilgokai laukė, ar neatsilieps kas nors, bet visi tylėjo. Staiga artimai stovėjęs asilas subliovė.

— Ačiu p. Dievui,—tarė pardavėjas,—bent pradžia yra.

Minia pradėjo juoktis, pralinksmėjo ir pradėjo smarkiai pirkti. Kuomet pardavėjas jau turėjo geroką skaitlių liotų pardavęs ir daugiau pirkikų nesimatė, tai jisai tarė:

— Aš jums sakiau, kad reikia vienam iš jųjų tiktai pradėti?

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. Pov. Zalinkevičius. Nusiuntėm sulyg Jusų noro "Naujienoms," kadangi jųs su tuom laikraščiu norite vesti ginčus.

p. A. Dan—as (Castleton, N. Y.). Ačiu, bet apie tai jau anksčiaus buvo paduota spaudon raštelis, ir Tamstos prisiųstojo todėlei negalėjome sunaudoti. Meldžiame rašinėti žinučių iš savo apielinkės.

p. A. M—is (Toronto, Ont., Canada.). Raštelį trumpiname, nors jisai yra, taip sakant, "oficialis dokumentas," nes apie kai-kuriuos dalykus jau buvo smulkiai rašyta, ir atkartojimas to paties butų tiktai vietos užėmimu. Lauksime žinių apie uolų ir pasekmingą veikimą. Iš savo pusės linkime kuogerausios kloties.

p. J. Klimaitis. Prisiųstasai laiškas yra įdomus ir labai gerai parašytas. Viename artimiausiųjų numerių pa sistengsime jįjį sunaudoti.

p. N—če (Baltimore, Md.). Gavome. Ačiu. Tilps sekančiame numeryje.

p. Korcop. (New Phila., Pa.). Bus sekančiame numeryje, ačiu.

p. F. K. Bat—is. Širdingai ačiu už prašymo išpildymą.

p. Lietuvos Kaziukas (Amsterdam, N. Y.). Ačiu. Šin numerin atėjo pervėlai. Bus sekančiame.

Apgarsinimai.

MANDAGUS LAIKRAŠTIS.

Žymus rumaniškas laikraštis "Romanul" prisiuntė mums jau į angliską kalbą išverstą sekantį laišką: "Aš čia gyvenu su visa mano šeimyna, ir męs esame labai užsiganėdinę Trinerio Amerikonišku Kartaus Vyno Elixiru. Mano viduriai tokiame blogame stovyje buvo, kad niekas jiems negelbėjo. Aš vartojau Tamstos Elixirą bėgyje dešimts dienų ir po to pasijaučiau visai gerai. Dabar, kuomet tik męs nesijaučiame gerai, tuoj vartojame Trinerio Amerikonišką Kartaus Vyno Elixirą. Su geriausiais linkėjimais, Geo. Lurtz, Haydenville, Ohio." Daug padėkų "Romanul'ui." Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras yra gerai žinomas sutaisymas, vartojamas skilvio ir vidurių ligose, o labjausiai vidurių užkietėjime ir jų komplikacijose, o taipgi ir nusilpnėjimuose. Kaina $1.00. Aptiekose. Joseph Triner, 1333—1339 So. Ashland av., Chicago.

.....

Žmonės, kurie dirba drėgnose vietose, visada privalo po ranka turėti Triner's Liniment'o, kad juom patrynus kuną taip greit, kaip greit apsireiškia kokis nors sustingimas ar skausmas. Kaina 25 ar 50c., per pačtą 35 arba 60c.

Depositors Real Estate Co.

(NOT INC.)

Depositors State & Sav. Bank Bldg.

4633 So. Ashland Ave., Phone Yards 7020

Parduodame Namus ir Lotus ant Bridgeporto, Town of Lake ir kitur.

Insurance, Paskolos, Peržiurėjimas ir Padarymas Raštų.

Musų patyrimas apkainavime vertės namų ir lotų—yra Jusų geriausi apsauga.

Šimtai užganėdintų pirkėjų yra pamatu musų pasekmės.

Klauskite tų, kurie iš musų pirko, arba kitus reikalus turėjo.

J. J. Hertmanowicz, Vedėjas

Kreipkitės į Banką arba mano namus

3133 Emerald Ave.
Phone Yards 13.1

SPECIALIS BARGANAS

Pagerintas ukis, 25 akrai išvalyta, kurie augina žolę; gražus sodas, gera žemė, lygus laukai, 5 akrai po tinkama triobų statymui giria, maža, medinė stuba, geras kelias, 3 mylios į miestą. Greit perkant bus par duota už $1,300. Įmokėt $400 ir likusius lengvais išmokėjimais. Taipgi męs turime daug kitų pagerintų ukių ir turime tukstančus akrų nepagerintos žemės. Artesnėms žinioms rašykite, arba atejkite.

GRIMMER LAND CO.
1286 Milwaukee Ave., 3rd floor.
CHICAGO, ILL.

SU PILVO SKAUDĖJIMU -

Be abejo, nuo senai ieškojai palengvinimo. Nesidnok suvedžioti. Nedaryk bandymų. Vartok

SEVERA'S BALSAM OF LIFE

[SEVEROS GYVASTIES BALSAMAS]

ir umai pajusi jo sveikinančią ir stiprinančią veikmę. Jisai ypač rekomenduojama gydymui **nerviškumo, dyspepsijos, nuolatinio sulsietėjimo, laikinio drugio ir sustingusių jaknų.** Senstantieji, seni ir silpni žmonės ras jį labai geru. Kaina 75c.

Odos sveikumas daug prigguli nuo muilo gerumo. Mes patariame vartoti

SEVERA'S MEDICATED SKIN SOAP

[Severos Gydantis Odinis Muilas]

del kasdieninio vartojimo, prausianties, maudanties, galvą trenkant. Kaina 25c.

Skaityk, ką Mrs. Martin Pagac iš Moquah, Wis. mums nesenai parašė: "Aš noriu jums padėkoti už jusų Severa's Balsam of Life. Aš turėjau trukdėsį su savo pilvu, buvau silpna ir neturėjau jokio apetito. Suvartojus 1 butelį Severa's Balsam of Life visi tie trukdėsiai dingo. Meldžiu paskelbti apie tai laikraščiuose del naudos tų, kurie panašiai kenčia."

Visi aptiekininkai parduoda Severa's Preparations (Severos gyduoles). Žiurėk, kad butų Severos. Jei savo apylinkėj negalėsi jų gauti, tai rašyk tiesiog

W. F. SEVERA CO., - Cedar Rapids, Iowa

Draugijų Atydai.

Baliams
Bankietams
Šokiams
Prakalboms
Mitingams
Veselijoms

Puikiausiomis ir Parankiausiomis Yra Dvi Naujos

MILDOS SALES

Šios dvi salės yra Mildos Teatro name.

Viena ant antro augšto talpina 300 ypatų. Joje amerikoniškos draugijos laiko savo mitingus ir bankietus.

Kita ant trečio augšto talpina 400 ypatų. Šioje atsibuva didesni baliai, bankietai ir šokiai.

Didesniem baliam, ant kurių laukiama skaitlingesnės publikos, yra parsamdomos abidvi salės. Tada žemesnėje salėje buva gėrimams baras ir stalai svečiam pasėdėti, smagiai ir ramiai su savo draugais pasikalbėti, išsigerti ir pasivalgyt, o augštesnėje salėje prie geros muzikos smagiai pasišokti.

Kainos Parsamdymui Sekančios:

VIENA SALĖ.	Štokiom Dienom	Subatomi ir Šventomi Dienomi
Paprastiem šokiam (baliam)	$10.00	$15.00
Baliam su programu, nevartojant gėrimų	14.00	20.00
Baliam be programo, gėrimus vartojant	15.00	25.00
Baliam su programu ir gėrimus vartojant	20.00	30.00
ABIDVI SALĖS VIENAM BALIUI.		
Baliam be programo, gėrimus vartojant	25.00	45.00
Baliam su programu ir gėrimus vartojant	30.00	50.00
Draugijų reguliariškiem mitingam		5.00

Kitokiem susirinkimam kainos pagal sutartį. Jei reikia, gali turėti kuknią virimui, torielkas, peilius, šaukštus, staltieses ir t.t. už primokėjimą $5.00 extra.

Parsamdymui kreipkitės pas salės savininką:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. Phone Drover 700

LIETUVIŲ ŽEMĖS KORPORACIJA

Pasiulo aprubežiuotą skaičių savo šėrų lietuviams, norintiems įdėti pinigus į tą korporaciją. Šėro kaina $10, suma gali but ištraukta trumpame laike. Ukėms žemių reikalavima dauginasi ir šėrų kaina greitame laike pakils. Ši korporacija užsiima su pirkinėjimu ir pardavimu ukių ir žemės, setngiasi pastumėti priekin lietuvių kolionizavimosi ir jai bus malonu suteikti kiekvienam reikalingus nurodymus kaslink pirkimo šėrų arba ukių.

UNITED LAND & INVESTMENT COMPANY
127 N. Dearborn St., Room 808 Chicago, Ill.

VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Męs neesame bankieriai, bet męs gvarantuojame Tamstai sučedymą 50% ant Tamstos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas mus. Vyrams ir vaiknams padarome ant orderio naujus siutus nuo $30.00 iki $50.00 už pusę kainos. Truputėlį nešiotus nuo $25.00 iki $60.00 ant orderio darytus siutus parduodame po $5.00 ir brangiau.

Naujas ir truputėlį dėvėtas kelinės nuo $1.00 ir brangiaus.

Vaikų siutai $2.50 iki $7.50.

Skrynios ir valyzai.

S. GORDON,
1415 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILL.

Štoras atdaras kasdieną ir vakarais iki 9 val. Subatomis esti atdaras iki 11 val. vakare. Nedėldieniais—iki 6 val. vakare.

Pajieškojimai.

Pajieškau Petro Puleikio, Kauno gub., Raseinių pav., Kastantinavo vai., Klabių sodos. Jis pirmiaus gyveno Kensington'e, Ill. Jis pats, ar kas jį žinotų, meldžiu atsišaukti sekančiu adresu:

Ignacas Norejka, Standard, Ill.

Pajieškau švogerio Kazimiero Davidonio, Kauno gub., Vilkmergės pav., Kupiškio par., Biriečių sod. 1 metai atgal gyveno apielinkėj New York. Teiksitės atsišaukti sekančiu adresu:

Juozapas Jasaitis,
5027 Magoun ave., E. Chicago, Ind.

Pajieškau brolio Povilo Simanausko, draugų Antano Bagdono, Antano Jokubausko ir Jakimo Navicko. Brolis paėjo iš Kauno gub., Telšių pav., Kuparnių sodžiaus. Jeigu kas apie juos žinotų, ar jie patįs, meldžiu atsišaukti ant šio adreso:

Antanas Simanauskas,
827 Bank st., Waterbury, Conn.

Pajieškau savo brolio Adomo Kroprensko, Deconų kaimo, Panevėžio pav., Kauno gub. Pirmiaus gyveno Philadelphia, Pa. Jis pats, ar kas jį žinotų, meldžiu duoti man žinią sekančiu adresu:

Jieva Garnienė,
P. O. B. 423, Sandwich, Ill.

Geri Laikai Vėl Ateina.

Prie Republikoniškos Administracijos, per 12 metų, Amerikoje buvo geri laikai. Bizniai plėtojosi, fabrikai užė, visi darbininkai dirbo ir kiekvienas uždirbo gerus pinigus.

Bet Demokratai, paėmę valdžią į savo rankas, nualino tuos gerus laikus. Tukstančius fabrikų, geležinkelių ir kitokių biznių privarė prie bankruto. Fabrikai visur apsistojo, šimtai tukstančių žmonių liko be darbo, namų ir lotų kainos nupuolė, žmonės apsistojo statyti ir pirkti namus, viskas užmigo ir daugumą Amerikos gyventojų badas prispaudė, o prasidėjusi Europos karė dar didesnį apsistojimą čia padarė.

Bet nėra to blogo, kad neišeitų ant gero. Besitęsiant karei, Europa pritruko ginklų, mašinų, trokų, karų, drapanų ir duonos, o tą viską galima gauti Amerikoje. Ir štai dabar jau pradeda ateiti iš Europos milijoniniai užsakymai ant amunicijos, automobilių, trokų, karų, drapanų ir visko, ko tik kariaujantiems reikalinga, ir jau diduma fabrikų dirba dieną ir naktį, kad suspėti tuos užsakymus išpildyti, ir tų užsakymų kasdien ateina vis daugiau taip, kad Amerikoje visi fabrikai vėl eis, kaip Republikonų laikuose ėjo. O ateinantį metą bus rinkimai naujo Amerikos prezidento, ką galima užtikrinti, kad Republikonas bus išrinktas, nes jau žmonėms Demokratų valdžia giliai inkirėjo. Taigi Amerikoje vėl bus geri laikai, ir gal dar geresni kaip kada nors buvo.

Todėl dabar prisirengkime, kad atėjus geresniems laikams galėtume iš jų pasinaudoti.

Atminkite, kad laikams pagėrėjus, pakils kainos geresnių biznio properčių. Todėl dabar, kol yra žemos kainos, užpirkite sau propertes geresnėse biznio vietose, nes laikams pagėrėjus jų kainos pasidvejos.

Geriausia biznio vieta yra Halsted St. tarp 31-mos ir 34-tos gatvių. Kainos properčių čia dar yra labai pigios. Lotą čia dar galima pirkti už $3,000, gerą namą su štoru dar galima pirkti už $7,000. Antai ant Ashland ave. tarp 43-čios ir 46-tos, kur yra daug prastesnė biznio vieta, moka už lotus ir namus du syk daugiau kaip čia. O Halsted St. yra daug geresnė biznio vieta už Ashland ave. Kožnas tą mato. Todėl atminkite, kad ir čia kainos greitai pakils, ir kas dabar spės nusipirkti, netrukus gaus dvigubus pinigus.

Męs turime čia pardavimui keletą gerų biznio namų ir lotų, ir parduodame ant taip lengvų išmokesčių, kaip niekas kitas visame mieste negali parduoti. Kodėl? Todėl, kad męs nereikalaujame visų pinigų ant sykio, mums rupi, kad šią geriausią biznio vietą lietuviai užgyventų, o ne svetimtaučiai.

Šios Propertes Visos Yra Ant Halsted St., Tarp 31-mos ir 33čios. Parsiduoda Labai Lengvomi Išmokestimi.

Lotas ir medinė 5 ruimų stuba $3,600
Įmokėk $600, rešta ant lengvų išmokesčių.

Dviejų augštų medinis namas. Pirmas augštas geras štoras ir 4 gyvenimui ruimai; antras augštas du pagyvenimai, neša randos $75.00 per mėnesį, eer mp-tą $900.00. ..... $7,000
Įmokėk tik $1,000, o reštą pati randa išmokės.

Dviejų augštų murinis manas. Pirmas augštas geras štoras ir 4 gyvenimui ruimai, antras augštas aštuoni puikus ruimai. Užpakalyje yra geras tvartas ir angliam sklodas. Kaina $8,000
Įmokėk tik $1,000, rešta pati randa išmokės.

Didžiausias naujai statytas ant 3 lotų murinis namas, 75 pėdų platus, 135 pėdų ilgas, prirengtas užstatymui antro ir trečio augštų, tinkamas didžiausiam departamentiniui štorui. Užima beveik pusę bloko. Kaina $36,000
Neša randos per mėnesį $300, per metą $3,600, tai per 10 metų išrenki savo visus pinigus ir propertės lieka dykai.

Įmokėk tik $8,000, o reštą pati randa išmokės. Šiame name bile dieną bus didžiausias departamentinis štoras.

3 augštų naujai pastatytas ant 2 lotų puikiausias namas, 50 pėdų platus, 115 pėdų ilgas; pirmas augštas štoras, antras ir trečia augštas 4 flatai. Kaina.. $48,000
Neša randos per mėnesį $435.00, per metą $5,220.00, tai per 10 metų išrenki savo visus pinigus, ir namas lieka dykai.

Įmokėk $10,000, o reštą pati randa išmokės.

Tušti lotai ant Halsted tarp 31-mos ir 33-čios po .. $3,000

Atminkite kad šių visų propečių kainos netrukus pasidvėjos. Dabar yra laikas jas užpirkti kol pigios.

Lotai ir Namai Ant Pašalinių Gatvių.

Lotai ant Racine ave., tarp 33-čios ir 34-tos gatvių po ..... $ 450
Lotai ant Emerald ave., tarp 30-tos ir 31-mos po.. $ 700
Vienas lotas ant Throop st. priešais šv. Barboros lenkų bažnyčios už ..... $ 800
6 ruimų murinis namas ant Lime st. už $1,700
Dviejų pagyvenimų murinis namas, ant Lime st. už $2,000
Dviejų pagyvenimų namas ant Lime st. apačia medžio, viršus muro, už $1,900
Du namai ant Parnell ave., priešakyje 6 kambarių murinis, užpakalyje 2 augštų, 2 pagyvenimų medinis, neša randos $40.00 per mėnesį už $4,200
6 ruimų medinė stubelė ant Parnell ave. tik $1,000
Du puikus muriniai namai ant Normal ave., neša randos $48.00 ant mėnesio, parsiduoda už $4,000
Ant Wallace st. du lotai, ir dviejų augštų murinis namas, du pagyvenimai, po 4 ruimus kiekvienas už $3,850
Ant Wallace st. 6 ruimų murinis namas už $1,800
Ant Emerald ave. arti 32-ros gatvės puikus 3 augštų, 3 pagyvenimų murinis namas, neša randos $45.00 ant mėnesio, parsiduoda už $5,300

Visos šios propertės parsiduoda labai lengvomis išlygomis. Dasižinokite

A. Olszewskio Bankoje

3252 So. Halsted St. Chicago

Pajieškau Kazimiero Mickaus, 15 metų Amerike; seniaus gyveno Chicagoj, paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Papilės valsč., Kuršėnų parap., LauceviČiaus dvaro. Jis pats, ar kas kitas, meldžiu atsišaukti adresu:

Vincent Szliautaris,
4311 Carroll ave., Chicago, Ill.

Pajieškau dviejų savo pažįstamų—Adolfo Mintauto ir Vlado Druko. Jie abu paeina iš Kauno gub., Vilkmergės pav., Alantos parap., Trako kaimo. Adolfas dirbo Gary, Ind., o Vladas gyveno Roseland, Ill. Labai prašau jų pačių atsišaukt laišku, arba kas pirmutinis apie juos praneš, gaus vieną doliarį už tai kaip atlyginimo.

Jos. Dargis,
Hayfield, P. O. Minn.

Pajieškau savo brolio Vincento Jekščio, paeina iš Vilniaus gub., Lidavos pav., Nočios parap., Jesovėna kaimo. 16 metų kaip gyvena Amerikoje, 6 metai atgal gyveno Boston'e, Mass. Dabar nežinau kur. Jis pats, ar kas jį žinotų, meldžiu pranešti man šiuom adresu:

Miss Jedviga Jekščiutė,
1323 Buttonwood st., Philadelphia, Pa.

Reikalavimai.

Reikalingas:—vyras, kuris norėtų vakarais užsidirbt pinigų. Neatitraukdami jo nuo jo kasdieninio darbo, mes išmokinsime, kaip galima lengvai uždirbt pinigus tarp savo draugų ir pažįstamų. Jeigu Tamsta nori pagerint savo buvį ir nori žengt pirmyn šioje pasaulėje, tai rašyk pas mus, o mes prisiųsime pilną išaiškinimą. Patyrimai nereikalingi. Mes Tamstą išmokinsime visko ir tas nieko nekaštuos.

Manager,
Room 35, 154 W. Randolph st.
Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

Parduodu arba randavoju barbernę. Biznis išdirbtas per 25 metus. Priežastis: savininkas turi du bizniu. Atsišaukite sekančiu adresu:

J. Yankus,
1951 Canalport ave., Chicago, Ill.

Parduodama murinis namas prie Parnell av. ir 35-tos gat., trimi augštais ir užpakalyj medinis, abu labai pigiai. $500 reikia įnešti, o likusi suma lengvomis išlygomis. Atsišaukti reikia A. Olszewskio Bankon, 3252

BARGANAS UŽ $1,800.00.

Įmokėk $500, o likusius ant išmokėjimo. Patiję gyvenkite pirmame fliate ir imkite randą už antrą fliatą. Puiki ant dviejų pagyvenimų medinė stuba. Vienas fliatas turi 6 kambarius, o kitas fliatas turi 4 kambarius. Gražus, ilgas lotas ant 38-tos gat. tarp Halsted ir Auburn av.

Olszewskio Bankas.

MOKYKIS BARBERYSTĖS.

Mes išmokiname šio lengvo, švaraus ir greitai išmokamo amato į kelias trumpas savaites; geriausi įrengimai; expertai mokina; įrankiai suteikiama; darbas kiekvienam žmogui; ateikite pamatyti mus arba rašykite uždyką gaunamoms informacijoms.

BURKE BARBER SCHOOL,
610 W. Madison st., Chicago, Ill.

MOKYKIS BARBERYSTĖS.

Praktiški Nurodymai.
Išmokinimas $25.00.
Įrankiai duodami.
Tri—City Barber College,
606 W. Madison st., arba 819 State st.,
Chicago, Ill.

DARBAS ANT VISADOS.

Nusipirk pirmos klasos Saliūną, kuris randasi Westville, Illinois, miesto centre, tai turėsi darbo ikvalės. Parsiduoda su laisniais ir pigiai. Klausk per laišką arba geriau pats atvažiuok, tai viską savo akimis patirsi.

L. Box 63, Westville, Ill.

Parsiduoda:—3 knygutės angliškai parašytos profesoriaus L. F. Haraden "Lekcijos Hypnotizmo." Kreipkitės šiuom antrašu.

B. Gramba,
584 Glenwood st., Ambridge, Pa.

GERA PROGA LIETUVIAMS.

Parsiduoda lietuviška pieninė (Milk Depot). Biznis gerai išdirbtas tarp lietuvių ir lenkų. Parsiduoda su visais reikalaujamais prie biznio įrankiais. 2 vežimai, 2 arkliai ir kitos smulkmenos parsiduoda greitai ir pigiai iš priežasties ligos savininko. Kreipkitės šiuo antrašu:

164 Milwaukee ave., Kenosha, Wis.
Phone 582.

Oleko-Mokykla

Mokinama: Angliškos ir Lietuviškos kalbų, Aritmetikos, Knygvedystės, Stenografijos, Typewriting, Pirklybos teisių, Suv. Valstijų Istorijos, Abelnos Istorijos, Geografijos, Politiškos Ekonomijos, Pilietystės, Dailrašystės.

Mokinimo Valandos: Nuo 8 išryto iki 5 po pietų; vakare nuo 7:30 iki 9:30.

3360 Emerald Ave., Chicago, Ill.

! ! Pranešimas ! !

Nuopradžios Rugpjučio mėn. perkeliu savo ofisą po

3325 So. HALSTED ST.

TELEPHONE YARDS 5834

Dr. P. WIEGNER

LIGONIO ŠEIMYNOS PADEJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE

S. L. A.

Visi lietuviai rašykitės prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant $150 iki $1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. į mėnesį, gaunate iš S. L. A. po $6.00 į savaitę pašalpos ligoje.

Reikalaudami informacijų, kreipkitės šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS, S.L.A. Sekr.
307 W. 30th St., New York City.

Dabar Jau Galima

Atvažiuot iš Lietuvos ir į Lietuvą.

Šifkortės atvažiuoti iš Archangelsko į Chicagą kaštuoja $71.00

Išvažiuoti iš Chicagos į Petrogradą (Peterburgą) $64.60

Kelionė ima tik 13 dienų per vandenį.

Šifkortes ir pasportus gausite

A. Olszewskio Bankoje
3252 So. Halsted St. Chicago.

Rašomos Mašinos.

Pigiausios ir geriausios rašomosios mašinos (typewriters) "New American" už $10.00.

Jeigu nori turėti drutą, pigią ir gerą rašomąją mašiną, tai pirk "New American," o nesigailėsi.

"New American" rašo taip gražiai, kaip mašina, pirkta už $100. Jos sistema taip paprasta, kad kiekvienas, paėmęs ją į savo rankas, iš pirmo sykio supranta, kaip su jaja rašyti.

Kataliogą rašomųjų mašinų ir visokių knygų prisiunčiame uždyką.

Agentams ir perkupčiams, perkant kelias mašinas, duodam gerą nuošimtį.

Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

PINIGAI

Geriausiai, greičiausiai ir pigiausiai

Persiunčia Pinigus į Lietuvą-Rusiją ir visas dalis svieto ir parduoda Šifkortes

A. OLSZEWSKIO BANKA
3252 South Halsted St.
CHICAGO, ILL

Vėsiausia vieta Chicagoje Tai

MILDA-TEATRAS

3138-42 So. Halsted St.

Todėl į šitą Teatrą ir daugiausiai žmonių atsilanko, kad čia ir karščiausioje dienoje yra vėsu. Mat šitas Teeatras turi geriausią ventiliacijų sistemą, kurios pripildo ji svieżiu ir vėsiu oru kas minuta.

Ir da Todėl

Į šį Teatrą daug žmonių atsilanko, kad čia už 5c mato gražesnį Teatrą, kaip vidurmiestyje už 50c.

Kainos šiokiom dienom 5c ant balkono, 10c žemai.

Subatom ir nedėliom 10c balkonas, 15c žemai.

Prasideda 7 valandą kas vakaras
Subatomi ir nedėliomi 2 val. po pietų.

Jei nori linksmai praleisti valandą liuoso laiko ir atsivėdinti vasaros karščiuose, tai ateik į

MILDOS-TEATRĄ.

"D R A U G A S"

Lietuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis

"Draugo" sandarbininkų skaičiuje yra rimčiausieji ir žymiausieji lietuvių veikėjai ir rašytojai. Jame paduodama daug žinių iš draugijų ir visuomenės judėjimo. Visi dienos klausimai yra svarstomi rimtai ir teisingai.

Prenumerata Amerikoje $2.00 metams, $1.00 pusei metų. Kitose šalyse $3.00 metams, $1.50 pusei metų.

Pažiurėjimui siunčiame vienas numeris veltui. Adresuokite:

DRAUGAS PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

PILNAI DARBO VISIEMS.

Kodėl esi nenaudingu, jeigu su mažais iškaščiais gali išmokti gerą amatą; kur tik tinka ten gali darbą turėti ir buti pats ant savęs ponu. Išmokęs barzdaskutystės, busi liuosas visoj pasaulyj. Rašykite—o gausite visas smulkmenas dovanai. Nossokoff'o Barber, Hairdressing ir Manicuring Mokykla, 1202 Penn ave., Pittsburg, Pa. Seniausi ir atsakančiausi mokykla apielinkėje. Pasiklausk žinančių.

Mes duodame visokius darbus jų ieškantiems.

PETRAS VAITEKUNAS

Keliauja šiomis dienomis po Wisconsino valstiją. Pas jį galite užsirašyti laikraščius "Lietuvą," kasdieninę "Amerikos Lietuvą" ir užsimokėti prenumeratą.

Teleskopai ir Stereoskopai.

Jei nori savo namuose linksmai praleisti laiką ir pamatyti svetimų žemių miestus, gražiausius daržus, sodus ir puikiausias viso svieto vietas, tai nusipirk Teleskopą su stereoskopais (5 serijos, 174 visokie paveikslai) už pačią pigiausią kainą—$3.20.

Vieno Teleskopo kaina 75c., o 5 serijų $3.45, bet perkant sykiu, parduodam viską už $3.20.

Kataliogą Teleskopų, Stereoskopų ir visokių knygų prisiunčiame uždyką.

Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted ctr., Chicago, Ill.

DIDŽIAUSIS Amerikoj "LIETUVOS" Knygynas.

"LIETUVOS" IŠLEISTOS KNYGOS:

2116	**ŽODYNAS** Lietuviškai-Angliškos kalbos, 439 pusl.	$2.00
	Kietais audimo apdarais	2.50
2117	**ŽODYNAS** Angliškai-Lietuviškos kalbos, 835 pusl.	3.00
	Gražiais "Half Morocco" skuros apdarais.	4.00
2118	**ŽODYNAS** Lietuviškai-Angliškas ir Angliškai-Lietuviškos kalbų vienoje knygoje. Formatas ir apdarai tokie kaip No. 2117. Pusl. 1274.	6.00
2119	**ŽODYNAS.** Tas pats kaip No. 2118, tik apdarytas pilnai (Full Morocco) brangia Morocco skura	7.00
2590	Dangaus Augštumas ir Žmogaus Senumas.	.15
2593	Dievas, Dangus ir Pragaras.	.10
2596	Gyvenimas Šv. Tėvo Popiežiaus Benedikto IX.	.25
2626	Vaišės Kristaus pas Popiežių.	.05
2895	Biblija.	$2.50
4	Allumna ir Kitos Pasakos.	.35
95	Gyvenimo Vaizdeliai.	.15
126	Iš Gyvenimo Lietuviškų Vėlių bei Velnių.	$.150
	Apdaryta.	$2.00
157	Karės Laukuose.	.20
191	Laikrodininko Atminimai.	.15
195	Lietuviškos Pasakos Įvairios. Dalis I.	$1.00
	Apdaryta.	$1.25
196	Lietuviškos Pasakos Įvairios. Dalis II.	$1.25
	Apdaryta.	$1.50
197	Lietuviškos Pasakos Įvairios. Dalis III.	$1.25
	Apdaryta.	$1.50
198	Lietuviškos Pasakos vairios. Dalis IV.	$1.25
	Apdaryta.	$1.50
216	Makaro Sapnas. Apysaka.	.15
220	Maxim Gorkij. Pasakojimai.	.25
245	Namelis ant Volgos.	.20
246	Nakvynė.	.10
265	Olitipa. Pasaka.	.25
275	Pagal Įstatymus.	.40
286	Pasaka apie Kantrią Aleną.	.20
287	Pasaka apie Adomą ir Jievą.	.10
298	Ponas ir Bernas.	.15
305	Pragaro Atgijimas.	.10
325	Raistas—The Jungle. 85c. Apdaryta	$1.15
327	Revoliucijos žmonės.	.20
330	Rymas. Romanas. $1.25. Apdaryta.	$1.50
340	Sapnai, pasakaitės.	.20
343	Sidabrinis Kryželis.	.45
351	Simukas ir Magdutė.	.10
409	Žmogus Nepliuškis.	.10
485	Pamokslai Išminties ir Teisybės.	.40
496	Robinzonas Kruzius. Morališka Pasaka.	.20
600	Akis už Akį, Dantis už Dantį.	.10
642	Consilium Facultatis.	.15
656	Dekliamatorius.	.50
657	Dėdė Atvžiaavo.	.20
658	Draugas, drama.	.10
679	Geriaus Vėliaus Negu Niekad.	.15
683	Guminiai Batai. II. Nuo Ausies Lig Ausies.	.10
722	Jonukas ir Marytė.	.10
737	Katriutės Gintarai.	.15
743	Kunigo Gramulos Raštinyčioje.	.10
760	Lizdas Naminio Liuto.	.15
761	Linksmos Dienos.	.10
771	Medicinos Daktaras, komedija.	.20
773	Migla. Komedija.	.10
774	Mindaugis, Lietuvos Karalius.	.25
775	Milionai Vandenyj.	.10
787	Nastutė, 2 veiksmų Drama.	.15
827	Perskyrų Teisėjas, komedija.	.10
828	Pietro Caruso.	.10
830	Piršlybos. Komedija.	.20
831	Pinigų Nėr. Sceniškas Vaizdelis.	.10
832	Pirmi žingsniai.	.20
837	Pono Feliso Atsilankymas, Komedija.	.15
840	Prieš Vėją Nepapusi.	.20
867	Sulyg Naujausios Mados.	.10
869	Šalaputris. Komedija.	.10
871	Šlaurės Karžygiai.	.25
908	Vyrų Vergija, Komedija.	.20
920	Žilė Galvon—Velnias Vuodegon.	.10
922	Žmonės. Drama.	.15
976	Eilėmis ir Proza.	.25
986	Girtuoklių Gadzinkos.	.10
987	Gyvybė.	.15
1014	Keplos Kančios.	.10
1069	Pirmieji žiedai. Eilės.	.10
1080	Revoliucijos Dainos.	.15
1144	Akyvi apsireiškimai Sviete.	.25
1145	Apie žemę ir rKitus Svietus, Jų Buvį ir Pabaigą.	.75
	Apdaryta.	$1.00
1149	Apsireiškimai Atmosferoj arba Meteorologija.	.75
	Apdaryta.	$1.00
1161	Biologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus.	.40
1182	Dvi Kelionį į Tolimą Šiaurę.	.20
1190	Gamtos Istorija. 50c. Apdaryta.	.75

BREVIORĖLIAI.

2912	Breviorėlis.	.30
2914	"	.70
2915	"	.90
2916	"	.45
2917	"	.60

Taipogi "Lietuvos" Knygyne randasi visokios svetimų spaudų Lietuviškos Knygos, išleistos Amerikoje ir Europoje.

Agentams ir perkupčiams duodame gerą nuošimtį.

Reikalaudami Katalogo, kurį prisiunčiame uždyką, arba siųsdami užsakymą ir pinigus, adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.
A. OLSZEWSKI, Pres.
3252 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Didžiausia Lietuviška Naminių Rakandų (Furniture) Krautuvė Chicagoje.

Rudens laikas artinasi, su juomi ir šaltis; musų krautuvė yra aprupinta geriausiais ir gražiausiais pečiais.

Apšildymui kambarių, keleriopos rųšies pečiai didžiausiame pasirinkime. Taippat kepimui bei virimui pečiai iš geriausių šios šalies fabrikų, gvarantuojami gerai kepti.

Ypatingą atydą atkreipiame visų reikalaujančių pečiaus į musų sujungtą (combination) pečių, kuriame galima vienkart kepti ir virti su anglimis ir gazu, tame pačiame pečiuje, tuomi pat laiku. Dideliai parankus pečius, kiekviename reikale, užimantis tik vieno pečiaus vietą, geras žiemai ir vasarai. Kaina mažai augštesnė už paprastą gerą anglimis kurenamą pečių.

Kudikiams vežimėlius (Baby Carriages) ir ledaunes (Ice Box) dabar parduodame pigiaus negu patįs už juos mokėjome; nenorime, kad mums ateinančiai vasarai užsiliktų. Dabar pasinaudokite, tai sutaupysite keliolika doliarių.

Vieną kartą pas mus pirkęs visuomet pasilieka musų kostumeriu, kadangi męs kiekvieną užganėdiname greitu patarnavimu ir geriausios rųšies tavoru.

Reikalaujantiems parduodame lengvais savaitiniais bei mėnesiniais išmokėjimais.

Krautuvė atidaryta vakarais:
Utarninkais, Ketvergais ir Subatoms.

South Halsted Furniture House
Telephone Drover 700
3224 So. Halsted St. Chicago.

SIUTAI.

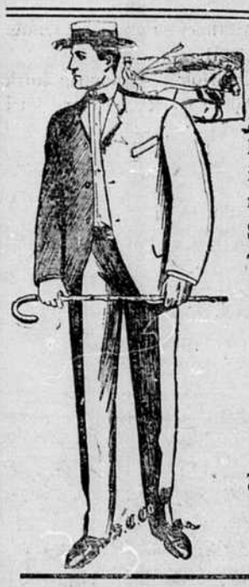

Dabar laikas pirkti dailias drapanas, ir pigiai. Dienos yra gražios. Kožnam miela išvažiuoti į laukus pasibovinti. Dar mieliaus yra, jeigu turi gražų siutą išvažiavimui. Kainos labai žemos, ir kožnas gali nusipirkti.

Siutai $28, $26 ir $25 dabar $19.75

Taipgi turime daug siutų nuo $5.00 iki $20.00

Pasiskubink, kolei pasirinkimas dar geras.

Štoras Atdaras Vakarais

Utarninke, Ketverge, Subatoj, Nedėliomis ligi pietų.

Bridgeport Clothing Co.
3246-3248 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Bell System

Didelis Veiksnis Tautos Pažangoje.

Devyni milionai telefonų, sujungtų Bell Tolimosios Distancijos linijomis, suteikia 100,000,000 žmonių priemone tokį tautinį apsimainymą mintimis, kokio neturi jokia kita tauta visame pasaulyje.

Bell linijomis pats gali kalbėt į kitus ir kiti gali kalbėt į tave, gali girdėti ir buti girdimas skersai visą kontinentą.

Bell patarnavimas yra svarbiausiu veiksniu tautos prekybinio ir socialio išsivystymo srytyj.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.

Įsteigta 1893 metuose.

Valdo kelesdešimts bagočiausiu Budinku ant Bridgeporto.

PRIIMA pinigus taupinimui nuo vieno Doliario iki didžiausių sumų ir moka už juos 3 procentą metams.
SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų Chicagos mieste.
PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štorus ant lengvų išmokesčių.
PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.
ATVAŽIAVUSIEMS Chicagon iškolektuoja jų pinigus, paliktus kitose bankose.
IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.
SIUNČIA pinigus į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.
PARDUODA Šifkortes ant visų linijų ir parupina nuo Rusijos konsulio pasportus važiuoajntiems Lietuvon, Rusijon.
BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmokestis. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias budas vedimo rokundų biznyje. Jokis biznierius be bankos čekių negali šiądien atsakančiai savo biznį vesti.
PADARO Dovierennastis ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai.
PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Lietuviai iš kitų miestų ir farmų gali šioje Bankoje atlikti savo reikalus per laiškus. Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St., - CHICAGO, ILL.

Atvažiavusius IŠ KITUR MĖLDŽIAME aplankyti ir musų Banką.

BANKOS VALANDOS:

Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Joseph J. Elias, Savininkas
4600-4602 S. Wood St., Chicago.

Priimame pinigus į Banką užčėdijimui nuo vieno dollario ir daugiaus ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siunčiame pinigus į visas svieto dalis pigiai, greitai ir teisingai, o svetimų žemių pinigus mainome, perkame ir parduodame. Parduodame šifkortes ant visų linijų į krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus ant geležinkelių po visą Ameriką ir Europą.

Musų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiuose atsitikimuose ir reikaluose ypatiškai ir per laiškus. Tik kreipkitės viršminėtu antrašu.

LENGVAS GYVENIMAS ANT PIGIŲ ŽEMIŲ PIETUOSE.

40 akrų žemės valstijose Arkansas ar Louisianos duos Tamstai pragyvenimą nuo pat pradžios ir pastatys Tamstą ant turtų kelio. Miškų kompanijos atiduoda žemes iš po nukirstų miškų nuo $12 iki $15 už akrą. Du vaisiu į metus ant tos pačios žemės. Apsigyvenimas svieturgymių jau pradėtas. Prisivienyk prie Tamstos viengenčių kolionijoj ir tapk pasekmingu. Mažas turtas Tamstai duos pradžią. Rašyk šiandien pas
L. M. Allen P. T. M. Rock Island Lines, Room 718 La Salle Station, Chicago, Ill., pilniems nurodymams.

"PASAULIS"

Visuomenės bepartyviškas laikraštis išeina kas ketvergą 4 puslapių didelio formato.
"Pasaulis" kainuoja į metus $1.00, į pusę 65c. "Pasaulis" nuo gruodžio 1 d. bus padidintas iki 8 puslapių. Kas dabar užsirašo ir užsimoka prenumeratą, tai tas gauna iki Naujų Metų uždyką. Adresuokite:
C. KENTRAITIS PUB. CO.,
448-450 Leonard Street, N.W.
GRAND RAPIDS, MICH.

Rusiškas
Lietuvos Rejentališkas Biuras

GERIAUSIAI PADARO:

Rusiškas Dovierennastis, Aktus pirkimo, pardavimo, išrandavojimo ar kitam pervedimo žemės ar ukės Lietuvoje-Rusijoje. Parupina pasportus išvažiuojantiems Lietuvon-Rusijon ir visokius kitus rejentališkus raštus padaro gerai, greitai ir pigiai. Iškolektuoja dales, skolas ir pinigus, paliktus Rusiškuose Bankuose.

Visokiuose reikaluose informaciją suteikia dykai.

Dėlei informacijos Chicagiečiai kreipkitės asabiškai, o iš kitų miestų raštų, adresuojant:

LIETUVOS REJENTALIŠKAS BIURAS
3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Biuro Valandos — Nuo 8 ryto iki 6 vakaro. Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

D-re Maria Dowiatt-Sass
Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas	Rezidencija
1725 West 18th Street	5208 W. Harrison Street
Tarp Paulina ir Wood gat.	Tel. Austin 737
Phone Canal 1203	
Valandos:	Valandos:
nuo 9:30 iki 12:00 val ryto	tiktai iki 9:00 kiekvieną rytą
nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.	
Nedėliomis	
nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto	

Lietuviškų Knygų Krautuvė.

Mylėtojai gerų kningų, norinti išlavinti savo protų ir išsimokinti angliškų kalbą, kviečiami pirktie Knygas iš mano krautuvės. Čia gaunama visokios lietuviškos knygos, taipgi angliškos ir lenkiškos ant užsakymo. Scenos mylėtojų rateliai imdami kompletus, s. v. gauna papiginta kaina. Krautuvė adara kas vakaras.

Iš kitų miestų atsišaukusiems, pasiunčiu katalogą dykai. Adre.:

M. J DAMIJONAITIS
901 West 33-rd St., CHICAGO, ILL.

F. P. Bradchulis
Attorney & Counselor at Law
Lietuvis Advokatas
30 N. LaSalle St., Chicago, Ill.
Stock Exchange Bldg., Rooms 1107-1114
Telephone Franklin 1173
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31-ro
Telephone Yards 3159

LIETUVIŲ LIUTERONŲ ATYDAI.

Iš priežasties europinės karės dabar negalima gauti jokių knygų iš Europos. Bet mes da turime po keletą lietuviškų liuteroniškų maldaknygių ir giesmių knygų savo krautuvėje, ir pas mus dar galite jų gauti.

Todėl, kurie reikalaujate minėtų knygų, tai pasiskubinkite, kol jų turime, nes šioms išsibaigus, negausite niekur, kol karė nepasibaigs. Rašykite umai, o prisiųsime kataliogą.

LIETUVA PUB. CO.,
3252 S. Halsted str., Chicago, Ill.

Užsirašyk sau ar savo pažįstamiems Lietuvoj bei Amerikoj

VIENYBE LIETUVNINKU

Eina jau 30-tus metus.
Prenumerata $2.00 metams; $1.00 pusei metų. Kanadoje $2.50 metams; $1.25 pusei metų. Anglijoj, Lietuvoj ir kitur $3.00 metams; $1.50 pusei m. Pamatimui vieną num. siunčiam dovanai Knygų katalogą siunčiame ant pareikalavimo dovanai.

J. J. Paukeztis & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. X.

Tel. Canal 5395
J. G. Mezlaiszkis
Generalis Kontraktorius ir Namų Statėjas.
2302 S. Leavitt St. Chicago

Phone Drover 5052
DRANGELIS & SAPRANAS
Lietuviai Daktarai-Dentistai
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakare
3261 So. Halsted St., Chicago

Tel. YARDS 1532
Dr. J. KULIS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterių, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas

---

LOTAI GERIAUSIOJE VIETOJE.

Piet-rytinis kampas Emerald ave. ir 33-čios gatvių, 48 pėdos plotis, 125 pėd. ilgis. Tinka visokiam bizniui. Parsiduoda už $3,500.00
3236 So. Union ave. Lotas 25x125. Parsiduoda už $950.00
3012 Emerald ave. $650.00
3020 Emerald ave. $675.00
3024 Emerald ave. $675.00
3040 Emerald ave. $700.00
Parsiduoda ant lengvų išmokesčių.

Ar jųs žinote, kad šitie lotai, yra tris sykius vertesni už lotus ant Kedzie ave. ir 38-tos gat., už kuriuos ten moka žmonės po $800.00

A. OLSZEWSKI BANK,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Naujas Savaitinis Laikraštis
"ATEITIS"

"Ateitis yra bepartyviškas laikraštis, tarnaujantis jaunimo ir kulturos reikalams. Talpina daugybę įvairiausių žinių. Didelio formato, 8 pusl. Kaina tik $1.50 metams, o 85c. pusei metų.
"Ateitį" išleidinėja bendrovė, inkorporuota ant $25,000. Dabar laikas užsirašyti "Ateitį". Reikalaukit vieno numerio pažiūrėjimui uždyką.
Adresuokit taip:

"ATEITIS"
366 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

Jau Išėjo Iš Spaudos

MILŽINIŠKAS VEIKALAS

TIKĖJIMŲ ISTORIJA

Visas veikalas sudaro 1086 puslapius gražaus ir lengvai skaitomo rašto. Knyga yra papuošta skaitlingais piešiniais, kurie palengvina skaitymą ir padaro jį daug vaizdingesniu.

Šią milžinišką knygą parašė, bendradarbiaujant visai eilei kitų mokslininkų, žinomasai visame pasaulyje mokslininkas D. P. Chantepie de la Saussaye. Lietuvių kalbon vertė J. Laukis.

Šioje knygoje skaitytojas ras pilną apžvalgą visų tautų tikėjimų-religijų, pradedant nuo seniausių amžių ir baigiant dabartiniais laikais.

Skaitydamas Tikėjimų Istoriją, suprasi, kaip žmogus laipsniškai tobulinosi savo tikėjimiškose pažvalgose, kol galop nepriėjo prie dabartinių tikybų. Tikėjimų Istorija yra veidrodžiu, kuriame aiškiai, kaip ant delno, matai žmogaus dvasios plėtojimosi kelius. Negalima suprasti žmonijos vystymosi, jeigu nežinai, kaip išsivystė tikyba. Tą gi galima kaip sykis sužinoti šioje naujoje Tikėjimų Istorijoje.

Tikėjimų Istorija yra milžiniškiausiu lietuviškai parašytu veikalu toje šakoje.

Knyga yra didelio formato, gražiais tvirtais apdarais, nugara ir kampai skuros, šonai audimo, aukso titulu ant nugaros.

Kaina tiktai $5.00. Sulyginus su veikalo didumu ir jojo svarba, kaina yra be galo maža.

Kiekvienas skaitantis save apšviestu ir norintis buti inteligentišku lietuviu privalo butinai perskaityti šią knygą.

Reikalavimus Siųskite Antrašu:

Lietuva Publishing Company

A. OLSZEWSKI, Pres.
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

KATALIKAS — AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS — KATALIKAS

VISUOMENĖS,
Literaturos ir Politikos iliustruotas Laikraštis

Amerikos Lietuvių Dienraštis "KATALIKAS" paduoda vėliausias žinias apie karą ir visokius atsitikimus pasaulyje. Visuomet pilnas indomių straipsnių.
Dienraštis "KATALIKAS" eina tautiškai-krikščioniškoje dvasioje.

DIENRAŠČIO KAINA:

Metams	$5.00.
Pusei metų	3.00.
Trims mėnesiams	1.75.
Dviem mėnesiam	1.25.
Europoje metams	7.00.

Praneškite savo adresą, o gausite pasižiurėjimui vieną numerį veltui.

TAIPPAT UŽLAIKOMA
Didžiausia Kningų ir Muzikos Krautuvė
REIKALAUKITE KATALOGO
Rašydami laiškus ir siųzdami pinigus visados adresuokite šitaip:
TANANEVICZ PUBLISHING COMPANY
ALD — 3249-53 South Morgan Street, CHICAGO, ILL., U. S. A. — ALD

Paslaptys Magijos ir Spiritizmo

(Knyga Išrodanti Paslaptis Magikų).

Daugelis lietuvių dar labai save vilioja, įtikėdami visokiems magikams ir spiritualistams. Nemažai jaunų vyrukų, nepatyrusių, savo visus sunkiai uždirbtus pinigus sukišo į pragobėlio magiko kišenių.

Užtai nesiduok bent ant toliau savęs išnaudoti, nusipirk knygą: "Paslaptys Magijos ir Spiritizmo," kurioje išrodama visos paslaptįs šviesoje moksio. Šioje knygoje atrasite visas monų ir burtų paslaptis ir jas suprasite, nes aiškiai aprašytos ir paveikslėliais parodytos slaptybės ir jų darymo budai. Knyga yra 262 puslapiu, kaina su prisiuntimu į namus tiktai ..... 60 centu.

Iš kitų vietų užmokestį galima prisiųsti pačto dvicentinėmis markėmis. Adresas:

M. J. Damijonaitis,
901 West 33rd Street, :: Chicago, Illinois

PHONE DROVER 4247
Dr. J. JONIKAITIS
MEDIKAS IR CHIRURGAS
4611 So. Ashland Ave., Chicago.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Ryvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

TELEPHONE DROVER 7215
Geriausia Akušerka
O. Jonikiene
3364 S. Halsted St.
(Kampas 34 tos)
Chicago, Ill.

Canal 2113
DR. A. YUŠKA
LIETUVIS GYDYTOJAS
1749 SO. HALSTED ST CHICAGO, ILL.
CORNER 18th STREET

LEVESKIO Prekybos ir Kalbu
Dienine ir Vakarine **MOKYKLA**

MOKINAMA:

Anglų kalba nuo pradžios iki augščiausiai	Lietuvių Vokiečių Rusų ir Lenkų — KALBOS
Aritmetika	
Augštesn. Matematika	Knygvedystė Gražrašt.
Istorija, Geografija	Laiškų rašymas
Politiška Ekonomija	Prekybos teisės ir tt.

G. Leveskis, Vedėjas Mokyklos
3106 So. Halsted St., Chicago.

DU-KART NEDELINIS LAIKRAŠTIS

SAULE — THE SUN.

Eina jau 25 metai
Utarninkais ir Pėtnyčiomis
Prenumerata metams $2.50
„ „ pusei metų $1.25
Adresuokit taip:
W. B. BOCZKOWSKI CO.,
Mahanoy City, Pa.

GERA PROGA!

Gramatika angliškoskalbos mokytisbe mokytojo (apdaryta) $1.00
Vaiku Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta) .. 35c
Viso $1.00

Kas atsius iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Lietuvos" ir $1.00 per money orderi, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City